

SÖKAREN

NR 2

1979

LÖSNUMMERPRIS 7:00 inkl. moms

Findhorn – morgondagens samhälle ...

"Attunement" är ett av nyckelorden på Findhorn, ett begrepp. Allt arbete inleds och avslutas med att man "tonar in" till varandra, till uppgiften och till de tingens väsen som man arbetar samman med – Om Findhorn-samhället: sidorna 2–8. .

Asa på väg mot nya sökaräventyr.

Åsa Freij

EN''UPPLEVELSEVECKA PÅ FINDHORN

Findhorn är samhället som vill demonstrera hur morgondagens människor ska kunna leva tillsammans i kärlek och samarbete, i ständig utveckling utan konkurrens, men i harmoni med varandra, med växter, djur och ting och med den universella livsenergi som genomströmmar allt – och som man kan kalla Gud, om man vill.

Det har skrivits om Findhorn förut, även i denna tidning. Men Findhorn av igår är inte detsamma som Findhorn av idag. Och det är heller inte detsamma för dig och mig, liksom även mitt Findhorn växlar inför mig många gånger under min "experience" (upplevelse)-vecka där.

För den som inte hört talas om Findhorn tidigare, vill jag först ge en kort historik:

Det började med att makarna Peter och Eileen Caddy tillsammans med goda vännen Dorothy Maclean 1957 fick uppdraget att ta hand om hotellet Cluny Hill College. Hotellet, som omfattade ca 150 bäddar vid den tiden, ligger på en sluttning intill den lilla staden Forres vid Skottlands nordkust, omkring en mil från byn Findhorn. På några år arbetade de upp hotellet till ett omtalat förstaklasshotell med en alldeles speciell atmosfär.

Det goda resultatet tillskrev man en gudomlig ledning med vars hjälp man fattat de rätta besluten och vidtagit de rätta åtgärderna i varje detalj. Det var främst Eileen som i meditation fann denna ledning. I en av sina böcker, "Gud talade till mig", har hon berättat hur hon från denna tid och till 1972 hörde en tyd-

lig röst, som gav detaljerad ledning för hela uppbyggnaden av det som idag är samhället Findhorn med ca 300 medlemmar.

En gång tillsades Eileen, har hon berättat, att Peter inte skulle sälja sin husvagn. Man anade inte då betydelsen av detta. Men en dag fann sig de tre personerna hänvisade till att bo i den lilla gröna husvagnen, som man länge haft parkerad på campingplatsen i Findhorn. Efter den lyckosamma tiden på Cluny Hill hade Peter förflyttats för att rycka upp ett annat hotell åt samma ägare. Där gick det emellertid sämre, och Peter blev till slut arbetslös och alla tre hemlösa. Man hade tänkt sig att vistelsen i husvagnen skulle vara några veckor. Den blev sju år. Under den tiden hann allt fler människor samlas för att ta del av Eileens gudsledning och utföra arbete efter de direktiv hon fick och som Dorothy skrev ned och stencilerade ut. Dorothy hade enligt Findhorns historieskrivning bl a en förmåga att få kontakt med växternas väsen och tolka hur de "ville ha det" för att trivas. Detta samarbete med växtvärldens väsen har sedan blivit kännetecknande för Findhorn.

När Findhornmedlemmarnas antal vuxit så att det var svårt att hysa alla på campingplatsen och besökarnas antal blev alltför stort, köpte man hotellet Cluny Hill, som blivit nedslitet igen och lägligt till salu!

Under 1977 besöktes Findhorn av ca 10 000 människor. Och antalet gäster ökar. Findhorn är numera känt i andliga kretsar över hela världen, mest för sina trädgårdar, där allehanda växter frodas trots den karga, sandiga marken, fast egentligen knappast någonting borde trivas där, och på senare år också för sitt "Ljusets universitet", University of Light, som är ett program för andlig utveckling vilket fick sin egentliga start under de tre år då den unge amerikanen David Spangler verkade på Findhorn, 1970-1973.

Spanglers böcker läses flitigt på Findhorn och speglar dess livsuppfattning.

Hela Findhorns samhälle består i huvudsak av husvagnar, men har fått allt fler fasta byggnader. Man håller sakta men säkert på att ta över hela den gamla campingplatsen och har förutom det stora hotellet Cluny Hill förvärvat flera hus i

byn Findhorn samt en liten ö och senast en herrgårdsliknande byggnad vid namn Drumduan. Man är på väg att växa ur gruppstadiet och in i bystadiet. Enligt visionen kommer man att växa till en stad. Under hela uppbyggnaden hittills har man på ett märkligt sätt fått den hjälp man just behövt, pengar har donerats i rätt ögonblick osv. Man tillskriver detta sin fasta förtröstan och talar om "the law of manifestation".

ANKOMST TILL FINDHORN – MEDVETET NOLLSTÄLLD

En regnig lördagskväll i november anlände jag i en fyrkantig gammal taxi till Findhorn, eller rättare sagt till det stora gamla hotellet Cluny Hill College, en slottliknande byggnad med tinnar och torn, burspråk och flyglar. Gult ljus ur höga fönster vittnade om liv i den i mörkret kulissliknande nya verklighet jag kommit till.

Bakom mig hade jag en lång resa med flyg från Stockholm till Glasgow och med tåg från Glasgow till den lilla staden Forres, genom ett vackert kulligt landskap med tätt gröna gräsmattor, prickiga av vita får och kantade av mörkgröna, röda, orange och gula höstskogar.

Medveten om att jag kommit till ett ställe inför vilket det var naturligt att ha mängder av förutfattade meningar, skepsis likaväl som laddade förväntningar, försökte jag nollställa mig och befria mig från alla funderingar samtidigt som jag ställde ned min vita resväska i den sekelskriftspräglade hotellfoajén.

Det dröjde inte länge innan Isabella, en ung flicka, dök upp och tog hand om mig. Hon var en av två "foculizers" för vår grupp, de ca 30 gäster, som besökte Findhorn just denna vecka. Varje vecka tar man emot gäster för en sk *experience week*. Foculizer är ett slags gruppleddare eller värd/värdinna. Ralph, en skäggig ung man, var vår andra foculizer.

Peter Caddy gav gruppen en introduktion till Findhorn med en kort redogörelse för stiftelsens historia och målsättning.

Gruppdeltagarnas första kontakt med varandra skedde genom att var och en presenterade sig och berättade litet om sig själv och vad som fört honom eller henne till Findhorn. Korta och långa mycket varierande bitar av levnadshistorier kom i dagen, och konturer av människor började framträda ur de främmande och intetsägande ansikten man först sett.

Att skapa en gruppkänsla var en viktig ingrediens i programmet för veckan och är en viktig del av livet

Besökaren som kommit på egen hand till Findhorn hänvisas till receptionen som är inrymd i en husvagn i likhet med nästan allt annat. Här möts han/hon av t ex Helen Fisher från Australien som lämnar broschyrer och hänvisar till den dagliga rundturen eller veckoprogrammet "Experience week" för den gäst som vill få mer erfarenhet av vad livet på Findhorn är. Det finns också längre program. Den som aspirerar på att bli medlem intervjuas och avråds ofta. Man kanske har fel motiv för att vilja komma eller bör vänta en tid av andra skäl.

på Findhorn överhuvud taget.

"Attunement" är ett slags nyckelord. Det betyder ungefär att "tona in", att "försätta sig i harmoni" med varandra, med de universella krafter som man samarbetar med och med uppgiften. Till det yttre går det till så att alla i gruppen tar varandra i hand och sluter ögonen i ett slags meditation eller koncentration under några minuter.

Första kvällen ordnades ett lätt program i form av danslekar för att underlätta ytterligare för deltagarna att komma litet närmare och lära känna varandra.

Dansen utgjorde också ett slags meditation.

– Såväl dans som meditation går lättare om man inte anstränger sig alltför mycket utan spänner av och låter ske, påpekade Ralph.

GRUPPRUNDVANDRING

Andra dagen innebar säkert för de flesta en upplevelse bara genom att de vaknade på Findhorn och kunde se ut på rabatter som blomstrade trots den sena hösten.

Förmiddagen ägnades åt rundvandring i och omkring den stora byggnaden Cluny Hill, som bl a har ett förflutet som kurhotell.

På eftermiddagen kördes vi med buss den ca 12 km långa vägen till själva Findhorns husvagnspark.

Den fungerar fortfarande som vanlig sådan för allmänheten, sida vid sida med det permanenta husvagnssamhälle som också kompletterats med flera bungalower. Stiftelsen Findhorn betalar fortfarande hyra för en del husvagnsplatser, medan man arrenderar visst annat utrymme.

En smula turistmässigt kändes det att gå på rundvandring i grupp och bl a se på den första husvagnen,

Våra "foculizers" Isabella från Frankrike och Ralph från England.

Skönt att våga kramas. De nyanlända på Findhorn var inte sena att anamma den naturliga värmen och öppenheten. Det har inget med sex att göra. Det är bara befriande att få ge utlopp för upp-
dämd ömhetslängtan och behov av när-
het till andra människor.

där Peter tagit de första spadtagen i den sandiga, karga mark där blomstrande trädgårdar sedan skulle växa upp. Både focolizers och gruppdeltagare föreföll en aning besvärade av situationen.

Vi såg också och imponerades av det nybyggda samlingshuset "Universal Hall" med drygt 300 sittplatser. Det var invändigt fär-

Inget jobb är mindre viktigt än andra. De flesta alternerar mellan olika sysselsättningar. Här diskar Jeremy och Caferine. Jeremy är vvs-ingenjör, f d bankman och skogsägare och har även bott i Sverige. På Findhorn sysslar han för det mesta med ansvarsfulla uppgifter på Universal Hall-bygget. Caferine, en av de äldsta medlemmarna och nyinflyttad, är f d psykiater från USA.

digt och hade redan varit i bruk. Utvändigt höll man fortfarande på att arbeta, bl a med att klä väggarna med sten. Varje sten knackades för hand och passades noga in. Arbetet gjordes av medlemmarna själva och av arbetande gäster.

Man anser det betydelsefullt att på detta sätt arbeta in kärlek och positiva energier i materialet. Man skiljer inte på vanligt vis mellan levande och död materia, utan respekterar och erkänner alltings delaktighet i livscykeln, och man har en utpräglad känslighet för de vibrationer, stämningar eller den utstrålning som utgår från såväl människor och djur som från växter, platser och ting.

Man är också mycket medveten om de universella krafterna. Byggnadens femsidiga form är symbolisk och ska dessutom underlätta fokuseringen av energiströmmar. Taket krönes av en glaskupol i vars mitt hänger en kristall avsedd att ha en liknande funktion. I hallen finns också en exklusiv ljussättning arrangerad i medvetandet om färgers och färgsammansättnings inflytande på det mänskliga psyket. All utrustning och inredning är gedigen.

Community Center, kommunhuset eller samhällshuset, innehåller matsal och kök och ett slags vardagsrum med en stor anslagstavla. Det är samlingspunkten kring de frikostiga vegetariska måltiderna.

FINDHORNS ANDA

Findhorn är hem och arbetsplats i ett. Till skillnad från förhållandet på många andra arbetsplatser talar man här gärna och med känsla om jobbet. För jobbet handlar om inre upplevelser och livskraftens närvaro – även om det "bara" innebär att dammsuga, skura kastruller, skära hundra morötter eller rensa ogräs. Stämningen förefaller att ständigt vara glad och frimodig, ofta översvallande kärleksfull.

Man kramar om varandra, önskar varandra en god dag på ett sätt som inte verkar vara en eftergift åt ett artighetsmönster. Små kärleksbevis överallt. Dammsugarna, tvättmaskinerna och nästan alla ting har namn: namnlappar med Linda, Susie, Bob och blommor och hjärtan på samt instruktion om hur de vill bli behandlade. Tvätta mig efter att jag har tvättat dig! står det på badkaren.

Meningslöst? Barnsligt?

– Man vågar vara barnslig! De som kommit hit är ofta så glada över att få möta hjärtlighet och närhet och känner det befriande att få uttrycka sina känslor och gör det också, sa Bruce, en Findhornmedlem som jag delade lunchbord med en dag.

Findhorns anda är också humoristisk och man vill vara fri från regler och förbud. Man får framför allt ha vilken tro man vill. Människor med de mest skilda bakgrunder och trostillhörigheter blandas här. Man behöver inte heller vara någon utpräglad renlevnadsmänniska. Många röker, framför allt bland gästerna, och det går t o m att köpa vin till maten, som dock är vegetarisk med undantag av fredagsfisk för dem som vill.

– Här råder total frihet, sa en veteranmedlem, som jag hade en lång pratstund med, Michael Lindfield. Innan Michael kom till Findhorn, bodde han i Sverige, där han hade många olika jobb, lärde sig svenska och lärde känna svenskar och det svenska samhället. Han var också med som tolk när Eileen och Peter Caddy 1977 besökte Sverige under en av sina informations-turnéer.

När Michael talar om frihet, menar han inte ledighet och frihet från ansvar. På Findhorn finns en atmosfär av sträng disciplin mitt i den glada lekfullheten – självdisciplin. Alla arbetar hårt, tider hålls, oskrivna regler respekteras. Alla förväntas göra sitt bästa, alla gör sitt bästa. Alla är på samma väg, den andliga vägen med målet att utveckla sig själva och frigöra sig

från egots herravälde.

– Vår tolkning av frihet, säger Michael, är inte att kunna strunta i det man inte har lust med. Frihet är att göra rätt sak vid rätt tidpunkt.

Jag ställer en typiskt svensk fråga enligt Michael, en fråga han fått förr:

– Är det inte odemokratiskt och oandligt att sortera dem man släpper in på Findhorn efter deras för-
måga att betala? (Var och en som vill besöka Findhorn eller bo där måste erlägga en ganska anse-
lig summa, ca 700 kronor för en vecka och drygt 5 000 kronor för tre månader.)

– Nej, det är inte fel, tycker Michael. Och han har en förklaring:

– Den som verkligen vill komma hit, kan göra det på ett eller annat sätt. Men man måste anstränga sig för det, man måste vara hängiven och övertygad. Vi är inte emot att hjälpa människor. Men det ska vara en hjälp till självhjälp. Vi tror inte på att ge människor kryckor utan på att lära dem gå. Han syftar med det uttalandet delvis på det svenska välfärdssamhällets sätt att hjälpa.

– Här måste var och en ta ett fullständigt ansvar för sig själv och för det han eller hon kan påverka. Det är därför Findhorn fungerar.

– Vad gäller betalningen, tillägger Michael, så händer det att man gör undantag från regeln – om det känns rätt i det individuella fallet.

Det finns olika långa program för dem som vill prova på Findhornlivet. De som vill bli medlemmar ombeds inrikta sig på att stanna två år. Andra året behöver de inte betala, om de inte vill, utan får t o m fem pund i veckan. Det är ju ändå en mager lön. Men man har här helt andra värderingar än pengar och andra synpunkter på pengar. Det kan vara svårt för en utomstående att släppa sitt ekonomiska, materialistiska och egoistiska synsätt och tänka sig in i Findhornmedlemmarnas. Man förstår på sätt och vis. Det är rätt, men... Man är ändå inte fri från sina "men" och "om". Det är lätt att sympatisera med ett nedminskande av de gamla värderingarna: Mer tid för familj och fritid är mer värt än högre lön; att dela med sig, solidarisk lönepolitik, samma förutsättningar för alla, mer till u-hjälp osv är OK. Men att helt överlämna sig åt ett arbete utan att det kommer en personligen direkt till godo är svårare att tänka sig. Att arbeta övertid för saken i sig själv utan ett öre...

Men utgångspunkten är en helt annan än den vanliga. Målsättning-

Peter tillsammans med några andra medlemmar vid lunchbordet. Peter och Eileen deltar i vardagslivet som alla andra medlemmar. Det finns ingen rangskillnad. Makarna Caddy betraktar sig inte som andliga ledare. De gör bara sitt jobb. Men Peter håller ändå med fast hand i de flesta trådar, och Eileen ger stöd och råd åt medlemmar som har frågor och problem. De öppnar också sitt hem en gång i veckan för samvaro med alla som vill komma för "sharing" – byta tankar, dela med sig.

Michael Lindfield är en av Findhornveteranerna, här med dottern i famnen framför sin tillbyggda husvagn. Michael har bott och arbetat i Sverige och varit med makarna Caddy som tolk.

en är inre utveckling, inte yttre. Arbetet i sig självt har ett värde, inte bara resultatet. Arbetet är en gåva. Det är en förmån att få vara med och ge. Man upplever inte sig själv som ett centrum avskilt från verkligheten utanför, utan som en del i det hela.

Gruppmedvetande är ett av nyckelorden här.

– Men gruppen i den nya tidsåldern, "the new age", är 180 grader ifrån den gamla betydelsen av grupp, säger David Spangler. Han

menar att den gamla gruppen håller ihop av hjordinstinkt och agerar efter för tillfället dominerande krafter. Det nya gruppmedvetandet innebär att vi agerar utifrån källan av vårt innersta medvetande, från själens nivå.

– Den höga medvetande- och energinivån uppstår genom att varje individ tar ett fullständigt ansvar för sig själv och för allt han har möjlighet att påverka. I den gamla gruppen däremot finns utrymme för individen att minska ansvaret,

Roger, som är ansvarig för "outbreath department", den grupp som tar hand om journalister och imagen utåt, sysslade i övrigt med att bygga en bastu i ett hus i Findhorns by som man förvärvat på senare tid. Martha från USA hjälper till. Hon är en typisk Findhorn-gäst, ung, sökare, slutat skolan men ännu inte bildat familj eller påbörjat karriär, ser sig om i världen.

Network of light står det över världskartan bakom Jeremy och Rita på arkivavdelningen. Nätverk av ljus. Det är en av Findhorns målsättningar att skapa ett nätverk av ljus över världen d v s att åstadkomma förbindelser mellan många olika andliga grupper runt om på jorden för att de tillsammans ska bli starka och kunna öva inflytande på mänskligheten. Praktiskt betyder det att man t ex på kortregister samlar namnen på alla som besökt eller varit i kontakt med Findhorn och gärna ställer upp för vidare kontakter t ex genom att öppna sitt hem för gästande meningsfränder i sina respektive land. På "Sverige" hittade vi flera bekanta i Sveriges sökarkrets. I arkivet finns totalt ca 7 000 adresser.

att krypa undan och skyddas men till ett pris som innebär försvagning av gruppens styrka och medvetande, ett fenomen som präglar de flesta traditionella samhällen och städer.

På anslagstavlan i community center sitter då och då lappar med vädjan om hjälp till en resa till hemlandet eller till London för sjukbesök eller till bilreparation. "Bidrag emottages tacksamt." Bidragen brukar komma. Ingen tigger i onödan. Och den som verkligen behöver får hjälp av stiftelsen om inte de frivilliga bidragen räcker.

Ibland kan det för en utomstående tyckas som om Findhornstiftelsens existens vilar på mycket lösa grundvalar, som om någon höll det hela uppe genom att blåsa på det underifrån. Ett avbrott i den andliga luftströmmen och allt skulle falla ihop...

Michael Lindfield menar emellertid, och då talar han för alla på Findhorn, att den grund man bygger på är den enda som säkert håller.

– Skulle Findhorn ha baserats på ekonomiska grunder och med gemensamma ekonomiska intressen, så skulle det ha fallit ihop för länge sedan.

Den osjälviska inställningen till arbetet, som på Findhorn utgör en så viktig del, innebär inte att medlemmarna känner sig som martyrer. Det har de ingen anledning till. Det osjälviska arbetet ger utdelning på ett sätt som det vanliga hårda greppet kring den egna penningpåsen sällan ger. Den gemensamma standarden stiger, och man har roligt för det mesta.

"Work is love made visible" (arbete är kärlek gjord synlig) är ett valspråk för Findhorn.

"Gud tycker om glädje", säger Eileen Caddy.

GÄSTERNA SÄTTS I ARBETE

Naturligtvis får gästerna på Findhorn (som är där för att uppleva vad det hela handlar om) också pröva på att arbeta. Varje morgon läste vår focolizer Isabell upp en lista på jobb som behövdes göras... Två personer till köket på Cluny Hill, tre personer till trädgården, två personer till publiceringsavdelningen... Det var bara att välja och hoppas få det man gillade. Annars fick man gilla det man fick.

Första dagen arbetade jag vid publiceringen. Jag kollade 17 böcker i serien "In the new age" av David Spangler. Böcker som hade en fläck, en sned sida eller sidor i fel ordning sorterades ut före bind-

ningen. Sedan fäste jag klisteringen genom att trycka med två fingrar längs ryggen på de nybundna böckerna och lade dem fyra och fyra i högar. 21 högar innan det var dags för lunch och nya eller närmare bekantskaper och pratstunder kring borden.

Vi som jobbat på själva Findhorn åt där innan vi tog buss tillbaka till Cluny Hill.

Nästa dag var jag i köket på community center, skar grönsaker, skalade ägg. På alla arbetsplatserna var det musik. Om inte annat, sjöng man själv.

Vi var snart inne i en rutin: morgonmeditation, frukost (med gröt, fil, fruktkompotter, flingor, vetegroddar, nötmassa, honung, ägg, färskt grovt bröd, örtteer, vanligt te och koffeinfritt kaffe) samling med attunement, utdelning av jobb, genomgång av dagens program, avfärd med buss till Findhorn och andra arbetsplatser, lunch, ledigt, samling med attunement inför eftermiddagens program, och sedan meditation, middag och kvällsprogram. När gruppen var samlad avsattes alltid en liten stund för "sharing", som betyder "dela med sig". Man pratade om sina upplevelser, dvs delade med sig av vad man kände och tänkte, som kunde vara av värde även för de andra. Det mesta var glada, varma känsloladdade upplevelser. Det var fritt fram för kritik, konstruktiv sådan. En fråga rörde just kritik, aggression. Finns aggressioner på Findhorn? Vad gör ni med er ilska?

– Visst finns den sidan också här, bekräftade Ralph. Vi arbetar även med vanliga terapier. Det finns t o m kuddar att slå på! Men man lär sig snart ta ansvar för sina negativa känslor, inte låta dem gå ut över andra, utan släppa dem helt enkelt. Och där känslan av kärlek är stark och ansvaret utvecklat, finns inte mycket plats för aggressioner. Om någon sitter illa fast i sin aggression finns oftast någon till hands med tillräckligt mycket kärlek för att möta den och få den att upplösas.

Eftermiddagsprogrammet bestod en gång av bildband av och om nu avlidne vännen till makarna Caddy, "Roc" eller R. Ogilvie Crombie, och hans kontakt med växtvärlden, en annan gång av utflykt till en naturskön plats för enskilda promenader och meditation. Äldre medlemmar ställde också upp för att möta veckogruppen, berätta om sina olika uppgifter i Findhornsamhället och de olika avdelningarna och för att svara på frågor.

FINDHORN AV IDAG

Man vill inte gradera betydelsen av vare sig de olika avdelningarna eller de olika arbetsuppgifterna. Men *the core group* är de styrande, de som fattar de viktigaste besluten och bestämmer Findhorns policy. Willy, f d jurist från USA, var en av medlemmarna ur *the core group* som ställde sig till förfogande för veckogruppen. Han berättade också om sitt jobb med att leda restaureringen av byggnaden Drumduan, det senaste nytillskottet till det växande Findhornsamhället. Drumduan är ett hus som kommit i Findhorns ägo efter att först ha varit i Eileens vision, liksom fallet var med så många andra händelser och förbättringar på Findhorn.

Huset hade i Eileens vision setts som en viktig del av Findhorn. Det hade länge varit till salu för en stor summa pengar. Men Eileen menade att man inte kunde betala mer än 50 000 pund och att man skulle vänta. En dag blev huset vandaliserat efter att ha stått obebott en tid. Och Peter som nästan glömt bort det hela, kom plötsligt på att det nu inte var värt mer än 50 000. Han ringde ägaren samma dag som huset skulle bjudas ut och fick det för 50 000 pund. Denna summa donerades dessutom anonymt till Findhorn vid tiden för köpet.

Nu är restaureringen i full gång. En grupp på tolv personer har flyttat in. Man är glad åt att med Drumduan liksom med andra projekt kunna från grunden lägga ned sitt eget arbete med kärlek och positiva energier i det.

Peter berättade historien om Drumduan för oss under vår första rundvandring. Han finns överallt på Findhorns domäner och håller i de flesta trådar. Just när vi besökte Drumduan, dök han lägligt upp där.

Willy berättade om andra händelser kring Drumduan och hur han själv bl a under arbetet med trädgårdens restaurering upplevt samarbetet, och betydelsen av samarbetet, med tingens väsen.

För att lättare kunna ta bort ett litet träd, som inte skulle vara där, försatte hans sig i kontakt med just den speciella livsenergi som sammanhöll just de molekyler som gjorde just det trädet till vad det var – detta för att få trädets väsen att lämna den yttre formen, så att trädet kunde tas bort utan att man störde dess livsenergi i onödan.

Eileen Caddy hade "sharing" med oss en av de första kvällarna. De flesta hade inte mött henne personligen och var spända inför mötet.

Med fast hand styr Peter Caddy än mycket av vad som sker på Findhorn, och Eileen ger andlig inspiration och värme. Men en ständig utveckling sker. Medlemmarna hänvisas allt mer till sin egen intuition och sitt eget ansvar. – Vi själva är på väg att bli två hela människor i stället för att vara två hälfter av en helhet som tidigare, berättade Eileen öppenhjärtigt om sig och sin man.

Vem var hon? Skulle vi tro på henne? Allt man hört om ledningen hon fått genom att tydligt höra en röst som gav henna klara direktiv även i de minsta praktiska och ekonomiska detaljer lät ändå besynnerligt mitt i det praktiska och vetenskapligt inriktade Findhornsamhället. En del var avvaktande i början, men mrs Caddy övertygade med sin hjärtlighet, öppenhet och tveklöshet. Vi satt på stolar och på golvet insvepta i meditationsfilar i ett vackert men kyligt rum på Cluny Hill, vilket tidigare varit makarna Caddys sovrum, och hörde henne berätta livfullt och humoristiskt om den väg som lett fram till Findhorn av idag.

Det började i en svår tid, då Eileen knappt hade någon livslust kvar. Första gången hon hörde "rösten", blev hon rädd och trodde det var illa ställt med henne.

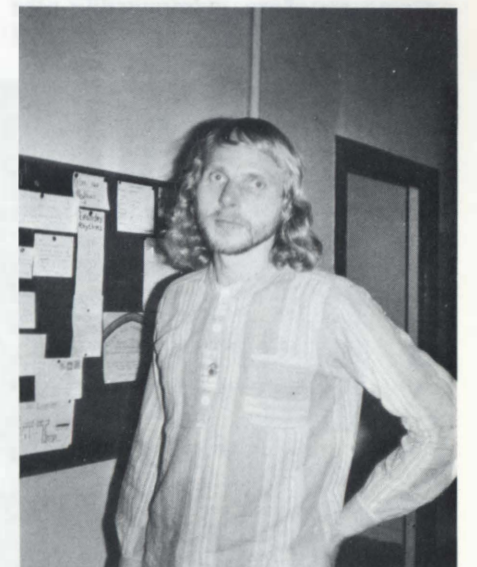
– Hade det inte varit för Peter, som med sin självklara tro fick mig att acceptera den röst jag hört som ledning från Gud, hade jag kanske hamnat på mentalsjukhus i stället. Det finns de som gått den vägen, därför att de inte förstått och framför allt därför att ingen förstått dem, sa Eileen.

Flera i gruppen nickade bekräftande och lättade. Några berättade om röster och visioner som de själva upplevt – upplevelser som de varit osäkra över och som lett dem till Findhorn för att få förankring och bekräftelse.

– Ja, det är skönt att inte vara en knasboll ensam, eller hur, skrattade

Eileen. Det gör skillnad, när man är en bland många.

Humorn och självvironin upplevde jag som en styrka hos Findhornfolket och det bästa beviset för allvarret och sanningen i deras arbete och

Ingemar Larsson från Lund var förutom artikelförfattaren den enda svenska deltagaren i "upplevelseveckan". Som många av de andra som kommit till Findhorn hade han haft inre upplevelser, som han kände att han behövde likasinnade för att klara ut. Ingemar som i många år varit medlem av teosofiska samfundet övervägde att stanna på Findhorn och bli medlem, men han avråddes vid intervjun och tyckte själv det var rätt. Här ses han vid anslagstavlan på Cluny Hill, där man kunde finna allt från pamfletter från andra andliga centra till dagens program för veckogästerna och lappar där man efterlyste lift någonstans.

uppfattning om den inre verkligheten.

Eileen berättade vidare om hur hon mediterat många timmar varje natt på den enda enskilda plats som fanns – campingplatsens toalett – insvept i skinnkappa och filt och med stora stövlar på.

Under de många slitsamma första åren i den lilla husvagnen fick Eileen hela tiden "guidance" som hon skrev ned och som de övriga i gruppen utförde under Peters ledning.

– Peter och jag var som två halvor av en helhet, sa Eileen. Nu genomgår vi en process där vi måste utvecklas till fullkomliga människor var och en.

Eileen får sedan några år inte längre ledning för Findhorn på samma sätt som förut. Meningen är, säger hon, att tiden är mogen för medlemmarna att söka sin egen inre ledning och självständigt ta ansvar utan beroende av Peters och hennes stöd och vägvisning.

Det är just denna utveckling som man på Findhorn och i många andra "new age"-kretsar menar att mänskligheten nu går emot.

– Den tid vi är på väg ur är en tid av många lärare. Det är en tid som präglats av att lyssna, lära och bli ledd – de enstaka upplysta individernas tid. Den tid vi går till mötes präglas av stora grupper där alla individer som ingår har ett högt

medvetande och bidrar till det starka gruppmedvetandet. Det sa Bruce, en av core group-medlemmarna, som ledde en av våra kvällssammankomster. Han höll ett intressant föredrag över teorin om mänsklighetens uppkomst och inre väg som de yttre skeendena ju är en manifestering av.

Från astrologisk synpunkt går vår planet ungefär vart tvåtusende år in i en ny era. Vi befinner oss nu i en brytningstid på väg ur fiskarnas och in i vattumannens era.

Kvällen präglades av en intensiv atmosfär där skämt och djupt allvar blandades. Skämt i början, då gruppmedlemmarna, som inte satt i en ring utan huller om buller på golv och stolar höll på att trassla in sig med armarna i kors och i alla riktningar, då man skulle ta varandra i hand för "attunement". Det blev skratt, fnitter och kommentarer som i en lekskoleklass. Allvar då Bruce berättade öppenhjärtigt om sin egen andliga väg och hur den med åren klarnat och smalnats. Skratt igen då han illustrerade sitt tal med egenhändigt ritade komiska "gubbar" och figurer.

Han fick också hjälp av kamraten Dennis, som på ett lättfattligt sätt förklarade det svårfattliga förhållandet mellan höga och låga vibrationer.

Intensiv var också kvällen då Ge-

ne, trädgårdsansvarig, berättade för oss om livet med växterna och växtvärldens liv. Vårt vanliga samlingsrum hade en helt egen atmosfär redan då vi kom in, genom att Gene tagit med sig flera gröna växter som han ställt i en grupp mitt på golvet. Växterna utstrålade närhet och eget liv som gav en speciell prägel åt hela vår gruppersonlighet. Gene ledde också inspirerat vårt attunement. Han var en liten kraftig man i 35-årsåldern, jordnära på flera sätt, han var lågmäld, nästan ödmjuk, och hans ögon strålade av värme. Han hälsade även sina vänner växterna välkomna i kretsen på ett sätt som föreföll få de flesta i gruppen att för första gången uppleva och förstå något av den växternas andevärld som man talar så mycket om på Findhorn.

Det skulle föra för långt att berätta ingående om vad som sades denna kväll och andra kvällar under vår experience week. Men det hände alltid något, och alltid var det någon som hade speciellt starka upplevelser.

Det kom även stunder då energin var låg, ibland för hela gruppen, ibland för någon av oss. Själv gick jag ut och in ur olika upplevelser av Findhornandan. Skulle jag kunna stanna här? Det kändes ibland för

Forts. på sidan 35

Per Beskow, Björn Sahlin, Jörgen Sundvall, Olle Hjern och Örjan Björkhem.

Björn Sahlin, Per Beskow och Örjan Björkhem.

Lennart Hane, Björn Sahlin och Kac-hard Matz.

Foto Rolf Bothe

Björn Sahlin

Symposium om religionsfrihet

Under det senaste århundradet – och framförallt under det senaste decenniet – har en rad "nya" religioner börjat utbreda sig i västerlandet. Dels rör det sig om gamla religioner, i regel av österländskt ursprung, som tagit västerlandet som missionsfält. Dels rör det sig om religiösa nyskapelser, kanske framväxna som reformrörelser inom de gamla religionerna, men utstötta. Eller också om rörelser som försöker erbjuda lösningar på problem, där de gamla religionerna misslyckats eller inte kunnat anpassa sig till modern tid. De här rörelserna växer nu in i det svenska samhället och håller långsamt på att förändra samfundsbilden här. Naturligtvis sker inte detta utan konflikter, missförstånd och även mer eller mindre öppet motstånd. För missförstånden står i regel den sekulariserade, för religiösa frågeställningar oförstående pressen, som i de ofta exotiska och avvikanande nya rörelserna funnit ett tack-samt och försvarslost objekt för sensationella reportage. Motståndet kommer främst från de etablerade samfundens sida. Från det hållet producerar man nu den ena boken efter den andra av mer eller mindre tvivelaktig kvalitet om de nya religionerna. Man håller föredrag och konferenser, skriver artiklar och talar i radio o s v.

För att belysa de nya religioner-

nas sociala, rättsliga, PR-mässiga och upplevelsemässiga situation anordnade Religiöst Forum i slutet av november 1978 ett tvådagars-symposium över ämnet "Religionsfrihet för minoritetssamfund". Precis som en av föredragshållarna, advokaten och författaren Lennart Hane, påpekade, har nämligen framväxten av nya samfund på nytt aktualiserat vilket rättsskydd svensk lag ger samfund och enskilda mot religionsförföljelse.

Religionshistorikern docent Per Beskow från Lund inledde symposiet med att kartlägga de omedvetna lagar i samhället som styr utstötningen av minoritetsgrupper, både politiska, etniska och religiösa. Själv katolik beskrev han hur samhället på Jesu tid uppvisade samma mönster gentemot kristendomen – sin tids nyandlighet. Trots att de nya religionerna är så olika sinsemellan menade Per Beskow ändå att de har en stor gemensam uppgift: att utforma och erbjuda alternativa världsbilder i en tid av tilltagande likriktning, att helt enkelt "spela dårens roll och göra sådant som inte anstår en välanpassad svensk med sinne för livets s k realiteter".

Religiöst Forums vice ordförande Olle Hjern, som är pastor i Herrrens Nya Kyrka, vilken föredan på 1700-talet slog den första bräschan i den svenska lutherska enhetsskulan,

satte religionsfrihetens utveckling i samband med den alltmer pluralistiska samfundsutvecklingen.

Vegavan das, alias Jörgen Sundvall, ledare för Hare Krishna-rörelsen i Sverige, berättade om hinduismens inmarsch i det svenska samhället och de problem som uppstått vid mötet mellan två så helt skilda kulturer som den indiska och den svenska. Han beskrev också det gamla stabila vediska samhällssystemet som ett alternativ till det västerländska krisdrabbade och katastrofhotade samhället.

Religiöst Forums ordförande Björn Sahlin beskrev därpå Hare Krishna-rörelsens och även en rad andra nyreligiösa rörelser situation i Västtyskland, där utstötningssmekanismerna slagit hårdare mot religiösa minoriteter och framförallt mot ungdomskulturen. Där bildar massmedia, allmänhet, politiker, myndigheter och kyrkoetablissemang en enad front mot vad man kallar "Ersatzreligionen". Våld och övergrepp kan där ske öppet och to m sanktioneras av olika samhällsorgan.

Religionspsykologen Örjan Björkhem vederlade den gamla och mycket omhuldade myten att det skulle finnas "religiöst sjuka" människor. Det finns människor som är

Forts på sidan 32

Varje vecka kommer en grupp på 30-talet betalande gäster på besök, sommartid upp till tre grupper samtidigt. Här artikelförfattaren, sittande längst t h, tillsammans med andra gäster.

RELIGIONSFÖRFÖLJELSE I VÄSTTYSKLAND

Sedan 1965 har ungefär 25 000 tidnings- och tidskriftsartiklar riktade mot de sk ungdomsreligionerna publicerats i västtysk press¹⁾. En förteckning över alla aktioner mot religiösa minoriteter sägs omfatta över 200 maskinskrivna A4-sidor.²⁾ I en sammanställning över de allvarligaste aktionerna, dokument, artiklar, rättegångsprotokoll, skrivelser, broschyrer och propagandalitteratur ser man tydligt de mönster, utvecklingslinjer och de målmedvetna krafterna därbakom, som lett fram till dagens överhettade situation.³⁾ Den uppretade allmänheten, massmedia, kyrkoetablissemang, polisen och politikerna bildar idag en enad front mot vad man kallar "Ersatz-religionen", religionssurrogat.

Öppet våld

Tre gånger har medlemmar av den sk Hare Krishna-rörelsen utsatts för mordförsök. En gång besköttes de gudshängivna i Berlin under pågående tempeltjänst med maskingevär från en förbiillande bil.⁴⁾ En medlem har blivit förföljd, sönderslagen i ansiktet och bränd på halsen med en cigarett på öppen gata. Den tillkallade polisen nöjde sig med att notera förövarens namn.⁵⁾ En äldre dam bussade sin hund på ett par medlemmar då de predikade och sålde litteratur. Böcker och instrument har slagits ur deras händer. Rörelsens bilar har utsatts för åverkan.⁶⁾ För några år sedan trängde raggare in i rörelsens nya tempel i Hamburg beväpnade med cykelkedjor och påkar "för att ge de främmande figurerna en länge förtjänad avrivning", detta sedan polisen vägrat ge skydd. Händelsen återberättades av en präst i den evangeliska kyrkans tidskrift "Materialdienst" som en rolig historia.⁷⁾

Polisen värre än raggare

Större skada gjorde dock polisen 1974, då en stor styrka stormade Hare Krishna-templet utanför Frankfurt beväpnad med pistoler, maskingevär och tårgasbomber. Innan de frukostätande kollektivmedlemmarna hunnit öppna ytterdörrarna hade polisen slagit dem från sina gångjärn, kastat en tårgasbomb och stormat in. Munkar och nunnor föstes ihop i ett rum medan huset genomsöktes. Dörrar slogs in, väggar revs ner, en inspelningsstudio totalförstördes, tempelföremålen kastades hur som helst. Nunnorna kallades av polisen för "vackraprostituerade" och "kossor". När de protesterade hotade man slå in deras ansikten. Munkar tvingades barfota ut i snön, en kastades upprepade gånger mot en bil. Polisen vägrade sluta röka inomhus trots att de gudshängivna betraktade det som tempelskändning.⁸⁾

Samma kväll höll statsåklagaren en presskonferens där han triumferande redogjorde för aktionens resultat: 750 000 DM och flera illegala vapen beslagtagna.⁹⁾ De anklagelser han riktade mot rörelsen vid detta tillfälle gällde sedan under de tre år Hare Krishna-rörelsen fick vänta på rättegång som fakta inte bara i massmedia utan även i ett annat rättsligt sammanhang¹⁰⁾ och i skolorganet "Schule & wir".¹¹⁾ Medlemmar i rörelsen har berättat om de sociala sanktioner som blev följden: Deras bankkonton spärrades så att de inte kunde köpa mat för dagen, gasen stängdes av, to m mjölkförsäljaren uteblev. De vågade inte längre visa sig offentligt i sina karakteristiska dräkter.¹²⁾

Åklagaren, som inbjudit allmänheten att komma in med anklagelser, hade när rättegången väl började i december 1977 lyckats samla ihop 131 vittnen. Efter 35 dagars

rättegång och 1 miljon DM i rättegångskostnader kunde de tio Hare Krishna-ledarna frikännas från all förmodad kriminalitet.¹³⁾ En rad huvudvittnen hade pinsamt fallit igenom och rättegången vänts till de anklagades fördel. Åklagaren kritiserades för att han inte ens "lyckats undgå att ge ett förödande intryck av att bedriva religionsförföljelse". Hela processen ifrågasattes i pressen.¹⁴⁾ Frankfurter Allgemeine skrev t ex: "De (anklagade) förvandlade domstolen till en tribunal och plötsligt var åklagaren den anklagade." En munk dömdes dock för olaga vapeninnehav men fick villkorlig dom, eftersom han känt sig hotad till livet. 8 munkar dömdes till böter (enligt tysk lag ej lika med straff) för otillåten penninginsamling. I Tyskland får nämligen bara trossamfund organiserade enligt "fasta kyrkliga regler" samla in pengar för välgörande ändamål utan speciellt tillstånd. "Begreppet 'kyrka' måste här tolkas i västerländsk bemärkelse," menade domstolen. Hare Krishna-rörelsen kunde naturligtvis inte uppfylla de villkoren!¹⁵⁾

Domaren Helmut Maul, som liksom de övriga domarna blivit ganska imponerad av de gudshängivna, förklarade öppet att "högre instanser" krävt att processen skulle slutföras. Rörelsens insamlade pengar, som delvis var avsedda för hjälpverksamhet i Indien, förklarades konfiskerade.¹⁶⁾ Detta trots att den indiska delstatsregeringen i Hyderabad protesterade hos tyska myndigheter.¹⁷⁾

Hare Krishna-rörelsen

har urgamla indiska traditioner men tar sin historiska utgångspunkt hos hinduismens store reformator på 1500-talet, Chaitanya. Det är han som anvisat mantra-

Poliser, det repressiva samhällets verktyg, stormar ett Hare Krishna-tempel i Västtyskland.

sångens och dansens betydelse för gudsupplevelsen, vilka är så karaktäristiska för rörelsen. Hare Krishna-rörelsen är en speciellt för västerlandet på 60-talet grundad missionsrörelse, tidigare under ledning av Bhaktivedanta Swami Prabhupada (död 1977). Numera har rörelsen över 2 milj. anhängare utanför Indien och ledarskapet delas regionalt mellan 11 olika guruer. Rörelsen har en systerorganisation i Indien och bedriver en omfattande hjälpverksamhet både där och i Afrika. I USA har rörelsen fått officiellt tack från flera olika delstater för sitt arbete bland drogmissbrukare. Ett överväldigande material av dokument och skrivelser från såväl forskare som utövande hinduer över hela världen¹⁸⁾ visar att Hare Krishna-rörelsen måste betraktas som genuin hinduism. Det ständiga misstänkliggörandet av rörelsen i västerlandet antyder att den upplevs som ett allvarligt hot

mot de materialistiska samhällssystemet och dess kyrkoetablissemang. Framför allt är det den gudscentrerade hållningen, totalengagemang och asketismen som kritikerna inte kan förstå.¹⁹⁾

Förföljelsen fortsätter

Sedan Frankfurt-processen blivit ett bakslag uttalade sig i juli efter påtryckningar från kristna föräldraorganisationer²⁰⁾ förbundsrepublikens familje- och ungdomsminister Hans-Georg Wolters i en presskonferens²¹⁾: "Då föga kan uppnås genom polisingripanden skall myndigheterna ta itu med ungdomsreligionerna med andra medel." Wolters jämförde de nya religionerna med alkoholism, drogberoende och terrorism. Han uppmanade delstatsregeringarna att inskränka tillståndsgivningen för penninginsamlingar och hoppades att de två stora kyrkornas ungdoms- och föräldraorganisationer skulle vara beredda

att göra en insats i kampen. Framför allt pekade han ut sex nya religioner: Unification Church, Guds barn, Hare Krishna-rörelsen, Divine Light Mission, Scientology och Transcendental Meditation. Han gav också universitetet i Tübingen ett speciellt "forskningsuppdrag" för att komma åt problematiken.

Hur det började

I mitten av 60-talet började prästen Friedrich-Wilhelm Haack vid den evangelisk-lutherska kyrkans "Evangelische Zentralstelle für Weltanschauungsfragen" (EZW) ge ut böcker, artiklar, broschyrer och flygblad om de nya religionerna.²²⁾ Ungefär 3/4 av alla de aktioner som riktats mot ungdomsreligionerna kan sedan dess direkt förknippas med Haacks namn.²³⁾ Men verksamheten har vuxit med snöbollseffekt. Haack och hans kolleger har på en rad platser bildat spe-

ciella arbetskretsar, bestående av präster, för att effektivt bekämpa "religionssurrogaten".²⁴⁾ De evangeliska ungdomsorganisationerna distribuerar Haacks skrifter och ger även ut egna baserade på hans material. Kyrkliga föräldraorganisationer, som sedan trycker på myndigheter och skolor, har bildats på direkt initiativ av Haack och hans medarbetare.²⁵⁾ På katolskt håll har Haack fått sin motsvarighet i diplomteologen Löffelmann, som bla genom att beskriva ungdomsreligionerna i affärstermer fått dem att framstå som affärsföretag under religiös täckmantel.²⁶⁾ Genom väggtidningar, rådgivningsbyråer, spalter i kyrkliga tidskrifter och rådgivningsspalter i dagstidningarna har under en tioårsperiod på detta sätt skapats en bred, ogenomtränglig opinion mot ungdomsreligionerna.²⁷⁾ Föräldrarna skräms med att de nya religionerna hjärntvättar, utnyttjar och ekonomiskt exploaterar deras barn.²⁸⁾ Man skrämmar kyrkfolket genom att ange alldeles för höga medlemssiffror för de nya samfundet, så att den etablerade kyrkans ställning framstår som hotad.²⁹⁾ Guds barn skulle tex i Västtyskland ha upp till 10 000 medlemmar. I själva verket är de 120.³⁰⁾ Myndigheterna oroas av att samfundet påstås undanhålla skattepengar genom de skattelindringer som tillkommer trossamfund.³¹⁾

Haack och Löffelmann har av pressen utnämnts till "sektexperter" och de har nu ett fast grepp om

opinionsbildningen. Varje föredrag och konferens de anordnar följs upp av den visserligen sekulariserade men alltid sensationshungriga dagspressen.³²⁾ Delstatsmyndigheterna i tex Bayern, Hessen och Nordrhein-Westfalen distribuerar aningslöst ut propagandamaterialet till skolorna för att avskräcka ungdomen.³³⁾

Haack

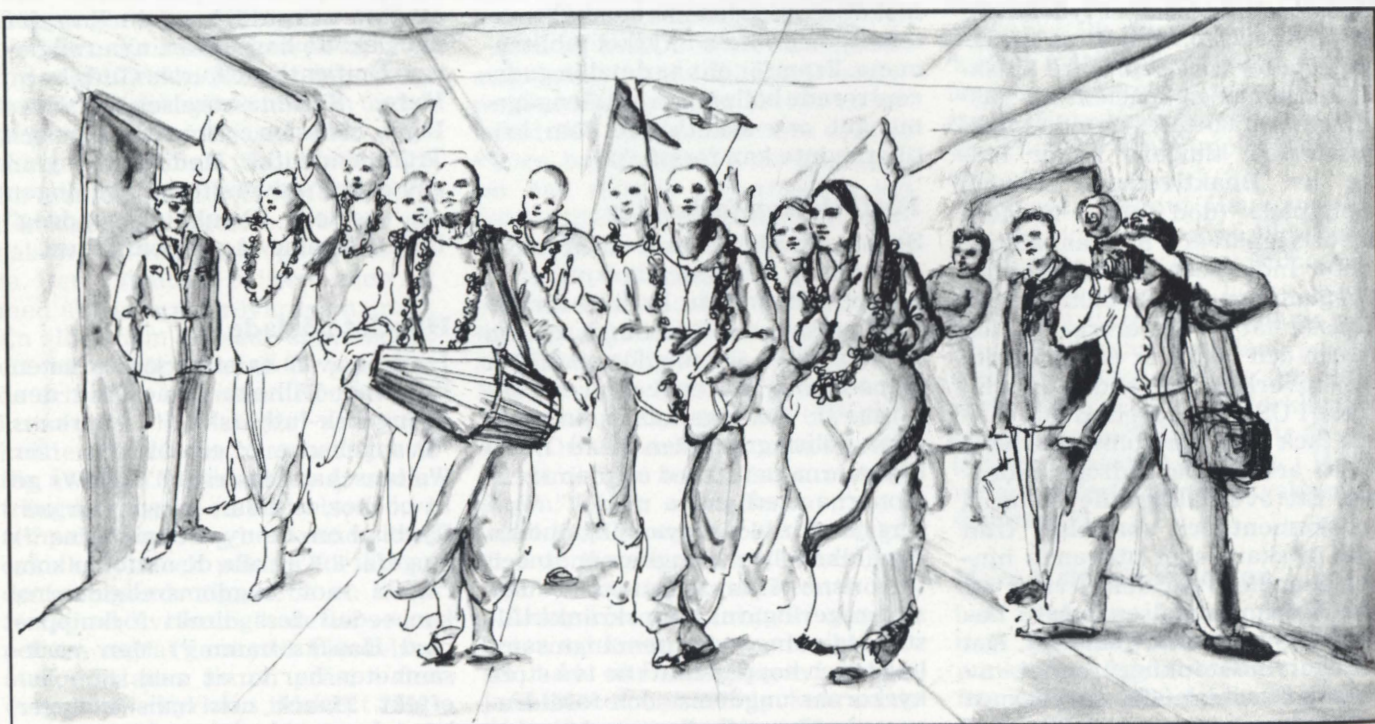
förlorade 1977 en process mot Scientology-kyrkan som anklagat honom för att vara en "ovevlig motståndare till religionsfrihet" och för att "medvetet sprida falska informationer om Scientology-kyrkan och andra trossamfund i syftet att tillfoga dem största möjliga skada...".³⁴⁾ Haacks egentliga syften framgår av några citat ur hans böcker: "Målet för vårt arbete mot ottron måste vara att så långt det överhuvudtaget är möjligt dra undan fotfästet för den socialt och andligt." "Förstår vi vår tro riktigt har vi inte rätt att lämna andra i deras egen tro." "Bäst är det om begreppet 'sekt' upprepas så ofta som möjligt, däri ligger nämligen en nedvärdering." "De (ungdomsreligionerna) är farligare än... alla extrema politiska grupperingar" (jfr Wolters uttalande!).³⁵⁾ Trots att Haack försöker ge sken av att arbeta för samhällsnyttan är hans syften i själva verket kyrkopolitiska, motiverade utifrån en intolerant, totalitär och fanatisk kristen tro.

Trots att kristdemokraterna,

framför allt just i Bayern, har en mycket stark ställning så är situationen för den evangeliska kyrkan prekär: Den förlorar 0,75% av sina medlemmar per år. Framför allt ungdomen och arbetarna sviker kyrkan och bara vartannat par gifter sig framför altaret.³⁶⁾ Det är för övrigt kristdemokraterna som genom införandet av yrkesförbud, registrering av olikänkade hos hemliga polisen och omänskliga polislagar intagit den oförsonligaste hållningen mot ungdomskulturen överhuvudtaget. Detta kan förklara det stöd Haack fått för sin verksamhet hos myndigheter, press och allmänhet. Kyrka och samhälle har helt enkelt gemensamma intressen gentemot nyreligiositeten.

Men även Haack har motgångar. Bla den världsberömda teologen Adolf Holl kritiserar Haack för undermålig dokumentation.³⁷⁾ I Frankfurt-rättegången visade det sig att hans uppgifter om Hare Krishna-rörelsen var hörsägnar och andrahandsuppgifter, och hans lilla kartotek, som skulle bevisa att de gudshängivna samlat in pengar på ett bedrägligt sätt, visade sig vara förfalskat.³⁸⁾ Genom ett fördolt tendentiöst och samtidigt skenbart objektivt framställningssätt duperar han sina läsare så att hans sammanfattande utvärderingar – att ungdomsreligionerna är "fanatiska", "psykiskt farliga", "extremistiska", "auktoritära", "hjärntvätt" – framstår som helt trovärdiga.³⁹⁾

De anklagade kom till domstolen sjungande och dansande med blomstergirlander...

Generationsmotsättningar utnyttjas

Uppskrämda föräldrar skriver förtvivlade brev till "sektexperterna" frågespalter. Så tycker tex ett par⁴⁰⁾ att de "inte längre kan tala ett förnuftigt ord med sin flicka. Hon äter inte längre kött, ägg eller fisk, hon har avbrutit sin utbildning till fotolaborant. Vi önskar så gärna att Annegret skall finna tillbaka till en normal borgerlig tillvaro." Så här råder Haack: "Låt hämta hem er ännu omyndiga dotter (hon var 19 år) med ungdomspolisens hjälp. Hennes äktenskap inom gruppen är olagligt. Vi lever i förbundsrepubliken Tyskland – inte i ett indiskt eremitage. Även er dotters borgerliga vigsel (som föräldrarna enligt sitt brev gett tillstånd till) håller jag för falsk. Säkert kan ni återkalla denna med hjälp av advokat. Er dotters kärlek till Krishna-mannen... rör sig om en religiös kärlek, en lydnad för gruppen. Till den behöver ni inte ta någon hänsyn. Är det verkligen en mänsklig bindning mellan de båda, kommer mannen frivilligt att lämna templet och följa sin fru och sitt barn in i verkligheten i vår fria, ordnade värld." Haack iscensätter här en familjetragedi på ett så brutalt omänskligt sätt att han tycks uppenbart olämplig som själasörjare. Men dokumentet är även intressant genom att det antyder vari "faran" från ungdomsreligionerna upplevs bestå: De permanentar ett ungdomsuppror mot det etablerade samhället och föräldrarna som barnen förväntas växa ifrån.⁴¹⁾ Men så reagerar bara ett fullständigt låst samhälle. Ett par klarsynta amerikanska forskare har tex observerat att de flesta ungdomsreligionerna visserligen vill påverka samhället men inte revolutionärt utan reformistiskt och alltså är ganska ofarliga.⁴²⁾

Mytbildningen går vidare

En och samma artikel kan dyka upp i den ena tidningen efter den andra, den ena artikeln får bilda underlag för den andra.⁴³⁾ På så sätt förvanskas fakta till oigenkännlighet. Ett exempel på det är en berömd artikel skriven av polismannen Gerhard Meyer, vars son tillhört Hare Krishna-rörelsen men hoppat av. De bådas vittnesmål i Frankfurt-rättegången underkändes för övrigt sedan sonen brutit samman och erkänt att de tillsammans ljugit ihop sin historia.⁴⁴⁾ I polisorganet "Kriminalist"⁴⁵⁾ hävdar Meyer att rörelsen samlar pengar på konton i USA: "Ve oss den dag detta kapital används mot förbundsrepublikens

bestånd. Die Übernahme skall följa genom brahmanerna! Vi måste skydda oss för den hotande faran!" Hans fantastiska konspirationsteori som inte saknar historiska paralleller, fortsätter: "Farligare tycks mig emellertid det faktum vara att tempelpresidenten har en förkärlek för Moskvaeser. Man vågar inte tänka på vad en sådan organisation utan minsta misstanke kan uträtta ifråga om spionage. De medger ju själva att de avhåller unga män från värnplikt."

Tidningarnas rubriker går i den här andan: "Sektgiftet", "Farliga förförare", "Vi måste bekämpa dem", "Nya drogsekt", "Den totala hjärntvätten", "Själens rusgift", "Inget medlidande!", "Kriminell tiggarsekt", "Andlig förförelse och hjärntvätt" osv. Det kristna "Sonn-tagblatt" anser att Hare Krishna-rörelsen inte är en religion och därför inte får åberopa religionsfrihetslagen. Man föreslår tvärtom att "religionsbrott" skall införas i strafflagen och att man därvid skall "använda måttstockar som är bibliskt grundade".⁴⁶⁾

Psykiatrin tas till hjälp

På uppmaning av Bonnregeringen anordnade i början av året Deutsche Gesellschaft für Kinder- und Jugendpsychiatrie och Bundeskonferenz für Erziehungsberatung en konferens där teologer och psykiatrer diskuterade hur ungdomsreligionerna skall bekämpas.⁴⁷⁾ Löffelmann och Haacks kollega vid EZW Dr Reimer stod för sektkunskapen. Men allvarigare är, att de två psykiatrerna John G Clark och Robert Jay Lifton, som i USA gjort sig kända för sitt samröre med deprogrammeringsrörelsen, fanns med.⁴⁸⁾ Clark har i en "vetenskaplig" rapport⁴⁹⁾ förklarat flera miljoner amerikanska anhängare till ungdomsreligionerna för sinnessjuka. Deprogrammering innebär att religiöst eller politiskt avvikande, framförallt ungdomar, i regel på föräldrarnas begäran utsätts för psykisk och även fysisk tortyr tills de ger upp sin tro.⁵⁰⁾ Denna rörelsens företrädare har, sedan de drivits ut ur USA med åklagarmyndigheternas hjälp⁵¹⁾, etablerat sig framförallt i England.⁵²⁾ Utifrån påståendet att ungdomsreligionerna "hjärntvättar" (programmerar) sina anhängare måste dessa rehabiliteras genom avprogrammering, menar de. Denna cyniska psykiatri i politikens tjänst skapar inga martyrer, bara välanpassade borgare!⁵³⁾ När för några år sedan Hare Krishna-rörelsen i USA anklagades just för "hjärntvätt" av sina medlem-

mar, höjde hela den annars så timida hinduiska världen ett enat protestrop. Bara i staten New York skrev 10 000 hinduer på protestlistor!⁵⁴⁾

Det är för övrigt intressant att se hur Haack tar ställning till deprogrammering.⁵⁵⁾ Även om han med munnen tar avstånd från sådana metoder kan han inte låta bli att ge utförliga adresser till de organisationer runtom i världen som genomför deprogrammeringar.

Terror väntas

I ett brev daterat i september⁵⁶⁾ skriver den västtyske Hare Krishna-medlemmen Prithu das Adhikary: "Bli inte förvånade om rasande människor en dag förstör detta tempel och skadar de gudshängivna. Jag och även Srilaprabhupada tror att några av oss kommer att bli dödade." Kanske måste rörelsen lämna Västtyskland? Hur kommer då Sverige, som nyligen kastat ut två medlemmar av rörelsen sedan de sålt religiösa skrifter på gatan utan arbetstillstånd och som inte heller vill förlänga två andra medlemmars uppehållstillstånd, att ställa sig?

Situationen i Sverige

Den ene av de båda munkarna som nu utvisas tillagar den mat som offras till Krishna vid tempeltjänsten. Det är en invecklad konst som tar många år att lära sig. Utan honom måste tempeltjänsten vid kollektivet utanför Tumba läggas ner.

Religion har ett värde för den enskilde och gruppen som ger den ett existensberättigande i sig, men skall man se till samhällsnyttan så kanaliseras Hare Krishna-rörelsen i Sverige många indiers, framförallt Uganda-indiernas, religiösa och kulturella behov. Och den leder många ungdomar ut ur hippie-kulturen med allt vad den innebär.

Hur behandlas då allmänt de sk ungdomsreligionerna i Sverige? Situationen kan naturligtvis inte jämföras med den västtyska, men klara paralleller och liknande tendenser finns. Även här är de nya religionerna då och då föremål för sensationella reportage i massmedia, vilket tyvärr framkallar en alltmer negativ attityd hos allmänheten. Störst intresse röner de dock i den kyrkliga och frikyrkliga pressen, där tonen är hätsk och det inte är så noga med fakta. I Dagen anklagas tex Unification Church för infiltration i frikyrkoförsamlingarna och pastor Moon påstås äga en vapenfabrik i Sydkorea, vilket är helt felaktigt.⁵⁷⁾ I Kristet Forum anklagas

Scientology-kyrkans grundare Ron Hubbard för en rasdiskriminerande attityd till negrer, vilket dock dräpande vederlagts av en kolsvart afrikansk scientolog.⁵⁸⁾ Evangelii Härold blandar på ett pinsamt okunnigt sätt ihop Scientology med Christian Science.⁵⁹⁾ TM anklagas av en frikyrkopastor för "smyghinduivering av skolorna" och påstås vara farlig, sedan elever valt att studera denna rörelse som fritt valt arbete.⁶⁰⁾ Nyligen kunde man läsa i ett pressmeddelande från Kyrkans Informationscentral att TM "är politiskt farlig, elitfixerad och halvfascistisk och ignorerar världens sociala och ekonomiska problem" (vari nu logiken ligger i detta?).⁶¹⁾ Och Svenska Journalen hade för en tid sedan en "Larmrapport" om ungdomsreligionerna baserad på material från just Pfarrer Haack.⁶²⁾ I denna av den kritiska samhällsbevakningen bortglömda press kan vad som helst sägas utan invändningar. Genom ideliga blänkare, pressmeddelanden, intervjuer med "sektexperter", artiklar baserade på tendentiös litteratur, genom ständiga upprepningar av negativt laddade ord som "villfarelse", "religionssurrogat", "verklighetsflykt" byggs långsamt en opinion upp inom de kristna leden.

Men tyvärr når man även längre. En artikel om Scientology, ursprungligen publicerad i Riksförbundet Kyrkans Ungdoms tidskrift Crux⁶³⁾, dök senare upp i 32 olika landsortstidningar. Bara ungefär 5 tog in genmälen!

Liksom i Tyskland anammar den sekulära pressen okritiskt den kyrkliga propagandan. Även de svenska kyrkorna har sina "sektexperter" som reser runt och håller föredrag i församlingarna, på prästmöten, på stiftsgårdarna, för religionskunskapslärarna. Tittar man efter i ett studiecirkelmateriel från Sveriges Kyrkliga Studieförbund, Lester Wikströms bok "Nyandligt", finner man referenser till både Haack och hans medarbetare vid EZW, Mildenberg, H-D Reimer, Springfeldt. Denna bok, som kritiserar både av religionsvetare och samfunden själva⁶⁴⁾, går nu ändå i sin andra upplaga, medan böcker som t ex Svante Nycanders "De fördömda scientologerna", som av Wikström förklarats vara en "partsinlaga"⁶⁵⁾, och Sven Magnussons "Alternativ tro", där samfunden får presentera sig själva, knappt går att sälja. Till den mera lättgenomskådade andliga kiosklitteraturen hör Erland Sundströms "Villfarelsens vindar och väckel-

sens ande" samt Arne Lindgrens "Farliga sekter". En bok som nu är under utgivning visade sig vid en granskning innehålla inte mindre än 52 sakfel på 3 manus-sidor!⁶⁶⁾

Det dolda samarbetet mellan kyrka och myndigheter finns även här i Sverige med i bilden. I ett personligt hållet brev⁶⁷⁾ till Jan Ording på Socialstyrelsen vidarebefordrar Lester Wikström, som arbetar på Svenska Kyrkans Missionsstyrelse, uppgifter han hämtat hem från just Haack om att den Scientologystödda länkrörelsen Narconon mottagit 1 miljon DM från tyska myndigheter för att rehabilitera 77 narkomaner. Denna egentligen mycket hedrande uppgift för Narconon vinklades av svenska massmedia till något av en skandal.

Svenska myndigheter har valt att hålla tyst. I maj skickade Svenska Kyrkans Informationscentral ut ett pressmeddelande⁶⁸⁾ där anhängare av nya religioner framställs som "mentalt och religiöst sjuka" och som "offer för gurus och liknande religiösa ledare". Sällskapet Religiöst Forum, som hämtar sina medlemmar bl a från de nya religionerna, har sänt en protestskrivelse till kommunministern.⁶⁹⁾ Efter 6 månader väntar vi ännu på svar. Från kyrkligt håll säger man sig inte vilja bedriva religionsförföljelse utan bara skilja mellan kristet och okristet.⁷⁰⁾ Men nog går man längre än så!

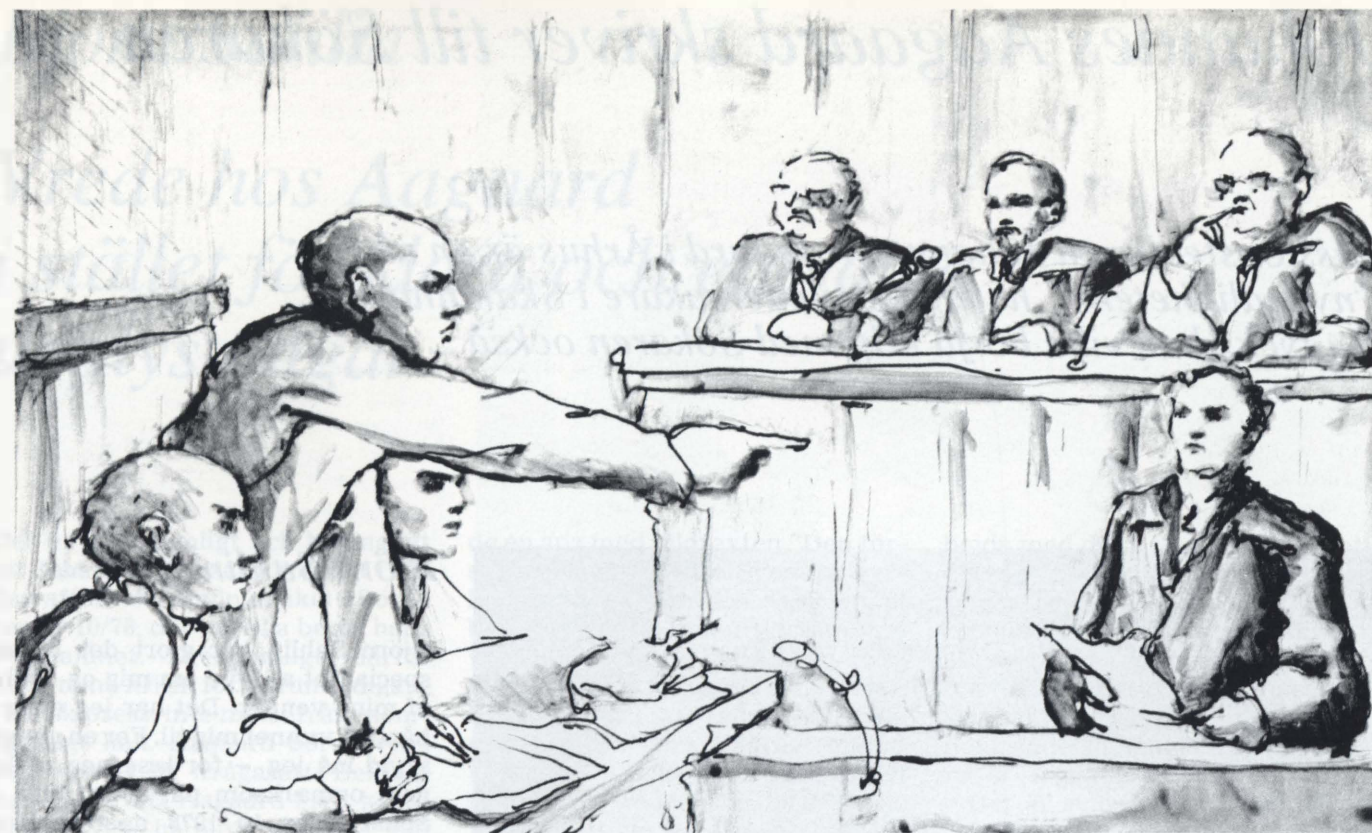
Det västerländska samhället tycks ha gått i baklås. Genom att binda makten till gigantiska institutioner och för länge sedan stelnade folkrörelser, kyrkor och partier, som inte längre motsvarar intressgrupperingarna i samhället, kan all utveckling effektivt förhindras. De nya strömningarna i vår tid – motkulturen, ungdomsreligionerna, miljörelsen – sopas under mattan därför att man inte förmår integrera dem i samhället. Sedan tillgodoser man sig deras positiva värden smygvägen.

Skall nu kyrkoetablissemangen tillåtas fortsätta sin farliga opinionsbildning om ungdomsreligionerna? Massmedia måste besinna sig på sitt ansvar, gå in för en seriös bevakning av den religiösa utvecklingen och se mera kritiskt på kyrklig apologetik. Myndigheterna måste uppmärksamma att det överhuvudtaget hänt någonting på religionens område under det senaste decenniet. Nyreligiositeten skall naturligtvis kunna kritiseras – men i så fall seriöst, kunnigt och sakligt, inte fördomsfullt eller fientligt. Det finns nämligen i nyre-

ligiositeten många positiva värden som ett öppet och positivt samhälle kan tillgodogöra sig. Allt detta får inte offras på den sekulära likgiltighetens och det kristna trosmonopolets altare!

Noter

1. Brev från Prithu das Adhikary, Internationale Gesellschaft für Krishna Bewusstsein i Västtyskland, till Vegavan das, rörelsens svenska ledare, daterat 1978-08-25.
2. Aufzeichnungen der Aktionen gegen religiöse Minderheiten 1966–1978, sammanställning från Gesellschaft zur Förderung religiöser Toleranz und zwischenmenschlicher Beziehungen.
3. a.a. i not 2 samt Chronologische Aufstellung der grundgesetzverletzenden Aktionen gegen religiöse Minderheiten från samma sällskap, samt dokument som ställts till författarens förfogande främst från Hare Krishna-rörelsen i Västtyskland.
4. Artikel i t ex Der Abend, Berlin, 75-02-07 samt många andra.
5. Brev från Thomas Keppel, Internationale Gesellschaft für Krishna Bewusstsein, daterat 77-03-19.
6. a.a. i not 2, pkt 93, samt bl a Documentation concerning the background of the german harassment of Hare Krishna Movement, dokument 33.
7. Materialdienst der Evangelische Zentralstelle für Weltanschauungsfragen nr 11, 1973-06-01.
8. Art. The trial of the Hare Krishna people, i rörelsens eget organ Back to Godhead nr 9/1978, samt resumé Einiges zu den Vorfällen am Sonntag 15.12.1974 med vittnesbörd av flera gudshängivna.
9. Se t ex Zeitung für Andreasberg 74-12-21 och Bildzeitung 74-12-16 och många fler.
10. Staatsanwaltschaft bei dem Landgericht München I, Geschäftsnummer 115, JS 4904/76, Bescheid.
11. Nr 1/76.
12. Back to Godhead nr 9/78
13. Süddeutsche Zeitung 29 april – 1 maj 1978.
14. Bl a Münchner Merkur 78-01-10.
15. En levande och dräplig skildring av rättegången återfinns i Back to Godhead nr 9/78.
16. Ett sammandrag av domen återfinns i Frankfurter Rundschau 78-04-29 med kritisk kommentar till processen i ledaren samma dag.
17. Enligt samtal med Vegavan das.
18. Framlagda i olika rättsliga sammanhang i USA och Västtyskland. I författarens ägo.
19. Die Botschaft 75-01-26, och många andra. Sindelfinger Zeitung 74-12-18 skriver t ex: "Den äggvitefattiga kosten (de gudshängivna är vegetarianer), det ständiga dansandet, sjungandet, bedjandet bryter ner den kroppsliga och andliga motståndskraften."
20. T ex Oberhessische Volkszeitung

En av de anklagade gudshängivna vänder sig mot allmänne åklagaren och utpekar honom som lögnare.

Teckningarna på sidorna 11, 12 och 15 är hämtade från Hare Krishna-rörelsens tidskrift Back to Godhead.

- 78-04-20.
21. H-G Wolters pressmeddelande 1978-07-10 per telex. Massiv uppföljning i pressen, t ex Frankfurter Allgemeine, Bild-Zeitung, Hamburger Morgenpost, Abendzeitung München, Rheinische Post osv 78-07-11.
22. Historik fr a i a a i not 2.
23. a.a. i not 2.
24. a.a. i not 2, pkt 7 och 96. Ett exempel är Arbeitskreis für Freikirchen und Sekten, bildad 1970.
25. Så bildades t ex bakom stängda dörrar Elterninitiative zur Hilfe gegen seelische Abhängigkeit und religiösen Extremismus. Se a.a. i not 2 samt Münchner Merkur 75-09-27 och 78-04-28.
26. Informationen über neue religiöse Bewegungen des Dipl. Theolog Löffmann, Erzbischöfliches Ordinariat München.
27. a.a. i not 2
28. T ex Wirtschaftswoche 78-06-23.
29. 380 sekter skulle vara verksamma bara i München och enligt Haack skulle 20% av stadens befolkning ha kontakt med sådana rörelser. T ex Coburger Tagblatt 71-01-25. "Satans femte kolonn marscherar!" ropar Haack.
30. Einzelfälle von Grundgesetzverletzungen, Gesellschaft zur Förderung religiöser Toleranz, pkt 5. Vidare Argus 71(?) -01-25.
31. Art. Krishna – Rauschgift der Seele, i Kriminalist nr 9/74.
32. T ex Argus 71(?) -01-25.
33. T ex en officiell skrivelse från Der Minister für Arbeit, Gesundheit und

- Soziales des Landes Nordrhein-Westfalen till Landeshauptverband – Landesjugendamt i Köln och Münster. Vidare t ex Darmstädter Tagblatt 78-01-03, samt a.a. i not 2, pkt 58 och 89.
34. Landgericht Münchener I, Urteil, 33021. 520/76.
35. Ur bl a F-W Haack, Hexenwahn und Aberglaube, samt Sekten (1974).
36. Zusammenstellung des Statistisches Referats der Evangelischen Kirche in Deutschland 1974, samt Süddeutsche Zeitung 77-10-28.
37. Adolf Holl über Haack: Der liebe Gott im Gruselkabinett, art. i Argus 74-09-29.
38. Münchner Merkur 78-01-10.
39. Apologetik als Rechtfertigung für Verleumdungen, Gesellschaft zur Förderung religiöser Toleranz, pkt 5.
40. Praline 73-01-04.
41. Så kommenterar t ex ett tidningsorgan för en reaktionär amerikansk arbetarorganisation hösten 1978 Hare Krishna-rörelsen så här: "Det är sådana gäng av obscent degenererade dionysier som av kultens prästerskap skickas att mörda stadsbyggar och att störta den stadscentrerade civilisationen i kaos och ruin."
42. I I Zaretsky-M P Leone, Religious movements in contemporary America, 1974.
43. T ex Bild 74-11-23.
44. Münchner Merkur 78-01-10 och Süddeutsche Zeitung 1978-04-29 till 05-01 samt Back to Godhead nr

9/1978.

45. Nr 9/1974. Artikeln tilläts utgöra tillförlitligt underlag i en rättegång mellan Löffmann och Hare Krishna-rörelsen. Se Staatsanwaltschaft bei dem Landgericht München I, 115 JS 4904/76, Bescheid.
46. 75-01-05.
47. Inbjudan i dec 1977 till konferens 23–24 februari 1978 i Hannover.
48. Bl a föredraget Religionspolitische Psychiatrie av Dieter Storz publicerat i Präzent, datum okänt. Vidare Einzelfälle von Grundgesetzverletzungen pkt 9a.
49. I en rapport till senaten i den amerikanska delstaten Vermont påstår Clark att anhängare till nya religioner visar tecken på schizofreni utan att det därmed förbundna personlighetssönderfallet kan behandlas med förefintliga behandlingsmetoder. Se t ex Bremer Nachrichten 78-06-24. Missbruket av det vaga begreppet schizofreni har jag tidigare behandlat i Sökaren nr 10/1978.
50. Se t ex Recommendation for recruitment, en konfidentiell handbok för deprogrammerare som kommit i offentlighetens händer och som avslöjar arbetsmetoder och organisationer i England.
51. The Cornerstone, mars 1977; även Eine Welt, augusti 1976.
52. Se t ex art. Beware! This man's dangerous, skriven av Warschauer-Wooding i tyvärr okänd engelsk tidskrift och handlar om Ted Patrick.

Forts. på sidan 35

Johannes Aagaard skriver till Sökaren

Missionsteologen Johannes Aagaard i Århus är en av "nyandlighetens" häftigaste vedersakare i Skandinavien. Nu tycks han vilja börja krig med Sökaren också...

Björn Sahlin lyver

Björn Sahlin har gjort det till en specialitet att lyve om mig och nogle af mine venner. Det har jeg efterhånden vænnet mig til. For en gangs skyld må jeg – for læsernes skyld gøre opmærksom på, at artiklen i Sökaren nr 10 1978 næsten ikke rummer eet eneste sandt udsagn, men er fyldt med løgne.

Han påstår f.eks. – som han så ofte før har gjort det – at jeg driver et kristent "rehabiliteringsinstitut" i Ebeltøft, og som bevis henviser han til tidligere artikler i Sökaren. Enhver kan tage til Ebeltøft og prøve at finde dette så omtalte institut. Det findes ikke. Alligevel er der ingen grænser for de misbrug, der er foregået på det. Hvis man skal tro Sahlin og hans medsamensvorne.

De andre løgne skal jeg lade utomtalt. Det er for udmattende at gå ind i så meget sludder. Blot en lille bemærkning. Det virker helt parodisk at modtage et nummer af Sökaren, hvor man angribes for at operere med "religiøs syge", når alle verdens aviser samtidig handler om religiøse sygdomme – med udgangspunkt i de forfærdelige selvmord i Guyana, foranlediget af en mand, der troede, at han var en reinkarnation af både Lenin, Buddha og Kristus.

Sahlin's uvidenhed synes enestående. Når han – som argument imod mig hævder, at kristendommen også kender til uheldige konsekvenser, synes han blankt uvidende om, at den religionskritik, som jeg engang imellem har bedrevet, er småting at regne sammenlignet med den kirkekritik, som jeg er blevet berygtet for.

Johannes Aagaard
7 dec 1978

Herr Sven Magnusson

Næste gang bliver det rettens vej. Der må være en grænse for Deres blads grænseløse injurier, og hvis De ikke kan finde den, så må retten finde den. Foreløbig dette dementi.

Johannes Aagaard

Mer än en gång har jag vänligt föreslagit Aagaard att skriva i Sökaren och delge våra läsare sina åsikter om nyreligiösa företeelser. Men han har avböjt – tills han nu sänder oss här återgivna skrämself-brev och uttryck för förbittring.

SM

Björn Sahlin

Vrede hos Aagaard i stället för klara och entydiga upplysningar

Det är egendomligt och beklagligt att Johannes Aagaard kommit i sådan affekt över min artikel i Sökaren nr 10/78, där jag bl a berör hans verksamhet. Egendomligt, därför att samma kritik förts fram tidigare i dansk press, inte minst från inomkyrkligt håll. Aagaard borde vara van vid att bli ifrågasatt. Beklagligt, därför att Aagaard i sitt känslösvall tycks ha blivit blind för vad jag egentligen säger i min artikel.

Han tillskriver mig sådant jag absolut inte vill ta på mig. Jag skulle tex ha "gjort det till en specialitet att ljuga om honom och några av hans vänner". Så vitt jag vet har jag bara en enda gång tidigare – och då bara i förbifarten – kritiserat hans verksamhet och hans projekt i Ebeltøft. Jag har heller aldrig någonsin hävdad att där skulle förekomma några missbruk. Däremot har jag – och det med rätta – poängterat att det är principiellt felaktigt att en kristen institution tar på sig uppgiften att "rehabilitera" människor som hoppar av från ett annat samfund och som kanske får problem i samband med det. Vilka "vänner" Aagaard syftar på har jag svårt att räkna ut – är det kanske Friedrich-Wilhelm Haack? Däremot har jag helt berättigat kritiserat de svenska kyrkliga och frikyrkliga "sektexperterna" för deras ofta osakliga och vinklade beskrivningar av nyreligiositeten. Tyvärr har vi på den senaste tiden upplevt allt fräckare och grövre angrepp på religiösa minoriteter i den kristna pressen. Så publicerade tex i november 1978 den kristna ungdomstidningen Crux ett häftigt angrepp på Jehovas vittnen baserat på en intervju med en man som nu i massmedia avslöjats som spridare av antisemitisk propaganda i skolorna och som systematisk förföljare av mormoner, pingstvännar, judar och Jehovas vittnen. Han har tex spritt ett flygblad föreställan-

de en apa med bildtexten "Den första mormonen". Att Svenska kyrkan tyckt illa om och även öppet bekämpat olika minoritetssamfund vet vi alla, men vi har kanske trott att den tiden nu skulle vara förbi. Så är tydligen inte fallet – och alla medel tycks vara tillåtna! Menar verkligen Aagaard att stävjandet av sådana tendenser inte skulle vara berättigat?

Hur ligger det då till med rehabiliteringsinstitutet i Ebeltøft – finns det eller finns det inte? Det verkar som om Aagaard, genom att inte säga hela sanningen i sitt genmäle, försöker mörklägga vad som egentligen försiggår där. I en intervju i Gefle Dagblad den 7/8 1977 berättade Aagaards dåvarande medarbetare Thomas K:son Hultberg: "Vi håller på att bygga upp ett kristet motkollektiv i Ebeltøft. Ett rehabiliteringscentrum för dem som kommit loss ur de nyreligiösa rörelserna." Detta kan knappast Hultberg ha hämtat ur luften! Detsamma sade också den danske prästen Jesper Langballe i en kritisk granskning av Aagaards olika verksamheter ungefär samtidigt. Och Friedrich-Wilhelm Haack presenterar i skriften "Ratschläge" från 1977 också projektet i Ebeltøft i en utförlig översikt över olika deprogrammerings- och föräldraorganisationer som bekämpar nyreligiositeten. Det är nog riktigt att rehabiliteringsinstitutet ännu inte existerar som byggnad sett – det ingår nämligen i ett mångmiljonprojekt, som skall börja uppföras i Ebeltøft så fort byrådet ger sitt tillstånd, med hjälp av pengar från Luther-ska Världsförbundet och från Amerika. Men Aagaard har sedan 1974 drivit en verksamhet som konfronterat nyreligiösa rörelser i Danmark och tagit hand om avhoppare från dem – "Den aabne Familie". På längre sikt tänker man sig "en slags klosterram, som kan ar-

bejde med disse ting og som samtidig kan være et uundværligt led i omsorgsarbejdet, hvor vi mangler et religiøst forstående fællesskab til at klare en resocialiseringsproces for hårdt medtagne gurudisciple". De här åsyftade gurulärjungarna betackade sig emellertid sedermera för Aagaards hjälp.

Det är svårt för den oinitierade att hålla isär Aagaards alla olika organisationer och verksamheter – de tycks också rent praktiskt flyta in i varandra. Därför är det beklagligt att Aagaard inte i sitt genmäle – istället för att hovera sig så väldigt – utnyttjar tillfället att klart och entydigt redogöra för Ebeltøftprojektet och alla sina övriga verksamheter.

Aagaard insinuerar att vi skulle driva en sammansvärjning mot honom. Det är naturligtvis helt befängt. Vi har i Religiöst Forum alltid inbjudit representanter för de stora samfunden till våra sammankomster. Vi har i den mån det varit ekonomiskt genomförbart deltagit i kyrkliga arrangemang om minoritetssamfund. Vår viceordförande Olle Hjern deltog tex i somras i Aagaards minikyrkodagar, och vår sekreterare Jörgen Sundvall avlade personligen ett besök hos Aagaard för att inbjuda honom till Religiöst Forums symposium om religionsfrihet för minoritetssamfund. Vi har verkligen strävat efter att bevara vår öppenhet och ärlighet, trots påhopp och insinuationer i den kristna pressen för att misstänkliggöra vår verksamhet.

Men varför upplever Aagaard kritiken som en sammansvärjning? Kanske för att han är så starkt övertygad om att han arbetar för en god och riktig sak, som bara inte kan ifrågasättas. Kritikerna upplever han som fiender, som försöker skada honom. Tvärtom är det ju så

Forts. på sidan 32

Per Sellmann har tidigare berättat i Sökaren om Hippocrates hälsoinstitut i Boston och San Diego, där man använder groddar och gräs som basföda. Nu ger här Per och Gita, författare till hälsoboken "Allt om groddar", några tips för dig som vill börja grodda på egen hand men missat alla de groddinstruktioner som vecko-, dags- och hälsopress publicerat det senaste året.

Grodda hemma i köket

Av Per & Gita Sellmann

Nu under den kalla årstiden, när frukter och grönsaker importeras från utlandet och tomaterna är urvattnade och salladen vissen och dyr, är det lämpligt att sätta igång med groddning. Att odla groddar är inte bara en syssla som hör köket till. Praktiserar du någon form av kontemplation eller meditation, kan groddningen också bli ett tillskott till meditationsrutinen. Det tar bara ett par minuters stilla och kärleksfull omsorg varje morgon och kväll att sköta om groddarna, och i gengäld har du alltid färska grönsaker hemma, oavsett om du bor i en lya mitt i stenstan eller ute på landet med naturen kring knutarna. Det slumrande livet i bönan väcks genom att man tillför fukt och värme. Den lilla torra bönan innehåller alla de näringsämnen, mineraler

och spårämnen som den behöver för att kunna slå rot och utveckla en planta. I bönan finns också ett slags mikrokosmos som i sig bär avbilden av den slutliga plantan.

Vi i den så kallade civiliserade världen äter alldeles för lite levande föda. Dagligen sätter vi i oss en massa död mat: konserverad, djupfrys, torkad, kokt, saltad, sockrad, stekt, friterad, färgad eller på annat sätt behandlad föda. Den tiden verkar vara svunnen då vi kunde få helt färsk och obehandlad föda i vår mun. Går vi ut för att plocka bär, blir det ju också mest för att göra saft eller frysa in.

Men grodden lever i det ögonblick vi äter den och övergår sedan till att tjäna vår kropp. Den blir ett med kroppen. Likaväl som vi kan bli berusade av alkohol, kan vi bli "be-

rusade" av livets fluidum, när vi äter levande föda! Använd därför levande, naturligt mat i din kost, och bidra därmed själv till en förbättrad vitalitet i både kropp och själ.

All groddning börjar med det lilla fröet eller bönan. Råvaror kan du köpa i alla hälsokostaffärer och större snabbköp som har hälsokostavdelningar. Ekonomiförpackningar i enkilosklassen har Risenta med sina gula påsar. Det anges också ofta på baksidan hur du ska grodda och vilka proportioner som är lämpligast. Ett annat alternativ som dyker upp är små portionsförpackningar från Thompson & Morgan i England. Bland dessa finns även färdigblandade bönor och frön. Priset för dessa småförpackningar blir tyvärr ganska högt, men då garanterar producenten helt obesprutade produkter samt renborstade bönor och frön.

Rensa alltid bönorna innan du blötlägger. Använd en vanlig enliters juiceflaska, myggnät av nylon (även gasväv eller ostduk går bra) samt en gummisnodd.

Blötlägg bönorna över natten eller i ca 12 timmar. Som allmän regel gäller att små bönor och frön blötlägges i 6 timmar och stora i 12 timmar. Håll av blötlägningsvattnet (ge det med fördel till dina blommor) och skölj. Sätt flaskan i lutande ställning på en mörk plats. Se till att allt sköljvatten kan rinna av. Bönorna ska vara fuktiga men inte ligga i vatten. Då surnar de lätt.

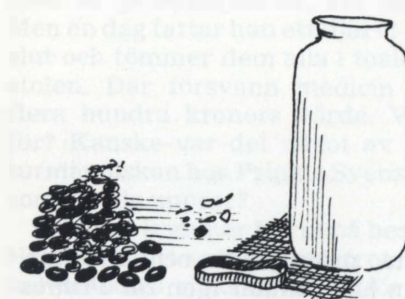
Skölj morgon och kväll. Det brukar räcka. Sojabönor behöver dock sköljas oftare. Men se då till att de inte blir för torra. Skölj oftare.

Efter tre till fem dagar är groddarna färdiga. Sätt flaskan i fönsternischen och låt klorofyll bildas i de små spröda bladen. Groddarna kan nu förvaras upp till en vecka i kylskåpet, där de växer ytterst långsamt.

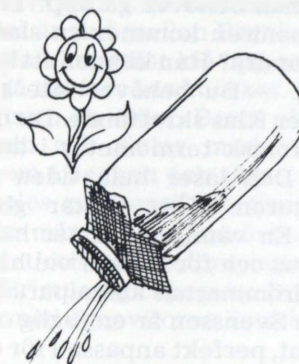
Groddarna är inte bara näringsrika. De smakar också mycket gott och hjälper till att dryga ut din hushållskassa högst avsevärt, eftersom de är ett billigt födoämne. Du kan använda groddar som huvudingrediens i en måltid, blanda in dem i en sallad eller lägga dem i soppan just när den kokat färdigt. Sojabönor och kikärter kan du gärna förvälla ett par minuter så att du kan tillagoda dig proteiner bättre. Groddar kan också användas i färsmix, brödbak och i torkad form som snacks i stället för chips.

Så varför inte börja grodda? Du har inget att förlora, bara massor av liv och hälsa att vinna.

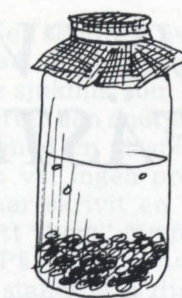
Så här groddar du!

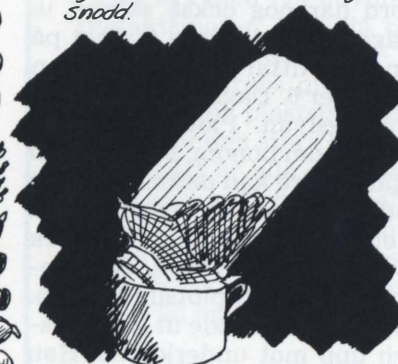
1. RENSNING. Rensa bort alla skadade och missfärgade bönor och annat skräp

2. SKÖLJNING. Skölj kraftigt under rinnande vatten. Sätt på myggnät el. gasväv med en gummisnodd.

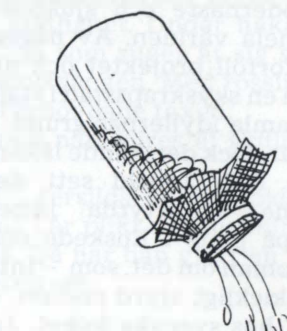
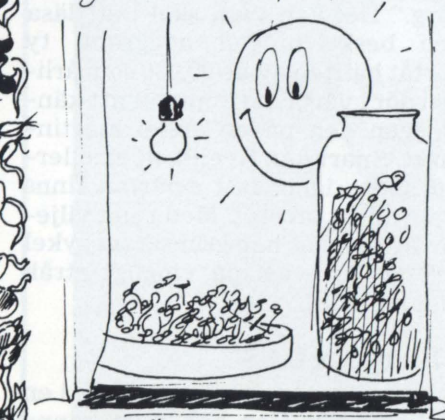
3. BLÖTLÄGGNING. Blötlägg bönorna över natten. Stora bönor i 12 tim. Små frön och bönor i 6 tim.

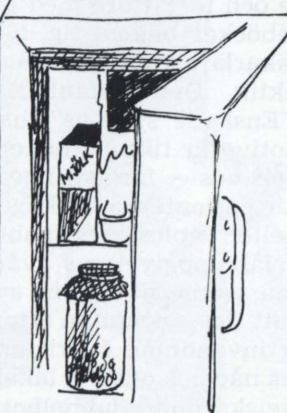
4. HÅLL AV BLÖTLÄGGNINGSVATTNET. Ge det till dina blommor. Skölj en gång.

5. GRODDNING I MÖRKER. Grodda i skåpet eller i ugnen!

6. SKÖLJNING. Skölj 2-3 gånger om dagen

7. Efter 3-5 dagar är dina groddar färdiga

8. GRÖNING. Sätt flaskan i fönsternischen eller under en lampas så blir bladen gröna. (ej direkt solljus)

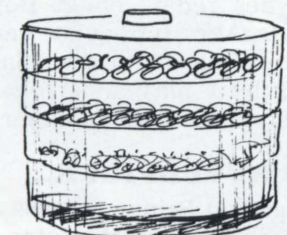
Groddtips: Grodda inte för mycket på en gång. För du för mycket groddar så kan du göra groddbiffar etc.

Groddburgare:

1 fransk, 1 vegetarisk biff alfalfagroddar, rå lök, ett par tomatскиivor

Vanlig blomkruka; Sätt över ett fat som lock. Myggnät i botten.

Biasnack groddlapparar; Håll på med en halv liter ljummet vatten 2 ggr/dagen.

© Teckningar: Per Sellmann

PRIMUS SVENSSONS KORSFÄSTELSE

Någon gång på 60-talet beslöt myndigheterna i sin allvisa nåd att offra kolonistugeområdet i Enskede, där generationer av medborgare hämtat hälsa och livskraft, till förmån för ett sjukhus som skulle bli det största, modernaste och sjukhus-sjukaste i hela världen. Av någon anledning förföll projektet och nu bygger man en skyskrapastad i stället på de gamla idyllernas grund. I en vision har dock den kände läkarförfattaren P.C. Jersild sett det toppmoderna, datastyrd jätte-sjukhuset på plats i Enskede och skrivit en roman om det, som – inte helt utan skickligt styrd reklam – "gått hem" hos svenska folket. Ja, inte bara gått hem, gått ända in i "hjärterötterna", i blodkärl, lever och njurar. Jersild är ju själv inte bara läkare och författare med ett tiotal succéböcker bakom sig, han är också läkarlärare med flerårig sjukhuspraktik. Det elephantiasis-förvuxna "Enskede sjukhus", han skildrar, motiverar tillfullo bokens namn: Babels hus – förbistringens hemvist, där patienterna verkligen är robotar eller babies, som snabbt skall lära självuppgivelsens svåra konst, somna, vakna, äta och ha avföring på rätt tid – och utan eftertanke eller invändning överlämna sin kropp på nåd och onåd åt läkargudens magiska kniv, dubbelbottnade undermediciner eller mystiska strålar. Hur högt detta Babels hus skall nå är svårt att sia om, men det ex av boken jag har framför mig berättar om 117:e tusendet – 2 månader efter bokens debut, och ny upplaga synes redan, enligt Bonnierförlagets Åke Runnquist, vara på väg. För en bok i 80-kronorsklassen lär väl detta närma sig rekordet, åtminstone för läkarromaner?

BOKENS HUVUDFIGUR,

förre typografen Primus Svensson, är pensionerad, 76 år, och njuter så gott som dagligen sitt otium i den lilla kolonitäppa, som grävskeporna glömde vid den stora ökenraiden i Enskededalen. Han sitter på en pall

och rensar vinbär. Han är en lugn och stadig bit, yrkesman av gamla stammen, som vuxit upp vid selskiftet och fått handsättningens rytm i blodet. Ett och annat klok-ord har nog också slunkit in den vägen, fast det inte fastnat på tungan. Han tittar på klockan. Hon är tjugo över 6. Dags att cykla hem till änklingslyan. Plötsligt händer det något inom honom, som bara en van hjärtläkare kan definiera: "Det svirrade till bakom öronen. Han drog ett djupt andetag men fick hejda sig på halva vägen, det kändes som en rå och plötslig kallsup. Sprängkänslan bredde ut sig i bröstet och upp mot underkäken. Han vågade inte andas. Det kändes som om någon utan vidare störtat sig över honom bakifrån och slagit ett brottargrepp runt hans bröst-korg." Det kan vara skäl i att läsa den beskrivningen noggrant, ty bortåt hälften av de 90.000 som årligen dör i vårt land kommer att känna igen den på en enkel hjärtinfarkt. Snart kan Svensson emellertid andas igen, fast smärtan finns kvar mitt i bröstet. Med rena viljekraften lyckas han grensla sin cykel och ge sig iväg, på vingligt stråk mot hemmet.

I BABELS HUS

Primus Svensson vaknar till liv i en sjukhussäng. Han har inget minne av att ha säckat ihop över cykelstyret och avlevererats av ett par handfasta poliser till det närbelägna Enskede sjukhus. Det gör ont i näsan. Han fattar inte att irritationen kommer från en plastslang, som leder till en syrgastub, som i sin tur står i kontakt med en respirator. Automatiskt skall han föra handen till näsan men känner att den är fastbunden. Han vaknar till och får veta av en skojfrisk vårdare, som heter Klas, att han har en hjärtinfarkt. – En propp, tänker han. Egentligen angår det honom inte. "Det var inte längre hans hjärta. Sjukhuset har tagit över ansvaret." Men nu kommer en syster med en

spruta, provtrycker och injicerar. Innan han somnar igen får Primus veta att han ligger på Intensiven, sal 2, som blivit hans nya hem. Han är tills vidare fasttejpade vid sängen. Men om han behöver gå upp? Löjligt. Ur penis kommer en slang. Men det andra? Han känner att han *behöver...* – Du behöver inte alls baja, säger Klas skrattande. Du har en elektronisk termometer i ändtarmen. Den läser hela tiden av temperaturen. Klas vinkar glatt och går. En vänlig natur tar hand om Primus och för honom vid handen in i drömmarnas koloniparadis. Primus Svensson är en foglig och fin patient, perfekt anpassad för ett datastyrt elektronsjukhus. Han svarar som en bandspelare på alla frågor. Ingen behöver ha besvär för hans räkning. Han frågar inte. Han accepterar allt vad läkarguden på pyramidens topp anbefaller för hans vård.

BERNT SVENSSON, LÄKEMEDELSKONSULENT

Om han har några släktingar, som skall kontaktas? Nej, vid närmare eftertanke har han nog inte det. Visserligen har han en son, Bernt, som är läkemedelskonsulent vid Luna Läkemiddel i Södertälje. Men Bernt och han har ingen kontakt. Bernt har haft besvär med spriten på senare år. Två gånger har han mist körkortet. Han kunde skylla på representationen – upp till tre gånger i veckan, med champagne, vin, snaps och sena kvällar. Visserligen hade representationen blivit torrare på sistone, men nu behövde han alkoholen själv. Han är sjukskriven sen länge och bor hos en väninna, som heter Kitty. Genom henne får han veta att "gubben är krasslig" och ligger på Enskede sjukhus. Han drar sig för att gå dit. Men Kitty, övermogen skönhet, går oombedd dit och presenterar sig, med en jättelik chokladkartong. – Bernt är en så förtjusande man, säger hon. Så lik sin far. Det dröjer inte länge innan hon charmat ifrån

Primus hans bostadsnyckel och en fullmakt att ta hand om hans bankböcker. Sen får hon brått hem.

Efter elva veckor får Primus Svensson komma hem och känna sig fri. Det enda han har besvär med är pillerburkarna, sju olika. Men en dag fattar han ett djävult beslut och tömmer dem alla i toalettstolen. Där försvann medicin för flera hundra kronors värde. Varför? Kanske var det något av naturmänniskan hos Primus Svensson som gjorde uppror?

Äntligen kommer Bernt på besök. Han har brått som vanligt, trots sin halvårslånga sjukskrivning (för alkoholskador). Efter en kyld pilsner fyrar han av:

– Du är inte klok, farsan. Ingen djäväl tycks vara klok nuförtiden.

Det är slut mellan Bernt och Kitty. Han har måst klå upp henne för att få sin fars bankböcker. Hon var full som en alika. Bernt skäller ut farsan och slutar med att stirra honom i ögonen och säga: – Du är alldeles gul i ansiktet. Gul som en saffransbulle. – Oberörd av uppträdet och Bernts försvinnande tittar Primus sig i spegeln. Jovisst, till och med ögonvitorna är gula.

PRIMUS SEGLAR

Primus är tillbaka på Enskede sjukhus. Vi följer nedsövningen och operationen. Jargongen mellan narkos- och operationsläkare är lättsam och jovialisk. De kan sin sak. Snart visar det sig att den gula ansiktsfärgen kommer av att Primus har en tumör i bukspottkörteln, omöjlig att operera. Operationsläkaren, den sympatiska och något excentriske "Nyllet" Nyländer, gör ett ingrepp för att lindra symtomen. Säger: – Vi tar gallan och kretar ut metastasen. – Sätt blod!

Primus får massor av blod. Sen sover han mest. Får lindrande sprutor. Men även i slummen hör han en del från läkarronderna. – Han seglar nog snart; säger en. Men Primus gör sig inga bekymmer. En afton får han hjärtstopp. Larmer går, röda lampor blinkar framför respiratorvakten. Ett par manliga sjuksköterskor kommer rusande, kastar sig över Primus och drar fram en maskin som chockar igång avstannade hjärtan. Just då kommer en hjärtspecialist förbi, tittar granskande på fallet Primus och säger: – Nu slutar vi!

I lugn och ro, med det goda samvetets förliga vind får Primus Svensson segla över i den andliga världen. Snart skall han inte ens sakna sin sköna koloniträdgård i

Försöksdjurens julnatt

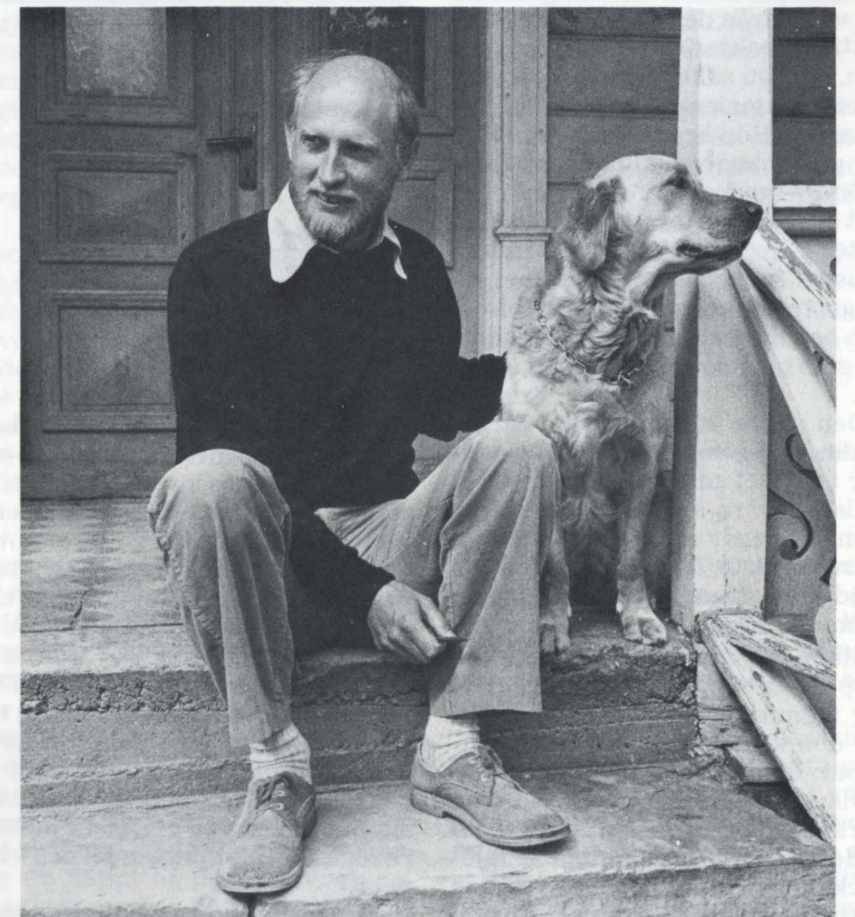
P.C. Jersild har i sin bok Babels hus en skildring av ett djurexperiment, som förmodligen är fabulerad. Det handlar om en preparatris – vad det nu är – på Enskede sjukhus, som heter Stefania. Hon lyfter upp den ena vita musen efter den andra ur en plastbalja och sticker ut ena ögat på den med en glaspipett för att få blodprov. – Fullt så djävulskt kan väl ingen preparatris här i sinnevärlden bära sig åt? Jersild har skrivit en bok som heter Djurdoktorn och som handlar om ett "hem" för försöksdjur och deras vårdare, som heter Eva Beck. På julnatten har hon en dröm. Julstjärnan intar sin plats rakt över stallet. Alla djuren signalerar till varandra: – Stilla natt, heliga natt. Serumhästarna, rhesusaporna, kaninerna, delfinerna, katterna, hundarna – alla stämmer de in i en kör: – Oh Lord Jesus! Oh Lord Jesus... Oh my Holy Lord!

"En tax med två huvuden börjar gläfsa som en dåligt trimmad tvåtaktsmotor. Men då reser sig hundkammarpresen – en Sankt Bernhardshund – i hela sin ståtlighet. Under hakan bär hundkammarpresen en liten tunna som suger åt sig saliven direkt via en plastslang, uppkörd i spottgången. Med rosslig basröst säger den stora hunden till den tvehövdade taxen:

– I natt är alla djur bröder, i denna natt göres ej skillnad på hund eller katt, på varg eller får!"

Kanske kan läkarförfattaren P.C. Jersilds böcker bidra att väcka allmänheten till insikt om allas vår plikt av *mänskligt* ansvar för djuren, som underställts oss. Då har han gjort en insats, större än han kanske själv är medveten om.

A.W.

P.C. Jersild med sin hund, en gul retriever.

Enskededalen.

Men den avdelningen av hans liv har Enskede sjukhus inget intresse av. Det är till alla delar ett kroppssjukhus.

DEN ALLMÄNNA KORSFÄSTELSEN

Det kan synas övermaga att breda ut sig över ett "trivalt" sjukdomsfall i Sökarens spalter. Men det finns åtskilligt i bestsellern Babels hus, som påkallar uppmärksamheten från lyhörda människor: inte bara titeln. Babels torn byggdes ju i en förbistringens tid lik den vi nu lever i, som kallats Domedag eller Ragnarök. Inga strider mer hänsynslöst inbördes än religionsfanatikerna – i Jesu, Mohammeds eller den fridsamme Buddhas namn. Halva mänskligheten svälter ihjäl, den andra halvan åter ihjäl sig. Det senare är mestadels fallet i "välfärdslandet". Vi är, som Svenska Dagbladet rubricerade det i en av de åtta helsidor som ägnades Babels-boken, "världsetta" ifråga om vård och samtidigt sjukast i världen. Det fordras förvisso en järnhälsa för att stå ut med vår sjukhuskost med därtill följande mediciner. Nämner man för en trots allt rättrogn medicinare som Jersild att människorna faktiskt håller på att växa ifrån den grova och påförtunnelsebakterier så rika köttfödan, ler han säkert cyniskt när han citerar historien om en "typisk" vegetarian. Hon är i 40-årsåldern, ligger på Enskede sjukhus för magsår. Doktorn undrar om hon tål kaffe. Det dricker hon inte. Använder inga gifter. – Vad äter ni förutom kruska? frågar han. – Apelsiner, en tjugo, tretti om dan... Undra på om hon har magsår! Men hon får alltså stå som prototypen för en vegetarian.

Den store naturläkaren Birger Ledin, still going strong vid 87, menar att felet med oss är att vi vill frälsas i våra synder – inte ifrån dem. Vi begär att få leva hur som helst och låta läkarna ta hand om följderna. Men den uträkningen stämmer inte.

Stående upprätt med hälarna ihop och armarna utåtsträckta bildar människan ett kors, symbolen för den korsfästelse, jordelivet innebär. Ingen kan ju ens tillnärmelsevis kringgå lagen om orsak och verkan. Att Jersilds skickligt tecknade romanfigur med det lite löjväckande namnet Primus Svensson mitt i sin skenbara dårskap är klokare än flertalet av sina vårdare, det inser vi snart. Som hantverkare av den gamla stammen har han för-

värvat en inre trygghet, som står emot påfrestningarna. Han kommer en att tänka på orden "Saliga är de saktmodiga, ty de skall besitta jorden". Som innebär att saktmod = ödmjukhet och stillhet hör till de djupast mänskliga egenskaperna.

ÖPPNA HÄLSOHEM – MODELLEN FÖR BERNT

Nej, Primus är det ingen fara med. Vårre beställt är det tydligen med sonen Bernt, som efter några extra starköl bestämt sig för att öppna hälsohem! Här börjar man ana kluvenheten hos författaren, som hittills på 255 sidor gisslat den modärna sjukvården. Nu kommer alltså turen till hälsohemmen, som skall kläs av ordentligt. Det vill till att en förfallen läkemedelskonsulent slår sig ihop med en husjobbande privatläkare för att Bernt skall få tips om ett par kasserade militärbaracker, som alltså skall göras om till hälsohem. Dessbättre visar sig doktorn alldeles för intresserad av pengar; han vill ha 420 000 för barackerna, som han ropat in för en spottstyver på Kronans auktion. Pengarna vill Bernt tjäna för egen

del. Saken får förfalla.

Babels hus har mer att bjuda av vad som rör sig inom ett storsjukhus sterila väggar: en kvinnlig ficktjuvs eskapader, en övertänd knarkares mord på en ung oskyddad städerska, erotisk utlevelse av kroppsligaste slag.

P C Jersild har med sin bok Babels hus velat gissla den modärna gigantsjukvården och den därmed intimt förbundna handeln med undermediciner av många slag. Men han visar ingen väg ut till en bättre tingens ordning. Den väg, vegetarianer och hälsosökare beträtt, dömer han ut med ännu större emfas än den statliga sjukvården. Hans penna är flyktig som en trandans – och lika fascinerande som en sådan. Är han en Ahasverus eller en Mefistofeles? Kanske båda delarna? Eller som Harry Martinson beskriver en stor valfångstman: "Han var något av ärlig puritan, något av lamm och något av rävv".

Hur som helst så läser och diskuterar idag en stor del av svenska folket hans bok, och en och annan kanske därav blir så klok att han börjar tänka själv.

Inte ofarligt med meditation

Med anledning av vår artikel om TM i nr 9, 1978 ringde oss en dam och förklarade att det ligger en del i Folkermans kritik, som vi refererade. Själv hade hon en person i sin närhet, vilken tillhör en meditationsrörelse (hon nämnde dess namn; det är inte TM) och som har så intensivt gått in i meditationen att han har avskilt sig från sina närmaste. Han övervärderar, förklarade hon, den verklighet som rörelsen talar om och undervärderar den vanliga verkligheten i vilken vi dock lever. Och allting som inte stämmer med vad rörelsens mästare säger, blir för honom fel och världelöst.

Hon menade att meditation inte passar för alla: liksom fysiskt svaga människor inte bör fasta, så bör psykiskt svaga människor inte me-

ditera. Den som har svaga nerver och är lättpåverkad kan komma att leva "helt i det blå" och få för sig att den inre verkligheten och den koncentration på mästaren som rörelsen lär ut, är den enda riktiga verkligheten.

Rörelsens "sanningar" trummas in i anhängarens medvetande, sa hon vidare, och den som inte förmår ta det hela med måtta, kan hamna i verklighetsfrämmande tankegångar, sitta i timmar och meditera samt avskilja sig från sin familj.

Vår informatör ansåg att det finns många fina människor inom rörelsen ifråga, vilka tar det hela lugnt, normalt, men det finns också människor som inte passar att ägna sig åt intensiv meditation. De förlorar kontakten med den handfasta verklighet i vilken de lever.

Örjan Björkhem:

Morden i Guyana

Jim Jones är död. Med honom dog mer eller mindre frivilligt över 900 personer. Folkets kyrka hade förvandlats till dödens, som Newsweek uttrycker det i sitt specialnummer om tragedin.

Det som har hänt är någonting alldeles unikt. Visst har masssjälv-mord utförts tidigare. Vissa av indiankrigen och Japans kamikazepiloter är bara exempel. Visst har en enda man också tidigare lyckats hålla en stor grupp människor fången i beundran och skräck. Hitler, Stalin och Idi Amin är bara exempel. Men när vi ser och äcklas åt piskan har vi alltför lätt att förbise den helgongloria som anhängarna ser. Och det är den som är det

farliga.

Det som hänt i Guyana är unikt eftersom det oupplösligt hänger samman med ledarens person. Och för att det hade kunnat förhindras. Sekten flyttade till Guyana eftersom myndigheterna i det överhettade San Francisco börjat syna dem i sömnarna.

Frågan hur det kunnat hända är viktig för alla oss som på ett eller annat sätt är engagerade i nyandlighet och nya religioner.

Vi kan inte trösta oss med att Jones helt enkelt var galen. Visserligen hade han en välutvecklad paranoia – men han var inte galnare än att han kunde få så mycket lojalitet, åtminstone av den inre kretsen, att över 900 människor offrades till hans gud – en gud som ännu ger oss andra mardrömmar.

Det tragedin i Jonestown visar är att toleransen kan vara farlig. Att det finns människor vars behov av att överlämna sig till en auktoritet är så stort att de kan uppge allting annat.

Det är i ganska stor utsträckning vi som är skyldiga till vad som hänt. Det är i ganska stor utsträckning vår tolerans som gjort hans verksamhet möjlig. Vi har äntligen efter århundraden accepterat det självklara att grupper av människor får leva utanför samhället – får stifta sina egna lagar – och leva i sin egen andliga sfär.

Men i denna slappa tolerans som bygger på likgiltighet har vi inte satt några gränser. Det var inte gudshängivenheten utan våldet och skräcken som regerade i Jonestown.

Detta kommer kanske att leda

till att myndigheter och andra tänker om. I samma nummer av Newsweek, som för första gången i tidningens historia ägnade 25 sidor åt religionen – fanns det också en genomgång av olika nya religiösa rörelser. Där drog man alla rörelser över en kam. Om Jonesreligionen som var nykommen var galen – ja, då är kanske alla nya religiösa rörelser galna. Klimatet kommer antagligen att hårdna. Det finns risk för att fullkomligt oskyldiga religiösa rörelser kommer att drabbas av förföljelser med hänvisning till vad som hände i Jonestown. Ett prylsamhälles totala likgiltighet för människor och andliga upplevelser kan komma att slå över i religionsförföljelser som riktas mot grupper som utgör ett nytt och friskt element i samhället.

Samtidigt kommer detta att tvinga fram en större öppenhet från de nya rörelserna – en öppenhet som vi skall vara tack-samma för. Jim Jones har lärt oss att religionen inte kan tillåtas att avlägsna sig hur långt från samhället som helst.

Toleransen är lika omistlig som mänskliga liv. Men man bör veta vad man tolererar. Likgiltigheten kan vara att utlämna människor.

Tolerans är någonting svårt. Den kräver att man är villig att vara intolerant mot destruktiva tendenser vare sig de motiveras religiöst eller inte.

Den innebär också automatiskt ett ansvar för det man tolererar. Det är därför vi har anledning att diskutera en så fullkomligt unik händelse som den i Guyana.

Älvor på kartong

I en notis i Sökaren 9/1978 meddelades att de berömda Cottingley-fotografierna, som visar ett sällskap dansande älvor och en gnom, nu avslöjats vara bluff. De avfotograferade älvorna har visats vara målade figurer utklippta ur kartong.

Och i en bok *Ghosts in Photographs* (Harmony Books, 1978), av Fred Gettings, ges ytterligare bidrag till fallets upplärande. Gettings, som tydligen roat sig med att läsa gamla barnböcker, har i boken

Princess Mary's Gift Book, utgiven av förlaget Hodder & Stoughton år 1915, gjort ett litet fynd: en illustration av tre dansande älvor som alldeles uppenbart tjänat som förlaga för ett av fotografierna 1917. (Illustrationen är utförd av Claude A. Shepperson till Alfred Noyes dikt "A Spell for a Fairy".) Det råder inget tvivel om att skolflickorna ritat av denna bild på kartong, varefter de klippt ut figurerna och arrangerat om dem något. De har tydligen också försett älvorna med fjärlsvingar, i stället för de "myggvingar" som finns på originalet. En

av skolflickorna, Elsie, lär ha varit mycket talangfull med pensel och penna, och i en BBC-intervju 1971 uppgav sig en f d lekkamrat komma ihåg andra liknande älv-bilder som Elsie hade målat.

Man kan väl gissa att de här trickfotografierna bara var tänkta som ett spö, men att flickorna så småningom fångades i sin egen fälla och inte vågade erkänna sanningen när så många vuxna tagit dem på allvar och skrivit böcker och tidningsartiklar om händelsen. (Se vidare Sökaren 3/1966 och 6/1971.) Källa: **Fa-te**, nov. 1978. S R-n

Mars '79

Obs!
Information till Aprilnumret
måste vi ha i början av Mars!

1	Torsdag	Polaritetsterapi, Grundkurs startar kl. 17.30 Albin Kapellgård 17A, Stockholm tel: 08-43 57 09	9
2	Fredag	Tro - En av Universums största krafter; Jaga-Britt Byllow kl. 19.30 Sanningssökarna, Tegnérssalen, Kammargatan 27 ög 1A	
3	Lördag	Massage - knådande händer Peter Sandblad Gunborg 3-4/3 Information: Apeiron tel: 08-111899	
4	Söndag	Polaritetsseminarium i Karlstad Adrian Information 054-183821 (2-4/3)	
5	Måndag	Symposium över "Vad är GUD?" Anne-Marie Ehrenkrantz kl. 19.30 Mona Arvidsson, Christina Allin Måndagsgruppen, Medborgarhuset, Lilla Salen obs!	
6	Tisdag	Meditation; Bernhard Eriksson (även 13/3 & 20/3) Ebba kl. 19.30 Sanningssökarna	
7	Onsdag	Kurs i Yoga, meditation & astrologi Ottilia 5-11/3 på Masesgården, Dalarna	
8	Torsdag	Ring 08-68 84 89 Bert Yoga Jonson	
9	Fredag	Rebirthing - weekend med Lena Wadenmark Torbjörn 9-11/3 information Annastina Persson 08-889958	
10	Lördag	Ny forskning i Ny Tid; Tony Eckardt & Inger Bonderoff kl. 19.00 Primalkafeet, hörnet Hornsg-Bellmansg. (Galleri Med.Moa)	
11	Söndag	Polaritetsseminarium i Östersund Edvin Information 063-101162 (10-11/3)	
12	Måndag	Marja Entrich med trubadurer (J-A Nordlund mfl) Viktoria Måndagsgruppen, Lilla Salen kl. 19.30	11
13	Tisdag	o	
14	Onsdag	Parapsykologi och miljö Arne Groth Matilda Klubb Kamelen, Sjölagårdsgat. 17 kl. 19.00	
14	Onsdag	Föreläsning i Martinus Kosmologi Mogens Möller TCO-Salen, Linnégatan 12 kl. 19.30	
16	Fredag	Kurs: Du är här nu! Annastina Persson Herbert 16-18/3 information 08-889958	
17	Lördag	Astrologi - Inkarnation i astrologisk belysning Gertrud Arne Örngrén, Klubb Kamelen kl. 19.00	
18	Söndag	Bo-shin, diagnos med hjälp av kroppens utseende Edvard Åke Målhammar Klubb Kamelen kl. 19.00	
19	Måndag	På spaning efter en Indisk Yogi i de niska fjällen Olle Wedholm Måndagsgruppen sal 13	12
20	Tisdag	Joakim	
21	Onsdag	Religion och Mysterieskolor i det gamla Egypten 1915 Ebbe Johansson Psykiskt Forum, Klara Gata 7, Malmö	
22	Torsdag	Dax att skicka in information till Maj- Viktor numret av Sökaren!	
23	Fredag	AURAN - det mänskliga kraftfältet. John Griffiths kl. 19.00 Medborgarhuset, Stora Salen (Se här infall)	
24	Lördag	Polaritetsseminarium i Enköpings Gabriel information 0380-13636 (24-25/3)	
25	Söndag	Okido Yoga Mizue Tamaki kurs 24-25/3 och Marie Beb. d. 31/3-1/4 Information Apeiron: 111899	
26	Måndag	Humor och Mystik Doc. Björn Sjöwall Emanuel Måndagsgruppen Sal. 13 kl. 19.30	13
27	Tisdag	Ananda Acharya - en Yogi i de norska fjällen Rudolf Olle Wedholm Sanningssökarna kl. 19.30	
28	Onsdag	Spirituality in everyday life Pir Vilayat Inayat Khan ABF-Huset, Sändersalen (se här infall)	
29	Torsdag	Okido-Yoga för kvinnor Mizue Tamaki Jonas 29-30/3 Information: Apeiron 08-111899	
30	Fredag	Primalterapi, hypnos och symboldrama Psykolog Lars Holger Brännlund, Primalkafeet (Galleri Med.Moa) kl. 19.00	
31	Lördag	Astrologi - vad, när, hur och varför? Gabriel Masell Ester Klubb Kamelen kl. 19.00	

Sökarguiden

PALANTIREN

Tidskrift för Fantasy, Saga och Myt

utges av
Hirgons gille i FÖRODRIM -
Stockholms

Tolkiensällskap
adress: Palantiren
% Bo Ahlbertz
Emälgatan 40A
121 57 Johannes hov

BOKREA

Massor av fina böcker reas ut
Beställ REAKATALOGEN från

VATTUMANNEN

Box 45096
104 30 Stockholm
tel. 08-109615

Agneta Forslund öppnar

servering
på Klubb Kamelen fr.o.m. söndagen 11/2.
Öppet söndagar kl 12-19 tills vidare
Välkommen!

Olmatsgården

3 mil öster om Avesta vid en vik till Dalälven
16 mil från Stockholm uthyres till kurser m.m.
Kontakta Birgitta Ångskog 0226-730 22
eller Heinz Leymann, Gnytsfjogen 6, 147 00 Tumba

Sufi-Rörelsen

Varvsgatan 15 Stockholm
2 mars kl. 19.30 Ljusläskänningsfrågor
Tal & Sång Johan Wretman
Förändringarnas Magi Pianoso: Elisabeth Uhr
30 mars kl. 19.30 Ingrid Nyborg-Fjellander

Sökarguiden %

Per Sellmann
Drottninggatan 85, 24
111 60 Stockholm

"Skriv"

Sökarguiden

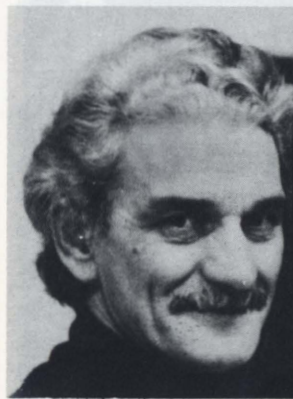
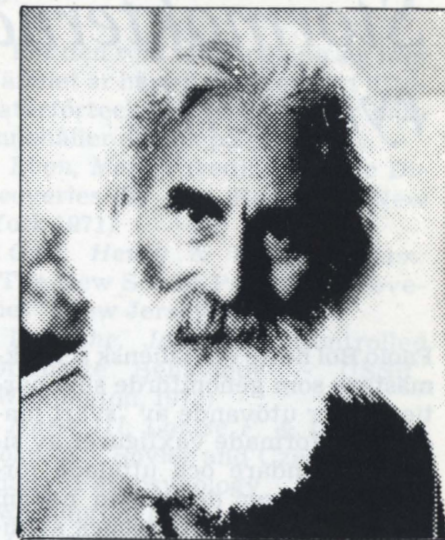
Pir Vilayat Inayat Khan

kommer till Stockholm den 28 mars och håller föreläsning om:

"Spirituality in everyday life"

i Sändersalen, ABF-huset, Sveav. 41, kl. 19.30.

Pir Vilayat Inayat Khan är ledare för Sufiorden i väst med praktiska erfarenheter från alla världsreligioners esoteriska läror. Han kommer i mån av tid att tala om nutida vetenskapliga upptäckter (t.ex. DNA-kemin) och deras relation till religion. Föreläsningen hålls på engelska och tolkas inte.

Auran - det mänskliga kraftfältet

John Griffiths, Englands förnämsta auratolkare håller ett "illustrerat" föreläsning i Medborgarhusets Stora Sal, fredagen den 23 mars kl. 19.00. Dörrarna öppnas kl. 18.00 för köp av ev. resterande biljetter. Tillfälle till bokinköp och tedrickning finns i entrén. Föreläsning biljetter fås genom bokhandeln VATTUMANNEN tel: 10 96 15. Två Healinggudstjänster ges i Herrens Nya Kyrka, Tegnérslunden 7, lördagarna den 24/3 och den 31/3 kl. 14.00. Välkomna!

Närradio

Nu har alla föreningar möjlighet att göra sin röst hörd i etern! NÄRRADION startar på prov i april med en räckvidd som täcker Stockholms innerstad. Det är ett helt lagligt experiment i samarbete med Televerket. I NÄRRADION kan föreningar nå ut med sitt budskap som annars bara når deras medlemmar! Du som är intresserad att just din förening eller organisation får sitt budskap spritt, ta kontakt med Sökarguiden brevlades. Alla tekniskt intresserade som har erfarenheter att dela med sig kan vända sig till Tony Eckhart tel: 83 95 92. Ökad gemenskap genom NÄRRADIO!

Parapsykologiskt Seminarium

Det Norske Parapsykologiska Sällskapet och Delphi Forlag i Norge anordnar för första gången i Norge ett parapsykologiskt seminarium den 24-26 april och 27-29 april. Seminariet leds av den tjeckiske pionjärforskaren Dr. Milan Ryzl. Seminariet hålls i Oslo och deltagarantalet är begränsat till 40 personer vid varje seminarium. Skriv till: Delphi Forlag, Postboks 58 Bøler, Oslo 6, märk "seminar" för utförligt program och prisuppgifter.

UFO-SVERIGE

Planera UFO-stämman i god tid. I år hålls den i Folkets Hus i Köping lördagen den 7 april med start kl. 14.00 med öppningsanförande av UFO-Sveriges ordförande Thorvald Berthelsen. För ytterligare information och förköp av biljetter kontakta: UFO-Sveriges Centralgrupp, Box 151, 731 01 Köping. 0221-31025, 17702 eller 16182.

Läs UFO-information

Stormakternas kapplöpning om den "inre rymden"

Paolo Boi hette en italiensk schackmästare som genomförde sina partier under utövande av "svart magi". Han formade vaxfigurer av sina motståndare och uttalade förbannelser över dem. Som bekant omgavs senaste VM i schack av diverse hokus pokus. Sovjetryssen Karpov vann till sist över exilryssen Kortjnoj och behöll VM-titeln.

Det intressanta är emellertid de anklagelser som utmanaren Kortjnoj riktade mot professor Vladimir Suchar. Kortjnoj ansåg att denne man, i pressen kallad "tankeprofessor" och parapsykologen, satt nere i lokalen på åskådarplats under partierna och utövade mentalt koncentrerad avståndshypnos mot honom. Suchar skulle helt enkelt försvaga Kortjnojs insatser genom att hypnotisera honom med hjälp av tankeöverföring.

Telepati som hjälpmedel för att hindra en person från att vinna ett VM i schack! Det gav stora rubriker i tidningarna och uppfattades som ett bisarrt inslag bland de många egendomliga påfunden i nervkriget mellan de båda schackkämparna. Men kan det ligga något allvar bakom påståendena? Visserligen led Kortjnoj några överraskande nederlag och han lyckades inte heller, trots en ordentlig uppyrkning, ta titeln. Men kan det ha varit ett resultat av tankesabotage?

Amerikanska militära rapporter har hävdade att man inom östblocket kommit långt på det parapsykologiska området. Jag skrev därför till amerikanska ambassaden i Stockholm och bad att få ta del av två undersökningar, som organ inom det amerikanska underrättelseväsendet gjort och som citerats så pass flitigt i amerikanska media att de uppenbarligen inte föll under hemligstämpeln.

Jag fick då besked att sådana saker som underrättelseväsendet

producerat kan man inte få via ambassaden, utan man måste gå direkt på Pentagon i Washington. Jag hänvände mig då dit och fick mig tillsenda fotostatkopior av två mastiga rapporter. Båda dessa hade sammanställts inom den amerikanska arméns underrättelse- och informationsbyrås överfältläkaravdelning (U.S. Army Medical Intelligence and Information Agency, Office of Surgeon General), en sorts fältmedicinsk SÄPO-organisation, om man så får säga, som sorterar under Försvarets underrättelsetjänst (Defense Intelligence Agency).

Rapporterna var alltså inte hemliga. Tvärtom hade min förfrågan handlagts den 3 augusti 1978 av Louise E Foster, en person med uppgift att fungera som Freedom of Information Act Officer, vilket skulle kunna översättas med tryckfrihetsofficer eller yttrandefrihetsfunktionär.

Så här heter det i den första rapporten: "Det står nu helt klart att de ideologiska stigmata som vidlåt de parapsykologiska fenomenen har försvunnit i Sovjetunionen. Trots att seriösa psi-studier har bedrivits i SSSR sedan 1920-talet, är det först sedan år 1962 som sådana forskare som L Vasilev har tillåtit att publicera sina verk. 1971 satte man emellertid stopp för litteratur i ämnet och för det öppna idéutbytet mellan SSSR och västländerna. Under de kommande 15 åren förväntas det att Sovjet energiskt kommer att följa upp aspekter vad gäller parapsykologi. Med partiets välsignelse och med de stora penninganslagen i slutet av 1960-talet är det otänkbart att forskningen har upphört. Man antar i stället att vissa militära användningsområden har upptäckts och att Sovjet 1980 ska ha bemästrat vissa sidor av psi-fenomenen som gör det möjligt att förändra mänskligt beteende."

Ännu märkligare är de synpunk-

Viktor Kortjnoj, som laddade upp med yoga under schack-VM, förlorade mot mästaren Karpov. Berodde utgången på telepatisk hypnos?

ter som framförs när det gäller möjligheten att ryssarna är på väg att behärska sådana fenomen som apparter (teleportationer) och astrala projektioner. Det heter så här: "Närhelst parapsykologi förs på tal, tänker de flesta människor förmodligen på ESP. Det finns emellertid andra typer av parapsykologiska fenomen, som militärt sett är minst lika viktiga som ESP. Welk hävdar, med utgångspunkt från sovjetiska källor, att den så kallade 'apport'-tekniken troligen fyller värdefulla behov inom underrättelsetjänsten. När denna teknik blivit fullt utvecklad, möjliggör den ett bortförande av fiendliga föremål (inklusive dokument) från fiendeter territorium och ett överförande av dem till vänskapligt sinnat territorium. Föremål som på detta sätt bortförts kallas 'apparter'. De kan återföras till ursprungsarten utan att fienden blir medveten om att de temporärt har avlägsnats." (Den

Welk som man här hänvisar till är en amerikansk forskare som författat en uppsats med titeln "Förslag till användningsområde för apportteknik som en metod för stärkande av Förenta staternas underrättelsesystem".)

I detta sammanhang tar man också upp tanken att mänskliga händer ska kunna materialiseras inne i ett stängt rum, lägga beslag på dokument, dematerialiseras och försvinna. Fenomenet skulle vara kopplat till förmåga att förflytta föremål över utomordentligt stora avstånd. Man återoppar en forskare vid namn Pullman, chef för Southeast Hypnosis Research Center i Dallas, Texas, som hävdade att ryssarna före slutet av 1980-talet ska kunna sitta på sina ambassader runtom i världen och med hjälp av ESP i form av apportteknik på detta sätt stjäla hemligheter av militär och annan natur.

Pullman själv har sysslat med experiment av detta slag och det heter vidare så här: "Pullman framhåller att en spion skulle kunna hypnotiseras, varpå hans osynliga 'ande' kan beordras att lämna kroppen, färdas genom barriärer i tid och rum till främmande regeringars förslutna arkiv och där läsa topphemliga dokument samt föra med sig information därifrån. Sådana 'astrala projektioner' har redan åstadkommit i laboratorieförsök, säger Pullman som också tillägger att Sovjet när det gäller psykisk forskning förmodligen ligger minst 25 år före USA. Enligt Pullman har Sovjet insett de oerhörda militära fördelar som ligger i den psykiska förmåga som kallas astral projektion (ut ur kroppen-upplevelser). "Vid sidan om Pullman nämns också att professor H.A. Cahn vid Northern Arizona University och doktor Charles Tart vid University of Southern California ägnat detta forskningsområde visst intresse.

Det finns emellertid en brasklapp i de här rapporterna om astral projektion och apportteknik. En av rapportförfattarna, kapten John D LaMothe vid Medical Service Corps, hävdar att den diskussion han för "om apparter och astral projektion inte är avsedd att bekräfta att företeelserna är vetenskapligt verifierade eller att de ens existerar. Aktade vetenskapsmän i SSSR och USA är emellertid mycket intresserade av dessa fenomen."

Med andra ord. Författaren enbart vidarebefordrar och sammanställer rapporter om vad som tycks

vara på gång. Här ligger förmodligen också förklaringen till att materialet inte är hemligt. Det finns ingenstans någon direkt beskrivning av hur sådana här saker går till. Vi kan inte läsa rapporterna och sedan sätta oss ned och stjäla dokument i stängda rum.

Rapporterna spänner över ett mycket stort fält och sträcker sig delvis utanför den parapsykologiska sfären. Jag har här endast tagit upp och citerat några av de mer sensationella påståendena. Andra saker som behandlas är inte mindre intressanta, som t ex det sovjetiska intresset för slagruteteknik, amerikanska lokaliseringförsök med slagrutor under Vietnam-kriget, ögonlös syn, konstgjord reinkarnation medelst hypnos och ljud som medel för att ändra mänskligt beteende.

Sovjet firade väldiga triumfer när man inledde rymdåldern med Sputnik och Gagarin blev den första människan i en bana kring jorden. John F. Kennedy såg inte detta med blida ögon och han fattade beslut om rymdkapplöpningen, som gjorde att USA med en enorm teknologisk kraftanstängning kom först till månen 1970. Det ansågs då att USA vunnit kapplöpningen om den "yttre rymden". Men det finns bedömare nu som anser att USA i stället håller på att förlora den lika viktiga kapplöpningen om vem som hinner först till den "inre rymden".

"Tankeprofessorn" Vladimir Suchars påstådda insats att från åskådarplats vid schack-VM medelst mentala tankevågor försvaga utmanaren Kortjnojs insatser vid brädet skulle i så fall – om dessa påståenden är riktiga – kanske helt enkelt vara ett utslag av sovjetisk psykisk forskning, som här testats i ett ovanligt sammanhang utanför parapsykologernas laboratorier och mitt framför näsan på hela världen.

Nu kan vi inte veta något bestämt på den punkten, men det är onekligen intressant att man inom Pentagon tar de här sakerna så pass mycket på allvar att man producerat ett par rapporter i frågan. I Sovjet är man i vanlig ordning tystlåten och det förefaller rimligt att anta att i den mån man inom USA företagit militära forskningar på området även dessa omges av stor sekretess.

Det som gör att man inte kan avfärda de här rapporterna som enbart sensationsreportage är flera saker. För det första själva det faktum att de har producerats inom ramen för ett av världens två största militära komplex. För det andra

därför att uppläggningsen av rapporterna är allt annat än sensationalistisk. Rapporterna är till sin struktur sakligt och tråkigt utformade i stil med svenska statliga utredningar och doktorsavhandlingar.

För den som vill fördjupa sig mer i ämnet är här en mycket kort litteraturlista, som tyvärr bara innehåller en bok på svenska.

Ebon, Martin (red): "Psychic Discoveries by the Russians (New York 1971)

Gris, Henry & Dick, William: "The New Soviet Psychic Discoveries" (New Jersey 1978)

LaMothe, John D.: "Controlled Offensive Behaviour – USSR" (Washington, 1972)

Marie III, Louise F. & LaMothe, John D.: "Soviet and Czechoslovakian Parapsychology Research" (Washington 1975)

Ostrander, Sheila & Schroeder, Lynn: "PSI Psykiska upptäckter bakom järnridån" (Falköping 1974)

HOROSKOP

Personliga födelsehoroskop tecknas och tolkas. Uppgifter om tid och plats för födelsen erfordras. Mot postförskott 75:–, 150:– eller 300:– beroende på utförlighet. Års-horoskop ställs mot 50:–, 100:–, 200:– eller 300:–. Även rådgivning och undervisning i astrologi.

Astrolog Per Dahlin

Pl. 1253. 830 43 Ås
Tel. 063/302 39

ASTROLOGI FRÅN A TILL Ö

Den seriösa och omfattande danska kursen NU PÅ SVENSKA! Lär dig horoskopuppställning och djup-tydning hemma hos dig själv i valfri takt. - Skriv efter gratisbroschyr!

**Astrologisk Akademi
Kielstrup g:la skola**

DK-9500 Hobro, Danmark

KAN BARNS KÖN FÖRUTBESTÄMMAS?

Förberedelser inför viss tidpunkt, salt mat, spruta eller astrologisk planering?

Frågan om det i förväg kan gå att bestämma ett planerat barns kön intresserar åtskilliga vetenskapsmän. Det har tidigare framlagts många hundra mer eller mindre fantasifulla recept, och åtskilliga av dessa gamla folkliga föreställningar florerar ännu. Men forskarna är uppenbarligen försiktiga när det gäller att komma med bestämda påståenden. Den kraftiga kritiken mot arbetet med genmanipulation avskräcker kanske. Vidare har det framförts betänkligheter för sociala och befolkningsmässiga konsekvenser om föräldrar på ett enkelt sätt kunde bestämma kön för sina barn. Skulle väldigt många vilja ha en manlig "tronföljare" som första barn och sedan en flicka? Med alltmer avancerade preventivmetoder samt tillgång till legal abort antas det numera att många barn är önskat och således i viss mening planerade.

FYRA METODER

För tidningsläsare har det de senaste åren varit möjligt att få ta del av åtminstone fyra ganska lovande metoder för att förutbestämma barns kön. Den första är danske veterinären Asger Lindbergs system, vilket många framgångsrikt tillämpat. Den andra anvisar speciell diet före havandeskapet. Den tredje hävdar att den kemiska miljön, surhetsgraden i kvinnans slida vid befruktningen, är nästan helt avgörande. Den fjärde säger att i synnerhet månens position vid befruktningen faller avgörandet.

Vad man kan förstå är det inget som hindrar att två, tre eller alla fyra metoderna kombineras. Alla har de – åtminstone enligt respek-

tive förespråkare – visat sig ha långt säkrare resultat än vad som skulle erhållas slumpmässigt och de förbättras alltmer. Men även om de kan användas för praktiskt bruk, så är den teoretiska bakgrunden långt ifrån fullständigt klarlagd, något som förstås är djupt otillfredsställande från vetenskaplig synpunkt.

Även om det skulle kräva en del tid och arbete, är metoderna fullt möjliga att vetenskapligt fingranska. Men forskare kan väl tyckas ha mer angelägna uppgifter...

KAPPLÖPNING: POJKE TÅLAMOD: FLICKA

Asger Lindbergs metod är sedan omkring 1948 så välkänd bland den tidningsläsande allmänheten att den inte kräver någon detaljbekrivning här. Efter många år börjar nu veterinären från Skärbäck i Danmark bli erkänd och världsberömd. Metoden kräver lång förberedelse. I stora drag går det till så här:

Under tre eller flera månader tar kvinnan temperaturen vid varje mens-periods inledning, med hjälp av en speciellt fingeraderad termometer. Någon gång mellan tionde och tjugonde dagen (variationerna noteras) stiger temperaturen ett par tiondels grader då ägglossningen sker. Ägget befruktas under det närmaste dygnet efter ägglossningen.

Om paret önskar en pojke: åtminstone nio dygn före ägglossningen använder mannen skyddsmedel (kondom) vid samlagen. Det får inte finnas sädesceller kvar från tidigare i kvinnans äggledare. Mannen skall vara sexuellt aktiv fram-

till dess ägglossning sker. Den morgon temperaturstegringen bekräftar att ägglossningen börjat, sker det avgörande samlaget. Äggcellen möter då flocken av nyproducerade spermier, där förtruppen består av de snabbare manliga med Y-kromosom. Barnet blir med mycket stor sannolikhet en pojke.

Vill föräldrarna ha en flicka skall mannen tvärtom vara återhållsam och inte ha sädesavgång en vecka före kvinnans ägglossning. Därigenom lagras fler spermier med de kvinnliga X-kromosomerna i sädesblåsorna. Samlaget bör nu genomföras minst ett dygn före ägglossningen, helst tidigare. Miljön är då ogynnsam för de "manliga" spermier, de är borta efter något dygn. Kvar finns de mer långlivade "kvinnliga" och de möter ägget. Barnet blir med mycket stor sannolikhet en flicka.

De som vill tillämpa metoden gör klokt i att ta reda på mera än vad som här endast summariskt beskrivs.

MJÖLK: FLICKA MATKÖN: SALT: POJKE

Några läkare håller på med undersökningar av hur den blivande moderns diet månaderna före befruktningen påverkar vilket kön hennes barn kommer att få. Det är dr Jacques Lorrain i Montreal, professor Joseph Stolkowski i Paris samt dr Harry Gordon i Harrow, som rapporterar lovande resultat. Först gjordes försök med hundar.

I Kanada har nu 175 av 216 kvinnor haft framgång med dietmetoden, i Frankrike 27 av 31 och i Storbritannien alla 12 som deltog i ex-

perimenten och höll sig strikt till dieten. De teoretiska förklaringarna är dock inte fullt utarbetade. Det förmodas att de "manliga" och "kvinnliga" spermier reagerar olika på skillnader i balansen mellan grundämnen natrium, kalium och kalcium i livmodern.

Två månader före befruktningen får kvinnorna följa de speciella dietlistorna – efteråt är det förstås för sent. "Pojkdieten" skall innehålla mycket salt. Ät gärna kött, skin-ka och ta en kalktablett då och då. Drick buljong och apelsindryck, öl eller vin. Under själva graviditeten däremot bör den blivande modern vara mycket försiktig med alkoholförtäring. Undvik mjölk, ost och fisk och begränsa ägg- och brödäta-

det. På "flickdieten" står mjölk och yoghurt, ost, ägg, spagetti som det viktigaste. Undvik salt och saltade rätter.

Också detta är förstås mycket kortfattade och ofullständiga beskrivningar.

SURHETSGRADEN AVGÖR

Några läkare tror att det är surhetsgraden i slidan som är den i särklass viktigaste faktorn för vilket kön barnet får. Dr John Pollard, narkosläkare och forskare i Manchester, England, inspirerades av New York-gynekologen Landrum Shettles arbete på området.

Om metoden en gång bevisar sig vara effektiv, skulle den bli mycket enkel att tillämpa. Det skulle då finnas sprayvätska att köpa på apotek, "blå" för önskad pojke, "rosa" för önskad flicka. Vätskan sprayas in i slidan några minuter före samlaget.

Självfallet är det en mängd avancerat och komplicerat forskningsarbete som skulle behöva utföras innan man kommit så långt. Men dr Pollard är optimistisk, trots att han fått mycket hård kritik när han inte bemötts med dånande tystnad från kolleger.

Kritiken är bara nyttig och mycket viktig för att förbättra kvaliteten på forskningen, anser han. Grundmaterialet är så lovande att det bör ske större undersökningar för att man ska få bättre statistisk säkerhet. Allt tyder hittills på att surhetsgraden betyder mest. Om den är hög hindras de manliga spermier, är den låg hindras de kvinnliga. Givetvis måste det testas hur balansen är från början hos den enskilda kvinnan. Sedan kan den metod jag utvecklat ändra balansen i surhetsgrad och alkaliska nivå i slidan, så det tippar över till förmån

för pojke eller flicka. Effektiviteten kan säkert utvecklas och säkerheten bli allt större.

NATURVETENSKAP

De tre tidigare beskrivna metoderna är rätt medicinskt handfasta och vill ge någon sorts naturvetenskaplig förklaring och bakgrund till hur det hela kan tänkas fungera. Men nu kommer vi till en lite mer udda metod, där det för de flesta blir knepigare att följa orsakssammanhang: Den astrologiska! Astrologer hävdar att det främst är månens ställning som avgör om det skall bli pojke eller flicka, ja, om det skall bli något barn alls! Detta är förstås ytterst svårsmält för den västerländska vetenskapen, som väl egentligen inte ens vill undersöka idéerna. Det anses nog inte vara mödan värt att lägga ner lite statistiskt arbete på att bevisa om det ligger något i dessa tankar.

MÅNENS STÄLLNING AVGÖR?

Minnesgoda läsare av Sökaren erinrar sig kanske en artikel i nr 10 från år 1970. Där fanns en intervju med dr Eugen Jonás, överläkare och psykiater, då chef för forskningscentralen Astra i Nitra, Tjeckoslovakien. Han arbetade med stor hänsyn till astrologiska omständigheter, vilket givetvis väckte "seriösa" kollegers förargelse, i synnerhet som dr Jonás fick stort förtroende från allmänheten, för att inte säga närmast överdriven entusiasm från en del håll!

Eugen Jonás har utgått från himlakropparnas inverkan på kvinnans fruktsamhetsrytm. Periodiciteten följer i synnerhet månens faser. Han säger sig ha upptäckt vissa lagbundenheter i universum, som kunnat tillämpas på tusentals fall. Vidare betonar han att det rör sig om beräkningar som inte på något sätt kan skada hälsan och att kvinnan inte ens behöver genomgå gynekologisk kontroll. Viktigare är exakta data om tid och plats för födelsen och några få andra personliga uppgifter.

MÅNE OCH SOL

I Göteborg arbetar Roger Algehov efter de upptäckter som Jonás m fl gjort och anvisat riktlinjer för praktiskt arbete med. Algehov är kosmobiolog (en modern utveckling av den äldre astrologin), yogalärare, verksam inom Martinus' institut i Göteborg m m. Han har specialstuderat de här astrologiska tillämpningarna om födelsekontroll och förklarar teorierna så här:

Förutom den vanliga fruktsamhetsrytmen, som hör samman med menstruation och ägglossning, har kvinnan enligt astrologin en kosmisk fruktsamhetscykel. Den är beroende av solens och månens positioner. Var 28:e dag är den vinkeln exakt densamma som då hon föddes. Det dygnet har hon allra lättast att bli gravid.

Vartannat av zodiakens tecken är manligt, vartannat kvinnligt. De "kvinnliga" är jord- och vatten-tecknen: oxen, kräftan, jungfrun, skorpionen, stenbocken och fiskarna. De "manliga" är eld- och luft-tecknen: väduren, tvillingarna, lejonet, vågen, skytten och vattumannen.

När månen står i ett "kvinnligt" tecken vid befruktningen blir det en flicka, och när månen står i ett "manligt" tecken blir det en pojke. Den "kosmiska fruktbarheten" varar ett dygn och månen passerar ett tecken på drygt två dygn. Därigenom kan man med stor säkerhet avgöra barnets kön. Eugen Jonás uppger sig ha lyckats med detta i 98 procent av de fall han undersökt.

Detta kan också användas som preventivmetod. Tar man hänsyn till både den kosmiska fruktbarhetscykeln och den som sammanhänger med menstruationen, så är sannolikheten mycket större för "säkra perioderna", enligt Eugen Jonás' statistik så hög som 97 procent. Professor Kurt Rechnitz, tidigare chef vid en obstetrisk klinik i Budapest, har kunnat bekräfta uppgifterna.

Det är riktigt att avgörandet mellan manligt och kvinnligt foster hänger samman med surhetsgraden i slida och livmoder. Månen påverkar surhetsgraden, hävdar astrologerna. Denna metod skulle följaktligen vara den mest naturliga. Den påverkar och ändrar inte förhållandena på något aktivt sätt, utan man avvaktar endast de gynnsamma tillfällena.

De flesta havandeskap uppstår i den "kosmiska fertilitetscykeln", som tycks vara den viktigaste. Endast en tredjedel sker i den "vanliga", d v s mellan två menstruationer.

Den astrologiska metoden skulle alltså inte bara duga till att förutbestämma planerade barns kön, utan också ha tre andra viktiga funktioner:

- som preventivmetod, beräkning av säkra perioder.
- För kvinnor som har svårt att bli gravida. De kanske bara är fruktsamma ca 13 dagar om året.

- För att förebygga missfall och undvika den "kosmiska" cykeln om den vid födelsen hade en oharmonisk aspekt. Det är då bättre att försöka bli gravid mellan två menstruationer.

Denna astrologiska metod är lätt att undersöka och bearbeta statistiskt. Men de flesta vetenskapsmän skulle nog känna sig rätt fåniga om de alls vågade sig på det. Risken finns också att de i likhet med Michel Gauquelin, Paris, skulle få fram starka korrelationer – och därigenom plötsligt stå där med resultat som det inte finns någon god teoretisk förklaring till för närvarande.

GER EL-JOBB FLER DÖTTRAR?

Män som arbetar i ställverk och i närheten av högspänningsledningar tycks få fler döttrar än söner, jämfört med lågspänningskolleger. Detta något märkliga resultat framkom vid en undersökning som Vattenfall presenterade sommaren 1978. Den visade att det inte är farligare att arbeta i starka elektriska fält än på någon annan arbetsplats.

Forskarna undersökte 53 män som arbetat i minst fem år i ställverk eller nära kraftledningar. De jämfördes med en kontrollgrupp och skilde sig från denna endast i två avseenden: de hade inte så många barn och de hade mindre andel pojkar än kollegerna. Vidare hade de något längre reaktionstid än kontrollgruppen.

Genetiker tror inte att det är arbetet som direkt medfört skillnaden i barnantal och fördelningen på kön. Men någon bra förklaring till avvikelserna finns å andra sidan inte och därför blir det ytterligare forskning på området.

I dagens högspänningsledningar flyter en ström om 400 000 volt. Utredningen säger ingenting om hur det blir att arbeta med de nya ledningar med 800 000 volts spänning som skall byggas mellan Forsmark och Märsta.

OROANDE?

Vad betyder nu detta, att det förmodligen snart är tillfredsställande vetenskapligt kartlagt hur könsurvalet går till, och att människor själva får möjlighet att kontrollera det som tidigare överlätts åt högre makter eller slumpen? Kommer det att bli väldigt "välplanerade" familjer? Om föräldrar nöjer sig med bara ett barn, blir det då skev fördelning mellan könen i ett samhälle?

Det finns knappast någon anledning att oroa sig för detta. Långt mer oroande borde dagens situation vara, att så många barn är oönskade, och detta trots ca 30 000 legala aborter årligen i Sverige. De allra flesta barn kommer förmodligen också i framtiden att vara oönskade – tyvärr – eller åtminstone från början oplanerade.

Några medicinska fördelar är emellertid tydliga. Så kan det t ex

bli färre barn i familjer som tidigare fått en rad pojkar eller en rad flickor och önskat sig en jämnare fördelning. Detta är kanske inget typiskt svenskt problem med våra nutida fåbarnsfamiljer.

Men föräldrar som vet med sig att de bär på anlag för ärftliga och könsbundna sjukdomar kan begränsa fortsatt spridning av sjukdomen genom att själva bestämma barnets kön.

Kan astrologer spå rätt?

I september sände Sökaren brev till 18 svenska astrologer och föreslog dem att göra upp till 10 förutsägelser av allmänt intresse rörande 1979. Samtidigt bad vi dem berätta litet om sig själva och sin verksamhet. Avsikten var att uttalanden från dem skulle publiceras i januarinumret. Det skulle då naturligtvis bli som en tävling mellan "stjärntydarna" om vem som lyckades bäst. Men ack, åtta tackade nej med skilda motiveringar, en lovade sända oss sina förutsägelser, men hörde sedan inte av sig, och från åtta hörde vi alls intet (och vi stötte aldrig på). En (1) inkom med "astrologiska förutsägelser för Sverige år 1979". De lyder så:

Under de tre första månaderna av året löper kung Carl Gustaf risk att utsättas för kritik eller förtal.

Perioden mellan 16 och 23 mars kommer att vara speciellt präglad av olyckshändelser. Antingen blir det ovanligt mycket trafikolyckor o dyl, eller också någon större händelse som t ex tåg- eller flygolycka. Möjligen kan det vara tillbud som har anknytning till kärnkraftverk.

Mellan 4 och 10 april kommer en känd person att avlida eller skadas svårt; det är troligen en kvinna.

Regeringen kommer att befinna sig i en kris mellan 6 och 15 juni.

Under sommaren kommer kung Carl Gustaf att bli sjuk, men förmodligen inte allvarligt. Sjukdomen kommer olägligt eftersom kungafamiljen då väntar tillökning. Under sensommaren kommer drottning Silvia att nedkomma med en flicka. Det är vanskligt att ge alltför detaljerade förutsägelser,

men det verkar som om födelsen kommer att ske den 7 augusti.

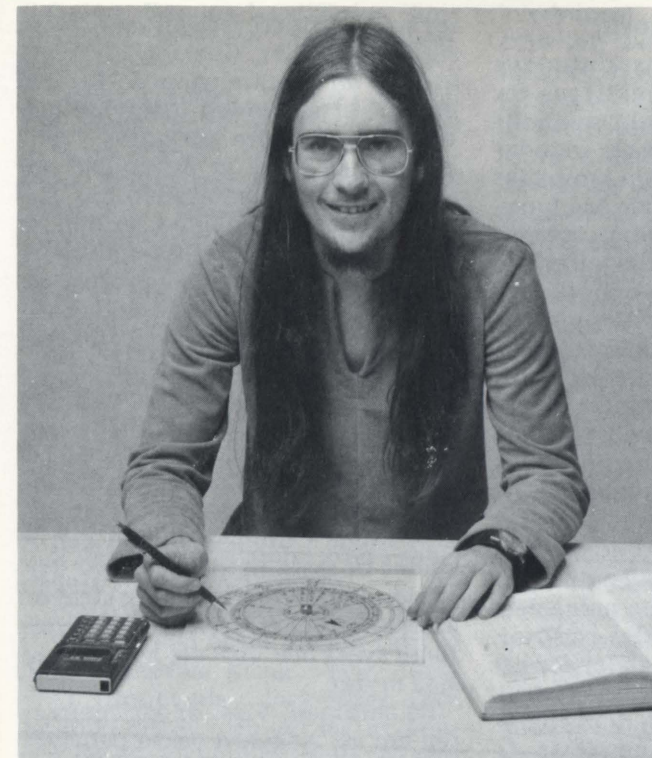
Valet 1979 kommer att resultera i seger för socialdemokraterna. I samband med valrörelsen, eller strax efter finns det risk för att Olof Palme blir sjuk eller skadas, dock ej allvarligt. Tiden efter valet (slutet av september och början av oktober) kommer att präglas av ekonomiska svårigheter. Det kan röra sig om dåliga affärer, problem inom bankväsendet, skattesystemet o dyl.

För 1979 i allmänhet kan sägas att många kommer att bli mer intresserade av det mystiska och få större förståelse för det andliga i tillvaron.

Dessa uttalanden gjordes av Roger Algehov (innan det blev känt att drottning Silvia väntar barn) och han presenteras i en särskild artikel här intill.

Varför ville nu inte de andra astrologerna sätta sin förmåga på prov? Så här står det bl a i ett av de avböjande svaren:

"...för mig är astrologin ett hjälpmedel att förstå människokarakterären och finna vägen tillbaka genom dess labyrinter till en transcendental verklighet. Om jag går in på händelser eller upplevelser, är det alltid för att försöka utröna deras djupare mening. Jag skulle säkert inte lyckas särskilt bra med den sortens förutsägelser du vill ha. Har aldrig övat mig i det, eftersom det aldrig intresserat mig. Tror inte heller det är nyttigt för människor att få veta vad som kan tänkas hända dem – i morgon, om en månad eller ett år." SM

Intervju med Roger Algehov, astrolog

Av Bertil Nilsson

– Visst är jag lite förvånad över att så många av dem som arbetar med astrologi i Sverige inte alls ville göra några förutsägelser i Sökaren. Trots betydande osäkerhetsfaktorer är det väl intressant att testa möjligheterna? Men det är naturligtvis inget för nybörjare.

Det säger Roger Algehov, den ende yrkesmässige astrolog i Sverige som ville göra några förutsägelser om den nära framtiden, att publiceras i Sökaren.

– Tidpunkter för olika kraftutlösningar kan man bestämma ganska väl, och med betydande säkerhet också. T ex något som rör bostättning, personliga relationer etc. Men sedan finns det en mängd olika tolkningsvarianter. Att med riktiga utgångsdata bestämma en exakt tidpunkt i förfluten eller kommande tid är alltså betydligt lättare än att precisera exakt vad som kan tänkas hända då. Människor är inte offer för något blint öde. Vi kan givetvis kanalisera våra kraftresurser i de banor vi själva finner lämpliga, anser Algehov, som inte detaljplanerar sin framtid efter sitt eget horoskop.

– När man har personliga horoskop att gå efter är vissa förutsägelser inte så märkliga. Men att förutse vad som skall hända rent allmänt i världen, den skmundana astrologins arbetsområde, är mycket svårt. Då får man t ex ta tidpunkten när ett lands författning antogs till utgångspunkt. Det tycks funge-

ra väl, men innehåller förstås många osäkerhetsmoment.

FRAMTIDSINTRESSE

– Personliga horoskop är annars bäst för att lära känna sig själv, men de är också utmärkta hjälpmedel för att diagnostisera sjukdomar m m, fortsätter Roger Algehov. De som önskar horoskop utskrivna är förstås nästan alltid intresserade av framtiden... Och några få är bara allmänt nyfikna, inte särskilt intresserade av att arbeta med sig själva, nå djupare självkännedom. Men de flesta har någon sorts problem eller befinner sig i kris och söker olika lösningar.

– Efterfrågan på personliga horoskop går i vågor, ibland är det lugna perioder, ibland hopar sig beställningar under någon vecka eller två. Att man vänder sig till astrologi om man drabbas av svårigheter är inte så underligt. Och det är väl först svårigheter som får många att på allvar tänka över sin situation i världen.

– En religiös instinkt träder i funktion: man vill kanske inte acceptera vad som tycks vara uppenbara orättvisor, söker en djupare mening med vad som sker, funderar över om det utöver de kända och vanliga också är andra och inte så lätt observerbara krafter som verkar och styr...

– Profetior som tenderar att bli självuppfyllande kan förstås vara på både gott och ont. Förutsägelser

är hur som helst intressanta – och de gör astrologin mer tillgänglig för verklig forskning.

ANTI-UNDERVISNING

Apropå forskning, den som läser kurskatalogen för Göteborgs universitet kan under rubriken astronomi hitta en delstudiekurs om astrologi! Det är en anti-undervisning, som skall förklara varför astrologiska föreställningar inte alls går ihop med en modern vetenskapssyn.

– Jo, jag har gått på den kursen, skrattar Roger. Men jag blev nog lite besviken, tyckte väl inte att de allvarligaste invändningarna togs upp, och föreläsaren var väl närmast lite generad över att alls behöva säga något om detta...

– Han nämnde bl a att det enligt någon beräkning skulle finnas lika många yrkesastrologer som yrkesastronomer i världen och förfasade sig förstås över detta förhållande. Men då får man allt räkna bra snålt tilltaget för astrologerna, det finns säkert betydligt fler astrologer än astronomer. I Sverige kan det kanske stämma att de är ungefär lika många.

MER ÄN UR-GAMMAL

– Astrologin är nog betydligt äldre än vad de flesta kritikerna anser. Babylonierna skapade den säkert inte, utnyttjade mest äldre vetande. Och jorden har ända in i rymdåldern fått vara utgångspunkt för

våra observationer. Visst har det skett förskjutningar under de långa tidsrymderna, men det är fortfarande meningsfullt att arbeta med en fast zodiak, där vart och ett av de tolv tecknen är exakt 30 grader, till skillnad från hur det ser ut på himlen, där motsvarigheterna varierar i storlek.

FRITT VAL?

Om nu så mycket av individens liv kan förutsägas astrologiskt, strider det inte mot föreställningarna om att vi har fri vilja och handlingsförmåga, många olika valmöjligheter? Hamnar vi inte i determinism, en tro på att allt på något vis är förutbestämt?

– Nej, en sådan motsättning är bara skenbar, anser Algehov. Det räcker inte med fri vilja och val mellan olika handlingsmöjligheter, det finns ändå bestämda ramar som markerar gränserna för detta. Inom ett par minuter kommer jag att dra ett andetag – det går alltså att förutsäga med stor bestämdhet! – Inom ett par dygn kommer jag att dricka någon vätska, också det ofrånkomligt! Visste vi alla bakgrundsfaktorer, så skulle naturligtvis mycket mer kunna förutsägas än vad som nu är möjligt. Framtida vetenskap kommer att kunna förutse mycket mer än nutida.

– Men inom dessa ramar finns det stort individuellt spelrum, och det hela skall givetvis inte bara gälla framåt utan också kunna kontrolleras bakåt i tiden...

STUDIER

Roger Algehov är född 21 dec 1955 – alltså med solen i slutet av skyttens tecken – och har arbetat yrkesmässigt med astrologi i fyra år. Dessförinnan hade han det som fritidsintresse och hade studerat ämnet under lång tid. Yoga började han med ännu tidigare. Han är också verksam inom Martinus institut i Göteborg.

– Jag började för fyra år sedan med astrologi på heltid. Nu läser jag också juridik samt medicin med inriktning på homeopati, naturmedicin, säger Roger Algehov. Studierna tar nu ungefär lika mycket av min tid som arbetet med yoga och astrologi.

Roger Algehov
Astrologi-Center
Vasaplatsen 1
411 26 GÖTEBORG
(tel 031 – 11 70 57)

Vrede hos Aagaard forts

att det är minoritetssamfunden som här kämpar för sin existens, för fotfästet i ett monolitiskt samhälle som på olika sätt försöker manövrera ut dem. Det är dolda samhällsliga "naturlagar" som här är i funktion och för vilka "sektexperterna" bara är redskap. Dessa lagar måste vi bli medvetna om och dämpa verkningarna av om vi vill upprätthålla civiliserade samhällen.

Därför är det så allvarligt att Aagaard i sitt genmäle talar så generaliserande om "religiöst sjuka" med hänvisning till tragedin i Guyana. Det förvånar mig faktiskt att Johannes Aagaard så okritiskt övertagit massmedias bild av vad som hände med Folkets Tempel och att han sedan därifrån aningslöst drar paralleller till andra rörelser. Aagaard, som ju ändå gäller för att vara en framstående "sektexpert", borde mer ingående studera minoritetsproblem och de komplicerade förlopp och de utstötningseffekter i samhället som kan leda till sådana här tragedier. Detta istället för att liksom massmedia privatisera skulden genom att lägga den på en enda man som i sin "religiösa sjukdom" och med hypnotisk makt skulle tvingat sina anhängare till självmord. En teori som nog var och en vid närmare eftertanke finner ganska osannolik. Med kunskap om hur massmedia fungerar är jag nästan helt övertygad om att Jim Jones inte trodde sig vara en reinkarnation av Lenin, Buddha eller Kristus i den betydelse som massmedia hävdar. Jag vill inte bestrida att Jim Jones kanske var psykiskt sjuk, men han var knappast "religiöst sjuk", lika lite som de övriga 800 i kolonin och de 20 000 anhängarna i USA. Däremot vore det intressant att veta *varför* i så fall Jim Jones blev psykiskt sjuk. En objektiv, vetenskaplig kartläggning av de egentliga skeendena som slutligen utlöste mass-självmoden skulle kanske rentav kunna leda till en viss självvrannsakan hos de stora majoritetsgrupperna i samhället och en viss försiktighet i bedömningen bland opinionsbildarna. Dagens Nyheters ledarskribent Anders Mellbourn är faktiskt inne på den linjen i sin artikel "Amerikansk begrundan" (DN 1978 – 12 – 08).

Aagaard skulle bara behöva slå upp en teologihistoria för att finna att massakern i Guyana inte varit någon engångsföreteelse utan följer ett välkänt mönster. Många av oss har som gymnasister i latinundervisningen läst historien om den heliga Perpetua som gick i döden

för sin kristna tro istället för att låta sig övertalas av sina föräldrar att återgå till statsreligionen. En del blir för eftervärlden martyrer och troshjältar, andra förklaras "religiöst sjuka". Jag är övertygad om att Jim Jones fortfarande har anhängare som i hemlighet ser honom som en hjälte och mass-självmoden som en berättigad protest av människor som ville gå i döden för socialismens sak. Idag är de förlorare, subkultur, kanske blir de rentav terrorister. Men kanske kommer de en dag – i ett annat politiskt system – att bli omvärderade. Då kommer man förmodligen att blunda för de missförhållanden som säkert fanns i djungelkolonin och istället ta fasta på det positiva där. Världen tycks ha en obotlig strävan efter entydighet, att se på saker och ting i svart och vitt, att konservera sina myter.

Så slutligen: Visst är jag medveten om att Aagaard också bedriver kyrkokritik, inte bara religionskritik. Men den är i det här sammanhanget bara relevant i indirekt avseende. Aagaard har ibland utmålade "faran" från de expanderande ungdomsreligionerna som mycket större än vad den egentligen är, för att kraftigare kunna driva sin kyrkopolitik (se t ex debatten i Weekendavisen i augusti 1977 mellan Aagaard och religionssociologen Jørgen Thorgaard). Det är beklagligt att nyreligiositeten på det sättet utnyttjas som redskap och slagträ. Inom Religiöst Forum arbetar vi tvärtom för att *avdramatisera* de nya religionerna, vederlägga alla dessa myter och fördomar som florerar och som får ytterligare näring av människors rädsla för det som verkar främmande och avvikande. I enlighet med det programmet vill jag mana alla med opinionsbildande betydelse att känna ansvar och besinning inför alla slags minoritetsrörelser, som av naturen är så utsatta i vårt samhälle och som har så svårt att göra sig hörda och tillrättalägga uppkomna missförstånd.

Symposium

Forts

religiösa och samtidigt psykiskt sjuka, men religionen skulle i den situationen rentav kunna öka den berördes chanser till tillfrisknande, menade han.

Advokaten och författaren *Lenart Hane* beskrev hur rättsskyddet för samfund och religiösa enskilda alltmer dragits undan i takt med den tilltagande religiösa likgiltigheten. Dagens lagstiftning lämnar stort utrymme för övergrepp, menar han.

Regeringsrådet *Gustaf Petré*, som talade om de mänskliga rättigheterna, framhöll att Sverige långsamt glidit ifrån sina åtaganden gentemot Genèvekonventionen. Förmodligen kommer alltför fall av övergrepp mot religiösa minoriteter att tas upp inför internationell domstol.

Författaren och filosofen *Richard Matz* avslutade symposiet med att tala om religionens positiva funktion som kultur- och samhällsförnyare. Han satte det sekulariserade och teknifierade samhällets tilltagande sönderfall i bjärt kontrast mot det andligt genomsyrade samhällets vitalitet och balans.

Symposiet samlade ett sjuttioal deltagare som också deltog flitigt i diskussionerna kring varje föredrag. Ämnet blev dock långt ifrån allsidigt belyst, och det här symposiet får väl förhoppningsvis ses som

BUDDHASASANAFÖRLAGET Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas tal till Sigala
24 sidor, ca 16:–

**Buddhas tal till Kalamafolket/
Talet om rätt syn**
40 sidor, ca 19:–

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:–

Buddhistisk meditation
av Francis Story
32 sidor, ca 7:–

I bokhandeln eller direkt från förlaget

Sven Magnusson

Det "övernaturliga" och vår världsbild

Ca-pris inb. 49:– inkl. moms
I varje bokhandel eller direkt från

Zindermans förlag
Box 310
401 25 Göteborg 1
Tel. 031/13 78 32

inledningen till en rad sammankomster, där det blir möjligt att gå djupare in i varje delfråga. Så blev t ex inte massmedias roll och de nya religionernas behandling i skolorna tillräckligt diskuterat. Inte heller kyrkoetablissemangets påfallande stora intresse för nyreligiositeten.

Föredragen från symposiet och utdrag ur diskussionerna som följde planeras föreligga i bokform under våren och kan förhandsbeställas från Björn Sahlin, Mossvägen 70, 150 20 Järna.

Symposiet ägde rum på Korsnäs Gård, Hare Krishna-rörelsens svenska centrum utanför Tumba. Som värdar fungerade kollektivets medlemmar, som stod för den vegetariska maten och serveringen och som också med sin vänlighet och hjälpsamhet bidrog till att ge symposiet en personlig och behaglig stämning.

DITT ÖDE DIN FRAMTID

Personlig astrologisk karaktärstydning och förutsägelser för ett år framåt, mot 75 kr + porto. Tid och plats för födel-sen erfordras.

Karin Nordgren
Yvradsv. 55 D, 792 00 Mora
TEL: 0250/147 04.

VÄLKOMNA TILL VÅRT BIBLIOTEK

Teosofiska Samfundet Pasadena

Sveavägen 45, 1 tr., Stockholm.

Ni möter i vår litteratur en tidlös livsfilosofi, som belyser dagens mest trängande frågor och behov.

Öppet sept – maj
Månd + onsd 12 – 15
Tisd + torsd 17 – 19

GRATIS NYT STORT KATALOG

från

STRUBES

40 sider ASTROLOGI – PARAPSYKOLOGI – MYSTIK
YOGA – FORTIDSGÅDER – OKKULTISME – HELSE

STRUBES DK 4130 VIBY – SJ.

ALRune OKKULT TIDSSKRIFT

ASTROLOGI • OKKULTISME • REINKARNATION
KARMA • ÄNDSVIDENSKAB • MAGI • MYSTIK

Skriv idag efter gratis prøvenummer af
Skandinaviens mest usædvanlige tidsskrift

JA TAK – send venligst gratis prøvenummer af ALRune til:

NAVN:

ADRESSE:

POSTNR./BY:

Klip til bladets kant og send kuponen til:

RAME, KIELSTRUP, DK-9500 HOBRO • TLF. (08) 55 83 47

TALES FRÅN MILETOS

På Mindre Asiens västkust låg under antiken en stad vid namn Miletos. Det var en blomstrande handelsplats med förbindelser över hela Medelhavet och Svarta havet. Här samlades den västliga världens vetande, och inflytande kom långt österifrån. Avancerad undervisning gavs stadens rikemannssöner. Konst och litteratur var viktiga förströelser för de förmögna köpmännen. På 800-talet f. Kr. tillkom förmodligen här de homeriska sångerna. Här gjordes de första grekiska skulpturerna och präglades de första grekiska mynten. Här uppstod världens första filosofiskola, och dess främsta företrädare var Tales, Anaximandros och Anaximenes. Den stolta staden jämnades med marken 494 f. Kr. av perserna men återupbyggdes efter befrielsen 479 f. Kr.

Filosoferna ställde sig frågor som: Vad består allting av? Hur har världen uppkommit?

Följande tio punkter tycktes man vara överens om.

1. Ingenting kan uppstå ur ingenting.

Därför ansåg milesierna det vara möjligt att besvara frågan vad allt består av, alltings urstoff, det första virket som utgör byggmaterialet för allting.

2. Den första principen kan bara vara en, inte flera.

Det finns bara ett urstoff. Tidigare hade man sagt att sten är sten, trä är trä osv. Av sten och trä kan man tillverka olika föremål. Man hade dock aldrig frågat: Vad består sten av?

3. Någonting (en stoffbit) kan inte upplösas och försvinna i intet, kan inte bli ingenting.

4. Medan urämnet alltid är ett och

detsamma så kan det likväl skifta karaktär (form, färg, hårdhetsgrad osv.).

5. En stoffbit kan stå stilla, vara statisk.

6. Mängden urstoff är alltid detsamma. Endast urämnets egenskaper förändras.

7. Urämnet har alltid bestått och kommer alltid att bestå.

Milesierna behövde således inte brottas med problemet: Varifrån kommer urstoffet? Det har ju alltid funnits.

8. Av urämne finns det oändligt mycket.

Därav följer att universum är oändligt.

9. Urämnet uppfyller hela universum.

10. Själén är det som sätter allt i rörelse, är maskineriet i det hela.

Av 4 framgår att själen är en del av urstoffet. Av 7 framgår att själen är odödlig. Någon personlig odödighet behöver det dock ej vara. Vi återkommer till detta sist i artikeln.

Tales levde ungefär 624–545 f.Kr. På grund av sina omfattande kunskaper om det mesta räknades han som en av de sju vise. Hans största bedrift var att förutsäga den solförmörkelse som inträffade den 28 maj 585 f.Kr. och som fick ett slag som just då rasade mellan meder och lydiar att stanna av.

Tales förblev ungkarl hela sitt liv. Legenden berättar att när hans mor sökte få honom gift, sa han att han var för ung. När han blivit några år äldre och hon försökte på nytt, förklarade han att han var för gammal. Han sa också att han var alltför barnkär för att skaffa barn till världen.

Tales skall ha besökt Fenicien och även åkt så långt som till Egypten,

där han la fram en teori om orsaken till Nilens översvämningar. När väst- och östvindarna möttes mitt över Nilen, pressades hälften av luften uppåt och hälften nedåt. Det senare med sådan kraft att flodvattnet i sin tur pressades ut över de omgivande åkrarna.

Tales var den första som mätte den exakta höjden av pyramiderna. Han satte en pinne i marken. När skuggans och pinnens längd var exakt lika långa, så visste han att pyramidernas skugga var lika med deras höjd. Det var bara att markera ut skuggan och sedan stega upp den.

Det påstås också att Tales bevisade satserna om triangelnas likformighet.

Platon återger anekdoten om den i tankar försjunkna filosofen som betraktade stjärnorna och föll ner i en brunn. En tjänsteflicka gjorde spe av honom: Han studerade himlen men visste inte vad som fanns framför hans fötter.

Tales ville dock visa att filosofer kunde ta vara på sig själva bara de ville. På grund av sina meteorologiska kunskaper förutspådde han ett gott skördeår för oliver. Medan konkurrensen var ringa och priset lågt, hyrde han alla oljepressar han kunde komma över. Efter den rikliga skörden blev behovet av pressar stort och han hyrde ut sina mot höga avgifter och tjänade en försvarlig summa pengar.

Som synes av ovanstående leger och anekdoter besatt Tales kunskaper inom de mest skilda områden.

Om Tales författade några skrifter går ej att utröna idag. Inga fragment finns bevarade. Han omtalades dock av en rad författare,

som Herodotos, Platon, Aristoteles och Seneca.

Tales menade att vattnet var urämnet, den första enhetliga principen. Vi kan tillåta oss att spekulera litet över hur han kom fram till detta.

A. En mytologisk bakgrund kan spåras. Okeanos (vårt ocean) var enligt den gamla grekiska folktron människornas anfader. Förmodligen tänkte sig Tales att urämnet endast i undantagsfall övergått till andra tillstånd och sålunda fått egenskaper som mycket litet påminner om dess ursprungliga utseende. Det som det finns mest av i världen är vatten. Med vatten åsyftas då inte den kemiska föreningen H₂O utan sjövattnet, havsvattnet, regnvattnet osv, vatten oavsett vad som lösts i det eller blandats i det. Man kan nog gå ännu längre och påstå att Tales med stor sannolikhet med vatten menade det vi benämner vätska.

B. Tales teori styrks av det faktum att vatten kan påträffas snart sagt var som helst. Underjordiska strömmar och källor dyker fram ur jordens inre. Mäktiga floder som Nilen flyter mot Medelhavet, så benämndt därför att det ligger mitt i världen och delar världen i en nordlig och en sydlig del. Runt landmassan är oceanen. Ja, i själva verket är det så att land flyter som ett blad på vattnet. Varhelst man gräver träffar man förr eller senare på grundvattnet. Dimmor och dis stiger upp från sjöar och sankmarker och regn faller ner från molnen. Vatten finns även på andra sidan månen och solen ovanför oss. Genom att vattnet och universum är oändligt (se punkt 8 ovan) så behöver man inte ställa sig frågan vad det är som håller vattnet på plats eller vad som finns där oceanen tar slut.

Tales hade studerat hur Nilen bygger upp ett jättedelta i Medelhavet. Han gjorde ett analogislut och kom fram till att hela världen inte är något annat än ett delta som uppkommit ur havet. Jordbävningar uppstår då landmassan gungar på oceanen.

C. Ett bidragande skäl till att Tales valde vattnet som urämne är, enligt Aristoteles funderingar, att värme uppstår ur fuktighet. På så sätt kunde även eldens (värme i koncentrat) existens förklaras.

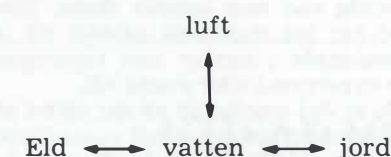
D. Vattnets livsviktiga betydelse måste även beaktas. Den torra öken ligger som död, men efter ett regn lever den upp och blommar. Ingenting kan leva och växa utan vatten.

E. Vattnet ändrar lätt form. Det uppträder vanligen i flytande form men kan även anta fast form (snö, is) och övergå i gasform (dis, ånga).

F. Vattnets användbarhet är stor. Miletos rikedom byggde på de handelskepp som använde vattnet som färdmedel.

Själén är alltings drivkraft. Aristoteles säger i sin bok "Om själen" att Tales höll före att allt är besjäl. Själen var dock ingenting annat än vatten som tagit sig ett mycket tunt uttryck för att kunna tränga in överallt (se punkt 2 ovan).

Tales växelschema

Hos så "döda" ting som magneten och den elektriserade bärnstenen kan man iakta själens verkningar, eftersom de på avstånd kan flytta andra föremål.

Vi vet ingenting om Tales etik eller religiösa tankegångar. Det förefaller som han mest sysslade med konkreta ting och nuet. Diogenes Laërtios (vilken på 200-talet e.Kr. skrev ett tiotal biografier över antika filosofer) omtalar dock följande historia. Tales hade påstått att döden inte på något sätt skiljer sig från livet. Någon frågade då varför han inte lika gärna dog som att han klamrade sig fast vid livet. "Därför att det inte gör någon skillnad", svarade Tales. I så fall finns våra personligheter kvar efter det att vi dött.

Anm. Fil dr Rolf Ejvegård är filosof, psykolog och författare.

Religionsförföljelse Forts

53. Art. av Örjan Björkhem, Hjärntvätten – när får vi den i Sverige, i Kvällsposten någon gång 1977.
54. Joint appeal from the World Fellowship of Religions, samt petition undertecknad av över 10 000 medlemmar av Hindu Community of Metropolitan New York.
55. F-W Haaek, Ratschläge, ss 47–58.
56. Brev till Vegavan das.
57. Däremot äger Moon-anhängare fabriker i Sydkorea, där varje industri måste bidra med 10% av sin produktion till krigsapparaten p g a det spända politiska läget.
58. Kristet Forum nr 8 och följande nummer 1977.
59. Nr 28/1978.
60. 78-06-02, samt Svenska Dagbladet 78-05-22.
61. Nr 19, 1978-10-18.
62. Nr 36/1978.
63. Nr 3/1978.
64. Se recension av Per Beskow i Sökan nr 1/1978.
65. Kristet Forum nr 8/1977.
66. Det gäller en ny bok om nyandliga rörelser av Ingemar Gustafsson, Bengt Samuelsson m fl, som kommer ut våren 1979 och som är skriven på uppdrag av Svenska Kyrkans Centralråd och Sveriges Frikyrkoråd.
67. Daterat Uppsala 77-02-26.
68. 78-05-24.
69. 78-07-24.
70. Bergslagsposten 1978-10-02.

☆

En "upplevelsevecka" Forts

svårt, ibland för lätt. Ibland var jag misstänksam mot det hela. Grupplivet föreföll mig vara naivt, och säkert också en lättare väg än den ensamma vägen utan det delade ansvar som fanns på Findhorn. Ibland tyckte jag mig se sprickor i styrkan och kärleken, ett månad om det egna samhället och en oinhet utåt, en utveckling av den egoism a deux som Erich Fromm talar om i sin bok Kärlekens konst. Ibland ömmade jag för dem alla och önskade av hela mitt hjärta att Findhorn måtte vara sant. Ibland hisnade jag vid upplevelsen av en glimt av det möjliga, det oerhörda möjliga, och kände att något jag bara anade, det var daglig verklighet för dem, människorna på Findhorn.

Rekommendera sökaren!

HOROSKOP

Mini-horoskop 17 sv/kr
Udförligt
personligt horoskop 46 sv/kr
Progressivt årshoroskop 46 sv/kr
Astro-Bladet sendes gratis

Peter Sørensen

Havrevej 12, DK-2700 Brønshøj
Danmark

Spekulationer i relativitetsteori?

I slutet av en recension i Sökaren 9/78, s 34, spekuleras friskt i rummets och tidens natur. Möjligen alltför friskt. De framförda idéerna har sitt ursprung i Einsteins allmänna relativitetsteori, vilken förvisso inte är helt lättfattlig, men för den skull inte logiskt oklar. Den gör mycket precisa förutsägelser om möjliga rum-tid-strukturer och rättfärdigar på intet sätt vilka spekulationer som helst, eller meningslösa ordsammanställningar av typen "upp och nedvända tids- och rumsbegrepp" och "Denna superrymd tycks slingra sig genom världsallett i form av ett krökt rum...". De flesta av de i recensionen framförda påståendena är ur relativitetsteorins synpunkt helt ogrundade och delvis direkt felaktiga.

Den översta av de två figurer, som recensenten återger, motsvarar inte, vilket figurtexten påstår, ett "hål i rymden". I stället åskådliggör den helt enkelt geometrin vid en viss tidpunkt hos ett två-dimensionellt snitt av rymden kring en (sfärisk, icke roterande) helt normal stjärna, eller annan kropp. Om en stjärna undergår gravitationskollaps, varvid ett s k svart hål uppstår, kommer den undre delen i diagrammet att smalta till en spets. Den som eventuellt ger sig in i ett sådant hål kommer att dras ner i spetsen, som motsvarar en s k singularitet i rum-tiden, där han beklagligtvis förintas av de oändliga gravitationskrafterna. Att kastas ut ur ett s k vitt hål någon annanstans i universum kan det definitivt inte bli tal om. Vid en mera realistisk, roterande stjärna blir förhållandena mera komplicerade, men slutsatsen är väsentligen densamma.

Den andra figuren representerar en speciell struktur hos rum-tiden, möjlig enligt Einsteins teori. För att denna struktur, som inte alls motsvarar den kring en kollapsad stjärna, ska uppstå krävs att universum skapas med mycket speciella begynnelseegenskaper, vilka det inte finns minsta anledning att tro på. Att passera "genom tunneln" är inte heller möjligt; strukturen utvecklas i tiden och tunneln snörs av fortare än något föremål kan passera igenom den. Denna tunnel, också kallad en Einstein-Rosen-brygga, studerades som namnet antyder först av Einstein och Rosen (1935) men några spekulationer om hyperrymden gjorde de inte.

Vetenskaplig spekulation i all ära – den spelar en väsentlig roll i vetenskapens utveckling – men det vore nog rekommendabelt att lägga tonvikten något mer på vetenskaplig och något mindre på spekulation!

Låt mig till sist, som ett bättre alternativ till John Gribbins böcker, rekommendera Misner, Thorne, Wheeler: *Gravitation* (Freeman, San Francisco 1973), som innehåller några utmärkta kapitel om gravitationskollaps, Einstein-Rosen-bryggor och svarta hål.

BENGT MÅNSSON
Institutionen för teoretisk fysik, Lund

Svar: "Den översta av de två figurer, som recensenten återger, motsvarar inte, vilket figurtexten påstår, ett hål i rymden." Skriver Bengt Månsson. Nu stod det emellertid inte alls så. Ordragrant stod det i stället så här: "Den övre bilden visar en tvådimensionell motsvarighet till ett hål i rymden...", vilket uppenbarligen är en helt annan sak. I det engelska originalet står det att teckningen föreställer en "two-dimensional equivalent of a hole in space – the 'stretched rubber sheet'". Hur pass utbredd är konsten att läsa innantill och referera sakligt egentligen vid institutionen för teoretisk fysik i Lund?

Vidare menade jag självfallet att redan förekomsten av en Einstein-Rosen-modell, den så kallade bryggan, innebär att herrarna Einstein och Rosen förutsåg vad som komma skulle. Därmed har jag ingalunda påstått att de spekulerade i termer som superrymd och hyperrymd eller svarta hål.

Nu är det emellertid på det sättet att man kan ställa upp en rad auktoriteter mot Bengt Månsson. Peter Nilson, docent i astronomi och forskarassistent vid Uppsala observatorium, skrev i *Forskning och framsteg* nr 7, 1976 under rubriken "Svarta hål och vita dvärgar". Artikeln illustreras med en schematisk teckning av en Einstein-Rosen-brygga. Bildtexten löd: "En Einstein-Rosen-brygga är en egendomlig struktur i den fyrdimensionella rum-tiden kring ett svart hål. Om det svarta hålet roterar kan materia passera genom 'tunneln'. Det övre och det undre planet representerar två olika områden i universum – eller kanhända två olika universa". Peter Nilson skriver också i själva artikeln: "Man har även spekulerat om att de svarta hålen kan fungera som förbindelsevägar mellan olika platser i universum – och kanske mellan olika universa. Förutsättningen är att det svarta hålet roterar, dvs att det har uppkommit ur ett roterande objekt. Materia som faller in mot ett sådant svart hål behöver inte med nödvändighet slukas av singulariteten i centrum, utan den kan passera förbi och åter uppenbara sig någon annanstans." Här föreligger alltså en klar skillnad i docent Nilsons framställning och i Månssons framförda åsikter.

Tyvärr är det nog så, Månsson, att Nilson ingalunda är ensam om att ha använt de modeller som Månsson underkänner i sammanhanget. De har t ex använts av astronomiprofessorn Harry L Shipman (mannen som kartlagt Cygnus X-1, ett tänkbart svart hål) och Oxford-kosmologen Dennis Sciama. Många fler har följt sina fingrar i den här pajen, som Månsson ogillar. För att nämna några få: fysikern John A Wheeler (atombombens skapare och världens troligen främste levande auktoritet på gravitation), matematikerna Roger Penrose och John G Taylor (vilken bok "Svarta hål" finns på svenska).

Vidare hävdar Månsson att en ordsammanställning som "upp och nedvända tids- och rumsbegrepp" är meningslös. Det är den inte alls. Den är ett försök att på ett litet utrymme samman-

fatta en annan teori som framförts i sammanhanget, nämligen den att tiden och rummet vid passagen av ett svart hål byter förtecken, eller rättare sagt övertar varandras egenskaper.

Bengt Månsson vid Institutionen för teoretisk fysik i Lund anser uppenbarligen att hans ord väger tyngre än John Gribbins. Gribbin är ju bara en man med naturvetenskaplig fil kand, dito fil mag och numera också fil dr i astrofysik vid Cambrigde.

Sammanfattningsvis: de modeller som Månsson underkänner i detta sammanhang har just i detta sammanhang använts av en rad ledande forskare bland fysiker, matematiker, astronomer och astrofysiker.

BERTIL FALK

Kontakt

Jag är en ensam man som önskar en kvinnas bekantskap. Mina intressen är bl a parapsykologi, livsåskådning, hälsokost, blomsterodling, djur och natur. Genom att leva på ett visst sätt anser jag att man kan höja livskvaliteten. Så långt det går undviker jag nöjen och musik, och jag är nykterist och icke-rökare. Att leva så här är att vara vänlig mot sig själv, men att vara vänlig mot andra är också viktigt, tycker jag. När jag gör någonting, vill jag gärna att det skall vara någon mening med det, så även med en bekantskap; jag vill bli till glädje och nytta för någon som är ensam. Om Du har blivit intresserad, blir jag glad om Du skriver till mig. Svara till "Ensam", Sökaren f.v.b.

*

Efter mitt möte med de kosmiska visionerna är jag nu kapabel att svara på de flesta andliga frågor. Har du frågor som du vill ha svar på, så sänd dem gärna till Klas Sefatsson, Box 11, 840 60 Gällö.

*

Jag är en flicka, nyinflyttad till Uppsala. Försöker praktisera Gurdjieffs och Ouspenskys idéer och är även intresserad av andra esoteriska läror, som kan leda till självkännedom. Jag skulle gärna vilja komma i kontakt med likasinnade, dels för att själv dela med mig av vad jag har lärt, dels för att själv lära mig. Svar till "i Nuet", Sökaren f.v.b.

Pris för kontaktannonser: 20 öre per ord + 2: – i eftersändningsavgift, dock tillsammans minst 7: –. Moms inräknad.

PASSA PÅ!

Passar Ni för varandra? En handstilsanalys ger klart besked.

Pris 30: –.

HELMER GISSELMAN

Åsgatan 20 A
840 20 ÅNGE

Gåvor

Hjalmar Kehlman, Farsta, 46: –, Gunnel Anderberg, Malmö, 11: –, Kenneth Nyström, Stockholm, 36: –, Roland Eriksson, Alingsås, 70: –, Olle Hedlund, Lindesberg, 36: –, Kenneth Revland, Norrköping, 16: –, Håkan Mattsson, Borlänge, 6: –, Rune Sjöblom, Täby, 36: –, Gustav Blixt, V Frölunda, 36: –, Sonny Carlsson, Horred, 50: –, Jan-Eric Beckman, Borås 11: –, Birger Andersson, Nässjö, 6: –, Birgitta Jönsson, Stockholm, 36: –, Margot Helmfrid, Stockholm, 50: –, Bertil Jonasson, Ryd, 36: –, Astrid Ståhl, Uddevalla, 36: –, Majlis Stenberg, Södertälje, 6: –, Annette Billhäll, Askim, 36: –, C R Andersen, Stockholm 36: –,

Bengt Andersson, Stockholm, 11: –, Folke Krantz, Horred, 36: –, Katarina Johansson, Kil, 36: –, Alida Kvarnhed, Solna, 86: –, Inga-B Brundin, Göteborg, 36: –, Gunnar Johansson, Farsta, 36: –, Karl Österholm, Falun, 6: –, Mabel Olsson, Ronneby, 36: –, Maria Lilja, Södertälje, 6: –, Bengt Johansson, Nödinge, 51: –, Einar Lünell, Rødovre, Danmark, 20: –, Valter Sjöberg, Åbosjön, 6: –, Lars Berg, Umeå, 36: –, Lars Gafvelin, Ångered, 6: –, Monica Johansson, 11: –, Leif W Janson, Tumba, 6: –, Ingvar Anderberg, Bara, 36: –, Ingegärd Olsson, Malmö, 36: –, Carl Axel Lundstedt, Hudinge, 36: –,

Sven-Ola Darell, Lilla Edet, 11: –, Betty Liljengren, Älvdalen, 11: –, Sigrid Lindberg, Uppsala, 16: –, Jan Fahleman, Hägersten, 11: –, Pekka Huurainen, Timrå, 36: –, Tommy Olsson, Uppsala, 36: –, Ingall Karlsson, Stenungsund, 36: –, Kurt Ericsson, Malmö, 86: –, Märta Hedaeus-Eriksson, Stockholm, 36: –, Susanne Sandström, Tranemo, 86: –, Eva Bring, Bräcke-Noby, 56: –, Bisse Thofelt, Delsbo, 6: –, David Jönsson, Kungsbacka, 11: –, Anna Högstedt, Borgholm, 36: –, Ingrid Kraft, 6: –, Asta Beischer-Åkesson, Borlänge, 6: –, Margit Fredriksson, Karlskrona, 6: –, Per Sâthe, Uppsala, 6: –, Sven-Olof

Fransson, Köping, 36: –, Eric Westberg Bankeryd, 11: –,

Anne-Marie Bjurberg, Brottbys, 36: –, Inge Gustavsson, Lilla Edet, 36: –, Karl-Oskar Malmqvist, Solna, 11: –, Sten Magnusson, Solna 136: –, Rut Söderberg, Göteborg, 6: –, P O Arvidsson, Täby, 16: –, Carl-Erik Landegren, Halmstad, 16: –, Erik Henriksson, Falun, 66: –, Manuel de Almeida, Göteborg, 11: –, Nils Bjernvall, Johanneshov, 100: –, Birgitta Cube, Malmö 6: –, Eric Norling, Alfta, 11: –, Arne Gustafsson, Västerfärnebo, 25: –, A Åström, Umeå, 6: –, Gunnar Caldenby, Uppsala, 6: –, Eila Brattehag, Södertälje, 11: –, Alfred Westergård, Malmö, 11: –, Ann Otterlind, Helsingborg, 16: –, Dietmar Kröhnert, Malmö, 11: –, Ragnar Otterlind, Kumla, 16: –, Bernt Svensson, Göte-

borg, 36: –, Åke Sjöberg, Nacka, 6: –. Summa kronor 2.269:00.

Hjärtligt tack för stödet!

Red

Rättelse

Trots att jag faktiskt ändrade felet "jaktstig" vid korrekturläsningen till "jakstig" står det ändå "jaktstig" i min artikel om Lama Jesus i Hemis Gumpa i Sökaren nr 10, 1978. Det rör sig alltså om en gammal jakstig. Jaken är ett djur som i årtusenden har trampat fram utmed den del av sidenvägen, som sträcker sig mellan Srinagar och Leh i Ladakh. Det är denna jakstig, som indiska regeringer låtit bygga om till en landsväg.

BERTIL FALK

KOSMOBIOLOGISKA HOROSKOP

Kan nu erbjuda det allra senaste i kosmobiologiska horoskop med ännu klarare och effektivare tolkningar än vad som tidigare varit möjligt. För närmare information ring eller skriv till nedanstående adress eller telefonnummer. För information om priser, innehåll och olika alternativ. De flesta önskemål kan uppfyllas.

KOSMOBIOLOG KENTH SKOGLUND,

BOX 2018, 824 02 HUDIKSVALL
TELEFON 0650/163 89 KL 16–17 månd–fred.

Profeten

Av Sven Rosén

Västerlandets magi

Richard Cavendish har i sin *Magins historia* (AWE/Gebers, ill, inb, 85:–) åstadkommit en vettig och med hänsyn till formatet ovanligt fyllig genomgång av ett smårtigt och närmast oöverskådligt område. Den berör dock enbart Västerlandets magi.

Efter en prolog om magins uppkomst och natur presenteras Rom och Orienten i första avdelningen. Där ser vi upprinnelsen till vad vi menar med magi idag. Den romerska antiken och det moderna Europa hade stora likheter. De gamla samhälls- och religionssystemens upplösning med åtföljande rotlöshet, vantro och rastlösa sökande efter en egen identitet. Resultat: en uppblomstring av allehanda religioner och filosofier, av magi, astrologi och mystiska sällskap. Och en kavalkad av visa män och charlataner, magiker och undergörrare. Cavendish presenterar korta biografier över de största berömdheterna från Pythagoras till Simon Magern och dennes dräpliga tvekamp – magisk – med aposteln Petrus. Författaren går också igenom tidens mer officiellt religiösa magi och den folkliga övertron, där man inte minst i häxtron ser ursprunget till vad som hände 1000 år senare.

Avsnittet om kristendom och medeltid skildrar inledningsvis kyrkans roll i den första övergångstiden. Hur kyrkan vann sina proselyter minst lika mycket för sin förment magiska kraft som av religiösa skäl. Man kan möjligen här ställa sig tveksam till att på Cavendish sätt placera magi och religion under en hatt. Men så här efteråt är det lätt att sätta etiketter på företeelser i det förflutna. Den tidens människor levde i en värld där gränsen mellan religion och magi var mindre tydlig, ett förhållande som Cavendish redogörelser speglar. Cavendish betonar dock att kyrkan inte såg sig själv som magisk, utan bekämpade vad den betraktade som magiska bruk.

Norra Europas hedniska och magiska värld ägnas en sorgligt kort genomgång. Man får veta något om druider, om att "runa" betyder hemlig och att traktens kungar var en sorts präst-kungar. Kanske anser författaren den norröna magin som mindre intressant sedd i förhållande till Europa i övrigt?

Så mycket mer upplysning får man om den judiska traditionen inom den högre magin och om de böcker som tillskrevs kung Salomo och om kabbalan. "Den högre magin kulminerade under renässansen med den nyplatonska väckelsen, återupptäckten av de hermetiska skrifterna samt kabbalans upptagande i kristendomen. Denna utveckling var ett verk av den segrande humanismen..." Humanismen gav människan en ny känsla för sitt värde, och för sina möjligheter. Inget var längre omöjligt. Under denna epok uppträdde många av de mest berömda magikerna och de får också sina porträtt. Och i början på 1600-talet skapades Rosen-

kors-orden, så som utomstående känner den. Denna orden, som i sin upprinnelse kanske bara existerade som ett antal skrifter, presenterade ett "hermetiskt-kabbalistiskt-alkemistiskt" program, som Cavendish anser hade till syfte att reformera en trasig värld, vilken stod på tröskeln till den katastrof som kallas Trettioåriga kriget.

Och så tar Cavendish naturligtvis upp häxraseriets hemskheter, med Häxhammaren och allt det där. Han ger händelserna ett förhållandevis stort utrymme, med tanke på att det mer rörde sig om en mental pest än något magiskt. De magiska elementen i förhållande till kollen är framtvingade under tortyr och speglar oftast en dimmig folklig uppfattning om vad häxor var och vad de hade försig. Häxförföljelserna var i sina ohyggligheter lika ofattbara som nazismen, de förtjänar ändå en plats i alla krönikor av detta slag som en påminnelse om vad som kan hända när människans mörkare sidor löper amok.

Bokens intressantaste sidor anser jag vara de som berör magins senare historia, från 1700-talet och fram till våra dagar. Då hade en ny världsuppfattning sopat undan grunden för mycket av det gamla och magin anpassade sig till den nya tiden. En mängd ockulta sällskap började se dagens ljus, i början främst frimurar- och rosencreutzar-sällskap. Cavendish utför här en beundransvärd kartläggning och man måste häpna över omfattningen av den aktivitet som försiggått och försiggår.

Under 1800-talet fick den högre magin en renässans och den försökte anpassa tillämpliga delar av nyare forskningsrön till sin sfär. Mesmerismen inte minst. (I vår tid börjar vetenskapen i sitt trevande i det otroligas gränstrakter närma sig magin, åtminstone vad resultatet beträffar. Vilket bl a Arthur Koestler anser i en mycket läsvärd bok.) Rosencreutzar-ordnarna gav upphov till många intressanta avläggare. Mest namnkunnig är The Golden Dawn, som Cavendish ger en eloge för att den utfört bedriften att samordna "den traditionella västerländska magins olika riktningar till en konsekvent och logisk helhet".

Det är ett färgsprakande kalejdoskop av personligheter som har ägnat sig åt magin de senaste två århundradena. Få har väl haft den storhet som karaktäriserade äldre tiders magiker, men de är fascierande nog ändå. Både en Eliphas Lévi och en Aleister Crowley är oförglömliga bekantskaper. Den senare kallas av Cavendish för den ifråga om medfödd talang, beslutsamhet och intellektuell skärpa bäst utrustade magikern sedan 1600-talet. Cavendish tycks inte känna till att han också var den kanske otrevligaste, om man tar hänsyn till hans allmänna inställning till världen och människorna.

Författarens vilja att få med så mycket som möjligt på ett begränsat utrymme gör att boken kanske är väl ytlig. Man får också ett intryck av att Cavendish nog har läst in sitt ämne men inte har försökt att verkligen förstå. Men bortsett från detta är det, som det står

på baksidan, "en lättläst och stimulerande kulturhistorisk översikt". Översättningen är också i stort sett bra. Illustrationerna är väl inte mycket att skratta över, men det har inte heller varit avsikten. En relativt fyllig litteraturlista hjälper dem som vill läsa vidare på egen hand. Det finns register också.

JÖRGEN PETERZÉN

Det gåtfulla Egypten

Till de senaste årens mer glädjande händelser på den svenska bokmarknaden får man räkna de nya upplagorna och översättningarna av Paul Bruntons till stor del på 1930-talet utgivna böcker med skildringar av avlägsna länder och deras religiösa liv. I sina reseskildringar vill han ge andlig lärdom, tränga bakom fasaderna och söka blicka in i de andliga djupen i människors liv och tänkande. Detta gör han också som regel med fin intuition, varför hans skildringar ofta samtidigt blir beskrivningar av vägar till inre frid och kontakt med det gudomliga i tillvaron. *Till Egypten* (Larson 1978 i övers. av Anna C. Bornstein) har också detta inslag, samtidigt som den är ett försök till tolkning av gamla riter och mysterier och även innehåller iakttagelser från resor i det moderna Egypten.

Brunton följer i viss mån en esoterisk tradition i Eduard Schurés och teosofernas anda med vissa fascinerande spekulationer kring den egyptiska kulturens ursprung, om denna som en del av "atlantidernas" kultur etc. Mycket i detta fall är ju en gåta för den vetenskapliga forskningen. Författaren är inte obekant med den vetenskapliga litteraturen, och vi möter hos honom intressanta bilder från utgrävningarnas historia tiderna igenom. Men ibland blir man förvånad. Hur fascinerande författarens berättelse om sin ensamma natt i den stora pyramiden än är – visst kan han då ha fått en förnimmelse av mycket som verkligen en gång där försiggått – så blir man lätt irriterad av hans mångordiga bevisföring för att den stora pyramiden *inte* skulle ha varit en gravplats utan använts för något helt annat, i första hand för initiationer i mysterierna. Att en pyramids inre rum visar sig vara byggda för levande människors vistelse där behöver ju inte utesluta att de varit gravplatser. Sarkofager med bilder och inskrifter förekom inte under den äldre tiden. Men redan då var givetvis varje egyptisk konungagrav också alltid ett gudomens heliga tempel.

På direkt förstahandskunskap grundar sig författarens skildringar av egyptiska fakirer och magiker i våra dagar. Han ger en fin presentation av Islams centrala läror och dessutom redogörelser för hela den undervegetation av föreställningar om andar, änglar och djinner som fortfarande är vanlig i Egypten. Att få djinner att tjäna sig och att behärska dessa är tydligen det främsta målet för en magiker där. Författaren tror fast på existensen av dessa väsen

och vill leda kunskapen om den tillbaka till det gamla Egypten. Annars brukar det väl anses vanskligt att avgöra vad som är fornegyptiskt arv och vad som är allmänislamtiska föreställningar.

I bokens senare kapitel fördjupar sig författaren än mer i den gamla tidens invigningar och mysterier. Här måste han som källor anföra olika senantika författare, såsom Plutarchos, Iamblichos och Apulejus. Plutarchos är ju en känd författare, var Apollons präst i Delfi och utan varje tvivel samtidigt invigd i de egyptiska mysterierna. Men har han verkligen skrivit något som han kallas hans "självbiografi"? Apulejus skildrar livfullt en invigning i den egyptiska gudinnan Isis' mysterier i Korint i Grekland. I dessa fanns helt visst urgamla traditioner men förändringar måste också ha ägt rum i förhållande till den äldre tiden, den som de flesta egyptiska templen vittnar om. Den äldre tidens statsreligion kom att möta religionsblandningen i den hellenistiska världen och där mer och mer omformas till slutna mysteriesamfund.

Men Brunton är också en man med lysande intuition och samtidigt något av både mystiker och gnostiker. För honom är de gamla monumenten och symbolerna levande vittnesbörd om det gudomliga livet, alldeles som de ju uppfattades en gång av den gamla religionens människor. Hans bok blir därför till stor hjälp för en sann inlevelse i både den äldre och den nyare religiösa världen i detta märkliga land.

OLLE HJERN

Kring Emanuel Swedenborg

För några år sedan gick den blinda och dövstumma amerikanska författarinnan Helen Keller ur tiden. Hon hade då bakom sig ett långt liv i den mänskliga kulturens tjänst. In i det sista arbetade hon för att sprida en ljus livssyn och för sina syn- och hörselskadade medmänniskors sak. Hennes egen fantastiska seger över sitt handikapp har ofta blivit skildrad. Mindre känt i vårt land är kanske henneshängivna bekännelse till Emanuel Swedenborgs religion som hon för nu mer än ett halvsekel sedan framlade i boken "My Religion" ("Min Religion") som nu åter utkommit på svenska under titeln *Den osynliga verkligheten och Emanuel Swedenborg* i makarna P.A. och May Atterboms översättning (förlag P.A. Atterbom 1978). Vi får här en fin allmän presentation av Swedenborgs lära liksom av hans person. På ett mjukt och poetiskt sätt har Helen Keller tolkat några väsentliga drag i såväl Swedenborgs tolkning av Bibeln som hans skildringar av den andliga världen. Hennes framställning är starkt personlig och känsloladdad, samtidigt som hon inte minst fångslats av det förnuftsmässiga, det strikt vetenskapliga, draget hos Swedenborg. Inte utan skäl har denna bok spritts på engelska i massupplagor för att ge grundläggande upplysning om Swedenborgs ochh Nya Kyrkans religion.

Men det mest väsentliga i den lilla boken är kanske ändå författarinnans berättelse om vilken betydelse denna religion haft i hennes eget fall, då det gällt att övervinna de egna svårigheterna och ernå den enastående mänskliga utveckling som hela hennes personlighet på ett så enastående sätt vittnar om. Gripande skildrar hon här den rent kroppsliga värld som hon levde i före sin upptäckt av språkets symbolvärld. När hennes lärarinnna tog henne ut till en brunn och tecknade ordet v-a-t-t-e-n, samtidigt som hon lät vattnet rinna över hennes hand, öppnade sig en helt ny värld för henne. Hennes isolering var bruten. På samma sätt som hon tidigare levat utan medvetande om den naturliga världen lever de flesta människor nu enligt hennes mening utan medvetande om den andliga värld som ständigt omger dem. Själv hade hon inte bara en övertygelse om utan också en ständig förnimmelse av den andliga världens närvaro. Inte minst förenas den med hennes intensiva naturupplevelse. Hon upplever det gudomliga såväl i blomornas doft som i musikens väsen, trots att hennes yttre öron inte kan ha uppfattat mycket av det senare.

Med stor kärlek har hon tecknat porträttet av vännen John Hitz som gav henne Swedenborgs "Himmel och Helvete" på blindskrift och ägnade mycken möda åt att på sådan skrift korrespondera med henne rörande Swedenborgs läror. "Han sade att han visste att jag i början inte skulle förstå mycket av det men att det var bra övning för mina tankar och den skulle tillfredsställa mig med en bild av Gud, lika mycket värd att älskas som den jag hade i mitt hjärta." Just upplevelsen av den *kärleksfulle Guden* i kontrast mot den hämndgirige, straffande och försoningskrävande Guden i mycken gammal tradition blev en stor upplevelse för Helen Keller. Hennes Gud kastar ingen i eviga helveten men låter var och en i frihet efter döden finna sin plats i den andra världen i överensstämmelse med sin inre rådande kärlek. Klarhet i begreppet om Gud ser hon som något grundläggande för en sann religion, och för henne är Gud Kärleken och Visheten, uppenbarad i den gudomliga människan Jesus Kristus.

"Jag vet inte, om det är det 'mystiska' sinnet jag äger men helt visst är det förnimmelande" ("I do not know if it is the 'mystic' sense I possess, but certainly it is perceptive") blir i den nya översättningen: "Jag tror inte att jag har någon speciellt 'mystisk' begåvning men mitt sinne är helt klart förnimmelande". Fler exempel på "förenkligheter" i författarinnans mer nyanserade och ibland metaforiska språk kunde framdragas, men framför allt bör vi vara tacksamma över att nu ha denna märkliga skrift i en ny och i övrigt utmärkt svensk språkdräkt.

Ett försök att teckna Swedenborgs personlighet i romanform gör Svea Sandberg i boken *Biskopens son* (Litteraturförlaget 1978). Med kärlek och inlevelse tecknar hon huvuddrag i såväl hans liv som hans lära. Arbetet bygger på ett grundligt studium av hans biografi, men

författarinnan fyller med fantasins hjälp rikligt ut vad man bara vet antydningssvis, såsom den unge och medelålders Swedenborgs förhållande till kvinnorna. Skildringen av den äldre Swedenborg ger samtidigt en riktigt god introduktion i vissa delar av hans Nya Kyrkas förkunnelse.

OLLE HJERN

Sunrise. Engelskspråkig tidskrift från Teosofiska Samfundet – Pasadena. 10 nr/år endast 25:– kr. Skriv gärna och begär gratis ex. från Anne Eek, Eriksbergsgatan 18, 114 30 Sthlm.

Sri Aurobindo

MODERN

Nyutkommen på svenska.

Behandlar målsättningen och sadhanan i Sri Aurobindos yoga, samt ger en utförlig beskrivning av den Gudomliga Modern och hennes Fyra Aspekter.

Litet format. 69 sid. 14.50 kr. Kan rekvideras från Sri Aurobindo Förlag. Ravlunda 29. 270 57 Kivik. P.G. 22 86 26–9.

Offentliga föredrag 3 sönd. kl 14:

18/2 Curt Berg: **Nutidens kris – Bättre framtid?** 25/2 Gunnar Larson: **Tro, tvivel och varma fakta.** 4/3 Mr Geoffrey Farthing: **True Religion – What is it?** (tolkas), i Sändersalen, ABF-huset, Sveavägen 41, Stockholm, samt de påföljande onsdagarna 21/2, 28/2 och 7/3 kl 19 i Uppsala, sal 9, Universitetet, S:t Olofsgatan 10.

Inträde 10:–

Denna serie följs upp av tre studiekvällar 15, 22 och 29/3 på Karlavägen 44, Stockholm.

Intresserade välkomna till föredraget **Ockult underlag för psykologi** av Geoffrey Farthing tisd. 6/3 kl 19, T.S. Karlav. 44, Sthlm. Inträde 7:–.

Geoffrey Farthing talar i Uppsala onsd 7/3, Örebro tisd 8/3, Göteborg fred 9/3 och lörd 10/3 samt i Malmö månd 12/3 och tisd 13/3. Upplysningar genom Gunnar Larson tel 031/25 67 12.

TEOSOFISKA SAMFUNDET
ADYAR

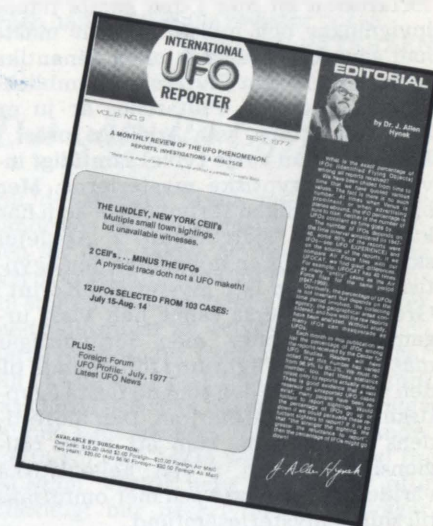
Hög och låg faktasäkerhet

I Sökaren har tidigare framhållits att UFO-tidskrifter som vill ha en seriös prägel – och kunna tas på allvar av exempelvis myndigheter och vetenskapsmän – inte bör hämta sina informationer från nyhetstidningar, mer än undantagsvis, och i synnerhet inte från tidningar av sensationskaraktär, som tex den amerikanska National Enquirer. I stället bör facklitteraturen vara de källor man öser ur. Efter som dessa synpunkter troligen inte accepterats hittills av berörda redaktörer, vill jag försöka precisera mitt resonemang.

Vad en facktidsskrift är vet vi alla. Det är en tidskrift som behandlar ett ämnesområde, ett fack. Men karaktäristiskt för en sådan tidskrift är inte bara begränsningen till ett visst område, utan även en strävan efter vederhäftighet och säkerhet i hanteringen av fakta. En facktidsskrift har *hög faktasäkerhet*.

Vanliga nyhetstidningar däremot har jämförelsevis *låg faktasäkerhet* i sina allmänna reportage, i alla händelser avsevärt lägre än hos facktidsskrifterna. I nyhetstidningarna skriver allmänreportrar utan specialkunskaper och ofta under tidspress, tyvärr ofta också med en alltför liten respekt för vad som är fakta. Allra lägst är faktasäkerheten hos tidningar som satsar på sensationer och underhållning.

Beaktar man dessa förhållanden, framstår det som bakvänt, orimligt,

att en tidskrift som rimligen bör eftersträva hög faktasäkerhet, okritiskt hämtar stoff från tidningar med låg faktasäkerhet.

Seriösa, fast "populära" redigerade, UFO-tidskrifter måste i stället hämta sina informationer från fackhåll, exempelvis från de bästa tidskrifterna, såsom International UFO Reporter, och de bästa böckerna, såsom Hyneks och Jacobs, när man inte gör egna ambitiösa reportage, intervjuer och utredningar.

Dessa självklara regler måste redaktörer för folkliga, men allvarligt syftande, UFO-tidningar ha klara för sig, om deras publikationer skall kunna nå utanför kretsen av "troende" och tas på allvar av alla som är kräsna och vetenskapligt inrik-

tade. Ett reportage från National Enquirer gör knappast något intryck, eftersom det är helt ovisst hur pass väl reportagetexten återger verkligheten. Uttalanden från vetenskapsmän, exempelvis Hynek och hans grupp, bör däremot kunna tas på största allvar av eftertänksamma personer, ifall de framställs på rätt sätt.

Naturligtvis skall vanliga nyhetstidningar informera om UFO-händelser. Men deras uppgift är i första hand att rikta uppmärksamheten på "fall" – därefter får forskarna ta vid och studera fallen. Och det är forskarnas, och kanske fackjournalisternas, uttalanden som är verkligt intressanta.

SM

SÖKAREN

Nr 2 1979 Årgång 16
Adress: Box 3063, 103 61 Stockholm 3
Postgiro: 70 60 47 -8
Bankgiro: 372 -8128
Telefon: 08/69 60 27

Red o ansv utg: Sven Magnusson

Sökaren är en oberoende tidskrift för livsåskådningsfrågor, där skilda meningar kan föras fram.

För varor och tjänster som utbjuds i annonser i denna tidskrift svarar endast annonsörerna själva.

Tryckt hos Smålandspostens Boktr. AB, Växjö 1979

ISSN 0038 -0504

PRENUMERATIONSPRISER

Helår (10 nr) 64: -
Halvår 34: -

Annonspriser (moms tillkommer):
Helsida 650: -, halvsida 400: -, småannonser 15: - per spalt-cm men minst 45: -.

INNEHÅLL:

Åsa Freij:

En "upplevelsevecka" på Findhorn 2

Björn Sahlin:

Religionsförhållanden i Västtyskland 10

Johannes Aagaard skriver till
Sökaren 16

Björn Sahlin:

Vrede hos Aagaard 17

Per & Gita Sellman:

Grodda hemma i köket 18

Agne Windmark:

Primus Svenssons korsfästelse 20

Örjan Björkhem:

Morden i Guyana 23

Bertil Falk:

Stormakternas kapplöpning om den "inre rymden" 26

Bertil Nilsson:

Kan barns kön förutbestämmas? 28

Rolf Ejvegård:

Tales från Miletos 34

Bilagor medföljer